

5. Vaststellen Programmabegroting 2022-2026

Ingediende amendementen en moties bij Programmabegroting 2022-2026 (2)

De heer Rutten: ... De VVD mist in de begroting urgentie en aandacht voor de consequenties die het niet realiseren van de investeringsambities met zich meebrengt. Want hoe groot is eigenlijk dat risico dat we die investeringen niet of niet tijdig realiseren? Wat gebeurt er dan? Hoe geloofwaardig zijn we voor die co-financiers voor die ambities van 2030 als er concurrentengemeenten zijn die het wel kunnen realiseren. De VVD wil daarom graag van het college horen wat de grootste interne en externe factoren zijn die de ambitie belemmeren en hoe die opgelost gaan worden. Als u het niet wilt onderzoeken, dan zullen we misschien de Rekenkamer, een raadsonderzoek of misschien een Duisenberg-onderzoek moeten instellen. Even een concreet voorbeeld. Ik had gehoopt dat hier een interruptie zou plaatsvinden. Maar de adequate onderwijshuisvesting, wettelijke taak van de gemeente, het college zet een stap, een halve stap, 39,5 miljoen. Het college erkent zelf al daar voor de toekomst nog niet in te voorzien en schuift de rest door naar de toekomst. Pagina 34. Waarom reserveren we niet voldoende middelen voor deze wettelijke taak? Dan lezen we geen woord, alleen in een bijzin van de bestuursrapportage, dat de uitbreiding van de nieuwbouw achterloopt op schema. Maar over de werkelijke gevolgen hiervan biedt de begroting geen inzicht. Samengevat, het college heeft de mond vol van ambities, maar blijft achter in centen, in realisatie, met alle risico's van dien. Nu we weten dat alles wat je uitstelt alleen maar duurder wordt, dat hebben we ook in onderwijshuisvesting in het verleden gezien, is de VVD benieuwd hoe het college staat tegenover het idee van de VVD om een reserveprijsstelling doorgeschoven investeringen in te stellen. Als we het toch over de reserves hebben, nog twee punten. Ten eerste, de reserves beheer en onderhoud en grondexploitatie. Daar gaan, in die laatste, nu automatisch de winsten uit grondexploitatie in, terwijl de risico's niet evenredig aan die reserve zijn. Eigenlijk is het gewoon een pot dood geld, terwijl er een direct verband is met de groei van de stad, de ambities en het toekomstig beheer en onderhoud. Met het onderhoud gaat het niet goed. Uit de begroting blijkt dat we een achterstand hebben opgelopen in de uitvoering van groot onderhoud en vervangingsonderhoud. Het dagelijks onderhoud staat onder druk. Denk nog even aan die auto. Deze alarmerende constatering, in combinatie met de eerdere bezuiniging van 3 miljoen euro op de reserve beheer en onderhoud vereist wat ons betreft onmiddellijk ingrijpen. Met het amendement, we laten de reserve beheer en onderhoud goed achter voor de toekomst, stelt de VVD voor de reserve beheer en onderhoud terug te brengen op het niveau van voor de bezuinigingen en dit bedrag te doteren uit de reserve GREX. Daarnaast hoort de VVD graag van het college hoe dat staat tegenover het idee om een structurele dotatie uit de reserve grondexploitatie naar de reserve beheer en onderhoud te doen, met een strikt afgebakend afwegingskader. We betalen er natuurlijk geen pannensets van. Ten tweede, de presentaties van de reserves in de begroting. Het is een zoektocht van jewelste. Wat we in de begroting zien, zijn de nettomutaties. Maar hoe die tot stand zijn gekomen, is vaak niet terug te vinden. Wij zouden graag zien dat er in het vervolg zowel bij de jaarstukken als bij de begroting per reservepost een mutatieoverzicht wordt geleverd. Graag een toezegging daar van het college. Voorzitter, tot zover de algemene beschouwing over de begroting en het gevoerde beleid, het voorgestelde beleid. Ik heb nog een viertal concrete punten. De benodigde weerstandscapaciteit is afgenomen van 20,5 miljoen naar 15,9 miljoen. Dat heeft uiteraard een positief effect op de ratio weerstandsvermogen. Dat doet ons goed. We hebben daar vorig jaar een stevige discussie over gevoerd. Echter, als je die 20,5 miljoen zou hanteren, dan zou de ratio op 1,6 uitkomen. Simpel sommetje. Volgens de begroting zijn dan met name de risico's jeugdzorg, BUIG en Wmo afgenomen. Kan het college ons meenemen in de daling van dat

risico? In de aanbiedingsbrief, punt 2, valt te lezen dat er een planning wordt ingesteld voor de invoering van parkeerregulering in de hele stad tussen nu en 2030. Die invoering kan wat ons betreft geen doel op zich zijn. Dat is ook precies wat het amendement van de coalitie, gereguleerd parkeren, als doelmatig middel bij de groei van de stad, aangenomen bij de mobiliteitsvisie op 23 september jongstleden hebben bepaald. Daarom het amendement, invoeren gereguleerd parkeren in de hele stad is geen doel op zich, wat feitelijk een no brainer is. Dan de kostendekkendheid van de leges. Het lukt maar niet om die op honderd procent te brengen. Het is een wens die we volgens mij met zijn allen al jaren hebben. De VVD begrijpt ook maar niet waarom dat niet lukt. Waarbij we met name aandacht vragen voor de begraafrechten. Daarom de motie, dek het graf beter af, die oproept tot een onderzoek om dit te verbeteren. Voorzitter, dan tot slot de lokale lasten. Ook met deze begroting blijft Haarlem een dure gemeente. We zien niet alleen een relatief hoge OZB, maar vooral ook een extreem hoge afvalstoffenheffing. Maar liefst 80 euro meer per huishouden dan gemiddeld van de grote steden. Voorzitter, daar valt wat de VVD betreft winst te halen als we de lokale lasten willen verlagen. Zoals u in ons verkiezingsprogramma kunt lezen, valt dat wat de VVD betreft te bereiken door het afrekenen van de kwijschelding, 1,5 miljoen op jaarbasis. Maar ook door het kritisch doorlichten van de efficiëntie van Spaarnelanden, zodat het bedrijf effectiever en goedkoper wordt. Met dat laatste willen we niet wachten tot na maart volgend jaar. Daarom nu de motie, Spaarnelanden, meten is weten. Tot zover. Dank u wel.

De voorzitter: Dank u wel. Misschien is dit een goed moment om ook even erop te wijzen dat de spreektijd voor deze en de vergadering van donderdag samen is. Houdt u daar even rekening mee. De heer Rutten die kan nog een hele tijd overigens gebruikmaken. Die heeft nog 22 minuten staan. Maar het gaat wel om twee avonden. Houdt u in de verdeling van uw spreektijd daar alstublieft wel rekening mee. Wij hebben ook geen mogelijkheid om het op te plussen, zoals vorig jaar, omdat wij donderdag echt gebonden zijn aan de eindtijd. Nogmaals, houdt u het zelf ook in de gaten. Dan gaan we nu naar de heer Drost, fractievoorzitter van GroenLinks.

De heer Drost: Dank u wel, voorzitter. De laatste begroting van deze periode. Dit zijn ook de laatste maanden richting 16 maart 2022, wanneer we het feest der democratie gaan vieren in het stembokje. Maar goed, voordat we de komende maanden alle debatten en Haarlemse deuren afgaan, verwachten die Haarlemmers natuurlijk nog wel wat van ons, van de raad en het college, namelijk dat we deze stad besturen en een begroting gaan vaststellen. Den Haag is niet bepaald een goed voorbeeld. Op de dag wachten we inmiddels 237 dagen op een nieuw kabinet. Zo worden alle gemeenten en haar inwoners opgescheept met onzekerheden. Onzekerheden, bijvoorbeeld, wat gebeurt er met de herijking van het gemeentefonds? Komt er structureel meer geld voor jeugd en Wmo? Stoppen we met het abonnementstarief? Komt er structureel meer geld om de klimaatcrisis lokaal te lijf te gaan? Allemaal vragen die nu om een antwoord vragen, maar helaas, in Den Haag hebben ze die antwoorden ook nog niet. Daar hebben ze natuurlijk gewoon een nieuw kabinet voor nodig. Dit jaar was echt het jaar van de hoop. Hoop op minder coronaregels en hoop op meer vrijheden. Hoop dat de vaccinaties onze samenleving weer enigszins zouden normaliseren. Dat het aantal besmettingen de goede kant op zou gaan. Maar inmiddels zien we natuurlijk weer de razendsnel oplopende besmettingscijfers, ook waar we hier over gestoeid hebben. Hoe gaan we hier vergaderen? Naast me ook twee lege plekken. Ook meerdere lege plekken in de zaal. Maar goed, ook hier helpt een trage kabinetsformatie natuurlijk niet mee. Het wordt tijd voor duidelijkheid. De Haarlemmers, zeker de Haarlemse ondernemers, snakken gewoon naar deze duidelijkheid. Het is onder deze omstandigheden dat dit college deze begroting heeft samengesteld. Bij de kadernota in juli is besloten structurele financiële afwegingen door te schuiven. Door incidenteel geld voor jeugdzorg is er nu dit en komend jaar meer ruimte gekomen. Maar zeker na 2023 en verder is die er niet. De schuld van Haarlem, veel lager dan verwacht aan het begin van deze periode, 2018. Dat lijkt goed nieuws, maar GroenLinks wil juist, ik kan me daar best wel vinden in de woorden net ook van de

heer Rutten van de VVD, we willen juist investeren om onze stad gezonder te maken en toekomstbestendig. Investeren is net zo belangrijk als een gezond financieel huishoudboekje op korte termijn. Misschien nog wel belangrijker. Het college stelt extra investeringen voor. 97 miljoen in totaal. Heel veel geld waarmee we echt stappen kunnen gaan zetten om bijvoorbeeld onze mobiliteit te verbeteren door te investeren in knooppunt Haarlem Nieuw-Zuid en de OV-verbindingen naar Amsterdam en de werklocaties rond Haarlem. Inmiddels is er geld vanuit het Rijk toegezegd, vorig jaar ook al, voor de Europaweg en ook voor Zuidwest. We kijken reikhalzend uit naar wat dat geld voor Oostpoort gaat brengen. Een van de grootste problemen op dit moment is de wooncrisis. Vanaf 1 januari zorgen we met een opkoopbescherming ervoor dat de huizen verkocht worden aan starters en niet aan beleggers. Daar zijn we heel blij mee, met dat we dit middel krijgen. Er is ook extra geld beschikbaar lopende projecten verder te verduurzamen. Dat stelt het college voor. Hier zijn we blij mee. Wel verwachten we dat u proactief die lopende projecten ook na gaat lopen voor mogelijke duurzaamheidskansen. Wilt u hier ook, indien mogelijk, de Haarlemse ondernemers bij betrekken? Wij willen graag aan de slag met het NME-kantoor. Hij staat ook genoemd in de begroting. Samen met extra geld voor het duurzaamheidsloket kan de kweektuin echt ons duurzaamheidscentrum worden. Vandaar amendement 34, NME-kantoor verduurzaamt, dienen we in samen tot nu met PvdA, CDA en de ChristenUnie. Over vergroenen en verduurzamen gesproken, bij de kadernota is de motie, de groene singel kleurt groen, aangenomen, voor het vergroenen van de Oostersingelgracht. Om dit project in het IP op te nemen, dienen we ook een amendement rond de Oostersingelgracht in, samen met D66, in ieder geval, even uit mijn hoofd. Ook ons water wil GroenLinks schoner krijgen. Verschillende Haarlemmers hebben het initiatief genomen ...

De heer Boer: Voorzitter.

De voorzitter: De heer Boer.

De heer Boer: Dank u wel. Even over die groene singel, dat amendement. Daar moeten een aantal projecten voor worden naar achteren geschoven natuurlijk, als u dat wilt uitvoeren. Ik heb het amendement nog niet gelezen. Maar kunt u mij vertellen welke straten of wijken naar achteren worden geschoven, zodat de inwoners van Haarlem dat ook eventjes duidelijk hebben.

De heer Drost: Natuurlijk. Geen probleem. In die motie hebben we het ook al, volgens mij, gezegd. Dat is het knooppunt Schipholweg, Amerikaweg. Die zou verbreed worden, onder andere voor auto's. Dat wisselen we om. Dat zetten we nu ook in het IP. Zoals gezegd, ook ons water wil GroenLinks schoner krijgen.

De voorzitter: U heeft nog een interruptie.

De heer Hulster: Ik begrijp dat u het geld weg wil halen bij het kruispunt Amerikaweg, Schipholweg. Maar daar zit ook een subsidie van 1,4 miljoen euro die dan wegvalt. Hoe gaat u dat compenseren?

De heer Drost: Voor nu ... Volgens mij staat het ook nog niet online. Op het moment dat het is ingediend, dan kom ik daar ook op terug. Maar volgens mij kan het zowel ... We halen een deel uit die Schipholweg en die verplaatsen we naar de Oostersingelgracht, even uit mijn hoofd.

De voorzitter: De heer Hulster.

De heer Hulster: Ik heb begrepen dat er nog 3,4 miljoen euro over is, voor het project van de Schipholweg. Er wordt al 3 miljoen uitgegeven om de andere helft van de 2 kruispunten wel aan te pakken. Dat staat ook in de stukken, zoals ze nu voorliggen. Dat is 3,4 miljoen. Voor de Oostersingelgracht is 2,6 miljoen begroot. Dan valt

ook nog die 1,4 miljoen subsidie weg. Dat wordt een vrij duur projectje dan. Dat wordt 4 miljoen euro, als ik het zo bij elkaar optel. Klopt dat?

De heer Drost: Nee, zoals ik zei, ik kom er zo op terug. Maar we halen een deel weg uit dat Schipholweg en die zetten we in in de Oostersingelgracht. Precies, die ook niet wordt gerealiseerd, zoals gezegd.

De voorzitter: Dank u wel. Nou zijn er nog wat andere reacties ondertussen. De heer Boer nog een keer.

De heer Boer: Nog even. Want nu weet ik inderdaad welk kruispunt u dan niet wilt aanpakken. Behalve dat het een kruispunt is waar vele Haarlemmers ontzettend vaak in de file staan, zal dit ook niet echt lekker vallen bij de buurgemeentes, want dit was een gezamenlijk project uit de Zuid-Kennemerland-agenda. Daar maakt u geen vrienden mee. Maar los daarvan, het belangrijkste punt is dat het ook een heel gevaarlijk kruispunt is. Juist gingen we ook dat kruispunt aanpakken om die fietsers daar en die mensen die uit Schalkwijk oversteken beter te beschermen. Maar blijkbaar vindt u het belangrijker om groen gras te hebben staan bij de Oostersingelgracht dan de mensen uit Schalkwijk een veilige oversteek te realiseren, of te faciliteren. Hoe ziet u dat?

De heer Drost: We halen maar een deel van het geld weg, ook omdat we druk bezig zijn op die plek met dat knooppunt Nieuw-Zuid. Daar zijn we druk mee aan de slag.

De heer Boer: Maar dat is niet hetzelfde.

De heer Drost: Daar gaan we vol voor. Jawel, dat is die corridor en dat is voor die bereikbaarheid. Daar zetten we vol op in, op die OV-bereikbaarheid richting Amsterdam, richting die werklocaties. Die 1,4 miljoen, wat ook de heer Hulster zei, die kunnen we op een veel betere manier inzetten.

De heer Boer: Maar het ging mij erom, om de veiligheid. Het kruispunt is ontzettend onveilig. Mensen steken daar dagelijks over met fietsers, met kinderen die oversteken. Het gaat me helemaal niet om die OV-bereikbaarheid.

De voorzitter: Het punt is helder. Veiligheid.

De heer Boer: Maar wilt u daar nog even op reageren? Want dat laat u nu liggen.

De heer Drost: Er gaat een deel vanaf. Een deel blijft ook juist voor die veiligheid bestaan voor fietsoversteek.

De voorzitter: Goed, we gaan niet alle discussie nu de hele tijd herhalen. De heer Hulster, ik neem aan dat u nu een nieuw punt nog heeft? Ja. Mijnheer Hulster.

De heer Hulster: Ik wil het toch even preciezer krijgen, want als ik het goed begrijp, blijft er nog 8 ton over om een veilige oversteek te maken. Ik zou er ook aan toe willen voegen, de bussen staan daar overigens ook in de file. Het zijn niet alleen de auto's. Het is mooi dat we straks een knooppunt Nieuw-Zuid hebben, maar als de bussen dan vervolgens bij ... Praat ik nog tegen iemand, of is het gewoon ... Was het een goede vraag? Ja. Dank je wel.

De heer Drost: Dat klopt. Ik checkte nog even hoeveel er overbleef. Dat is inderdaad 8 ton. Maar nogmaals, dat amendement komt eraan. Dan kunt u zien hoe het onder de streep gaat uitwerken.

De voorzitter: Goed, dan nog een interruptie van de heer Van den Raadt.

De heer Van den Raadt: Dank u, voorzitter. Waarom heeft u precies voor dat kruispunt gekozen? Kunt u niet gewoon ... Kijk, die groene singel, dat willen wij van Trots Haarlem ook graag. Maar wij willen ook graag dat dat kruispunt goed in orde komt. Waarom kiest u er niet voor om gewoon extra geld ergens anders vandaan te halen, in plaats van iets wegruilen tegen elkaar. Aan de ene kant meer grassprietjes, aan de andere kant langere files en gevaar.

De heer Drost: Volgens mij hebben we deze discussie en in de commissie al gevoerd. We hebben ook bij de kadernota deze discussie gevoerd. Zoals gezegd, we kiezen daar hiervoor, omdat we al met dat knooppunt Haarlem Nieuw-Zuid aan de slag zijn. Daar gaan we vol voor. We gaan voor het vergroenen van die Oostersingelgracht, ook omdat de bewoners dat heel graag willen. Het is juist een plek waar je kan vergroenen en minder asfalt kwijt kan.

De voorzitter: Dank u wel. Dan mevrouw Van Zetten nog.

Mevrouw Van Zetten: Ik hoor, de bewoners willen het graag. Maar ik krijg toch nu een beetje de indruk dat het toch een yuppenproject is. Als het dan gaat over integriteit. Er wonen ook raadsleden daar. Als we het hebben van, bewoners willen dat graag, dan kijk ik toch naar D66. Hoe kijkt u er zo meteen tegenaan? Want ik neem dat eigenlijk wel hoog op. Dank u wel. Dat wilde ik even opmerken.

De heer Drost: Ik vind het bijzonder dat u het normaal vindt dat daar zeven à acht banen aan asfalt in de stad liggen. Het is niet de snelweg of de A9 of buiten de stad. In de stad liggen zeven banen asfalt. Dat vinden wij niet normaal. Ik denk dat het ... Het is 2021. Compleet logisch dat je daar inzet op, goh, hoe kunnen we die leefbaarheid vergroten van die buurt? Daar kiezen we voor. Daarbij, het is en, en. Nogmaals, en het is die veiligheid van fietser, voetganger rond de Schipholweg en het is dit project.

De voorzitter: Mevrouw Van Zetten.

Mevrouw Van Zetten: En, en. Dat zou ik dan wel uitgerekend op papier willen zien, want ik zie het absoluut niet. Want iedereen die begint er zelf over, je krijgt er een mobiliteitshub op de Schipholweg. Je krijgt allemaal gevaarlijke oversteken. Die korte tunnel die er zou moeten komen, dat is al meer dan 100 miljoen. Het is niet en, en, het ... Ik vind van GroenLinks, er moeten ook keuzes worden gemaakt. We gaan hier niet ineens met geld smijten, omdat de verkiezingen eraan komen, omdat er een paar yuppen daar in die buurt wonen die te veel asfalt voor de deur hebben.

De heer Drost: Daarom maakt GroenLinks die keuze juist. We kiezen juist voor openbaar vervoer. Mevrouw Van Zetten, wat denkt u als u 900 miljoen tot een miljard aan een Kennemertunnel gaat besteden. Gaan er dan minder of meer auto's komen? Inderdaad, meer auto's, minder verkeersveiligheid. De keuze die u maakt, is auto's in minder veiligheid in Haarlem voor onze bewoners. Dat is niet de keus van GroenLinks. Wij kiezen voor openbaar vervoer en juist voor veiligheid in de stad.

De voorzitter: Mijnheer Aynan nog.

De heer Aynan: Dank u wel, voorzitter. Over dat asfalt heeft u helemaal gelijk. Maar dat is, tot mijn grote verbazing, net helemaal vernieuwd. Is dat niet weggegooid geld? Had u niet eerder kunnen ingrijpen?

De heer Drost: Eerder kunnen ingrijpen? Laat ik maar beantwoorden. Mijn wenkbrauw fronste enigszins bij die asfaltopgave. Daar kunnen we elkaar vinden.

De voorzitter: Goed, gaat u verder mijnheer Drost.

De heer Drost: Dank u wel. Zoals gezegd, over het water. Dat mag schoner worden. Verschillende Haarlemmers hebben het initiatief genomen om wekelijks zwerfafval uit het water te halen. Met een aantal ... Bijvoorbeeld met een luchtbellensysteem, om maar wat te noemen. Dit zijn goede initiatieven, in brede zin, die vanuit de stad ondersteund door de gemeente dienen te worden, bijvoorbeeld via het Initiatievencafé. Dat vinden wij positief. Gelukkig, de cultuur in het stadhuis is aan het veranderen. In elke beslissing die we hier als gemeente Haarlem maken dient nu duurzaamheid te worden meegenomen. Daarom dienen we motie 7 in. Die vraag om het verbannen van reclames inabri's voor fossiele producten en vlees uit de intensieve veehouderij. We hebben een aantal jaren geleden in Haarlem de klimaatcrisis uitgeroepen, om dan aan de andere kant opbrengsten te genereren uit reclames voor producten die bijdragen aan de klimaatopwarming, vinden wij tegenstrijdig. Het is als pleiten voor het stoppen met roken, terwijl je een sigaret aanbiedt. Dat is niet zuiver. Ik ben benieuwd naar de mening van de heer Boer.

De voorzitter: U wilt erop reageren? Kijk aan. Mijnheer Boer.

De heer Boer: Dank u wel, voorzitter. Mijnheer Drost, dank u wel. U wilt geloof ik de reclame uit de stad hebben. Ik vroeg me af, is het u ook opgevallen dat de binnenstad en eigenlijk behoorlijk veel gemeenten objecten volgeplakt worden door Extinction Rebellion-stickers. Dat dat ook een behoorlijke vervuiling is. Ik wilde vragen, wat vindt u daarvan? Wat mij betreft moet dat ophouden en aangepakt worden. Maar ik ben benieuwd hoe GroenLinks daarin zit, in het kader van vervuiling.

De heer Drost: Dat is een mooie what about-ism. Maar fijn dat u mij ondersteunt in ons pleidooi voor het stoppen met fossiele reclame. Daar hoor ik u niet over.

De heer Boer: Dat doe ik ook niet. Maar ik vroeg u ...

De heer Drost: Maar even in algemene zin wil plakken, dat is niet toegestaan. Dat moet ook niet gebeuren. Lijkt me ook niet verstandig. Maar het is fijn dat we daar elkaar ook in vinden.

De heer Boer: U steunt mijn oproep om dat aan te pakken qua Extinction Rebellion en die gemeente over oplakken?

De heer Drost: Ja, het gaat niet per se om die organisatie, dat geldt voor iedereen die iets vervuult.

De heer Boer: Die namen zitten op die stickers.

De heer Drost: Het geldt voor iedereen die vervuult. Dat moeten we niet willen in deze stad. Duurzaam doen, duurzaam groen. De coalitie zet in op het vergroenen van de openbare ruimte en versterking van de hogebomenstructuur, het beschermen en verbeteren van de parken en landschappen en de aanplant van extra bomen. Die ambitie heeft de coalitie voor een groot deel gerealiseerd. Tegelijkertijd, deskundigheid van bomen is belangrijk. We horen daar weleens opmerkingen over vanuit de stad. College, open vraag, hebben we op dit moment die capaciteit, die deskundigheid rond bomen wel in huis? Daarnaast, GroenLinks heeft zich hard gemaakt voor een knip in de percelen in de aanbesteding van de jeugdhulp. Die knip is er gekomen. Dat

betekent dat de aanbieders van enkelvoudige jeugdhulp zelfstandig kunnen blijven werken. Dat komt de cliënt ten goede. Maar we zijn er nog lang niet. De jeugdhulp blijft een zorgenkindje. Wij zullen ook na het afsluiten van de contracten met de aanbieder scherp blijven op de uitvoering van de jeugdhulp. Er is weliswaar extra geld vanuit het Rijk gekomen voor jeugdhulp, maar het probleem is niet alleen financieel. Iedereen staat nu aan de lat om die kinderen zo veilig en compleet mogelijk te laten ontwikkelen. Wij als gemeente, het Rijk, de aanbieders en ook alle gezinnen zelf. Goede samenwerking met hetzelfde doel is hierbij het allerbelangrijkste. We hebben gezien wat de toeslagenaffaire teweeg heeft gebracht, ook voor veel Haarlemmers. Dit is wat er gebeurt wanneer we kille algoritmes loslaten op mensenzaken. Maar ieder mens is anders. De problemen ook. Maar de veerkracht in weerbaarheid is bij iedereen, zoals gezegd, anders. We blijven pleiten voor de menselijke maat. Alleen door de mens centraal voortdurend te stellen in beleid kunnen we recht doen. De gevolgen voor hoge energieprijzen heeft invloed op veel Haarlemmers. We spreken al van energiearmoede. Daarover gesproken over dat puntje, puntje armoede. Er bestaat een taboe rondom menstruatiearmoede. Dat betekent dat 1 op de 10 vrouwen financieel niet in staat is om menstruatieproducten te kopen. Dit leidt tot schaamte en een belemmering om deel te nemen aan het gewone leven. Daarom dienen we motie 21 in, rond dit thema. In Tilburg mag het. Weleens vaker het lichtend voorbeeld geweest hier in de raad.

De voorzitter: Er is een interruptie van mijnheer Smit.

De heer Smit: Mijnheer Drost, ik kom even terug op uw opmerking over de hoge energieprijzen. Ik meen dat ik in het kader van het warmtenet in Meerwijk moet snappen dat de bewoners die aangesloten worden op het warmtenet de hoogst mogelijke energieprijzen gaan betalen. Vindt u dat ook niet een erg slechte ontwikkeling?

De heer Drost: Dat klopt niet, de heer Smit. Het gaat er juist om dat het betaalbaar blijft. Als u dat belangrijk vindt, dat vinden wij ook. Daar vinden we elkaar in.

De voorzitter: De heer Smit.

De heer Smit: Mijnheer Drost, dan hoop ik dat u ook even aangeeft waar de subsidiepost staat voor die bewoners, want ik heb de wethouder toch nog horen zeggen dat hij ervan uitgaat dat de energieprijzen gaan stijgen. Dat de energiebijdrage van de bewoners in het warmtenet daarmee ook toeneemt. Volgens ons gaan die de hoogst haalbare prijs betalen.

De heer Drost: Ik zou zeggen, stel een vraag richting de wethouder in uw eigen termijn. Maar zoals ik al zei, we hebben duidelijke uitgangspunten daarover met elkaar afgesproken. Zoals ik al zei, in Tilburg, wel vaker in deze raad het voorbeeld rond de Lochal bijvoorbeeld met de bibliotheek. Maar ook dit geval over het ontvangen van bijstand en samenwonen. Bijstandsgerechtigden mogen een half jaar samenwonen zonder dat het invloed heeft op hun uitkering. Ook voor jongeren die 21 zijn geworden, wordt een uitzondering gemaakt. Daar is ook een rondvraag, volgens mij, door Trots over gesteld. Ja, Trots. Zo is het ook weer. Maar klopt het dat u hier ook welwillend tegenover staat? Dat willen we ook graag hier tijdens de begroting horen. Dat was het antwoord. Maar het is een belangrijk punt, dus laten we het ook nog even langskomen. GroenLinks vindt het ontzettend belangrijk dat je je als jongere kunt ontwikkelen en kunt ontdekken wie je bent en wat je wil doen. Daarom vinden we bijvoorbeeld de ontwikkeling van het Popcentrum en discussies rond verruiming van horecaopeningstijden belangrijk. Dit college draagt culturele broedplaatsen een warm hart toe. Het college geeft aan vaker ons vastgoed ook maatschappelijk in te willen zetten. Vraag, hoe wilt u dit voor elkaar krijgen, college? Er zijn genoeg kunstenaars, makers, amateurs en jongeren die zitten te springen om een locatie. Tot slot kom ik terug op een lagere schuld. Belangrijke oorzaak hiervan is dat te weinig investeringen daadwerkelijk worden gerealiseerd, zoals ook, ik zei het al, net terecht werd geconstateerd. GroenLinks heeft

bij de kadernota om een plan van aanpak gevraagd. We hebben gezien dat vorige week heeft het college en eerste analyse gemaakt waar dat door komt, dat die investeringen niet gerealiseerd worden, zag ik staan bij de B&W-vergadering bij de stukken. U geeft aan richting kadernota 2023 met oplossingsrichtingen te komen. Daar vraagt GroenLinks zich wel van af van, goh, zijn er niet oplossingen te bedenken die u direct kunt inzetten? Kunt u hier niet direct mee aan de slag om zo snel mogelijk te zorgen dat er meer investeringen de stad in komen?

De voorzitter: Dank u wel. Dan gaan wij naar de heer Bloem, SP.

De heer Bloem: Voorzitter, welkom luisteraars vanuit de ivoren toren. Want in een ivoren toren zitten we. Terwijl wij van de samenleving vragen om zich, vrijdag weer, maar sinds afgelopen zaterdag schrap te zetten voor meer coronamaatregelen, terwijl wij als overheid vragen om de anderhalve meter te respecteren, lukt dat ons als gemeenteraad niet. Hier in deze ivoren toren gelden de voorschriften niet. Dat heeft de wetgever zo bepaald, zo bevestigde de burgemeester. Voor de SP is het echt onbestaanbaar. Wij hebben er heel veel begrip voor. Dit is ook de reden waarom mevrouw Özogul zei, ik kom vanavond niet. Ze zal er wel bij zijn als we de anderhalve meter aan kunnen houden, aanstaande donderdag, maar ik kom niet. Ik heb ook veel respect voor de leden die ervoor kiezen om op de tribune te gaan zitten en op die manier de anderhalve meter afstand te respecteren. Ik begrijp ook de leden die zeggen, maar ik ben volksvertegenwoordiger. Ik ga hier zitten. Maar het resultaat is niet te verkroppen. Het resultaat is dat we hier niet als gemeenteraad anderhalve meter aan kunnen houden, terwijl we wel van een jochie van 15, 16 of een meisje vragen om met deze gepolariseerde omstandigheden in een supermarkt te werken en mensen te vragen om die anderhalve meter te houden, of een mondkapje te dragen. Wat zij kunnen ... We vragen van hen het wel te doen, maar zelf zijn we er niet toe in staat. Een ongekend brevet van onvermogen en een zeer slecht voorbeeld wat we hier stellen. In die ivoren ...

De voorzitter: U heeft een interruptie van de heer Boer.

De heer Bloem: Sorry.

De heer Boer: Ik voel me hier persoonlijk aangesproken door mijnheer. Ik ben daar helemaal niet van gediend, van dit soort woorden richting mij. Wij houden hier ons keurig aan de wet. Wij doen hier ons werk. Dit vereist op dit moment dat wij zo naast elkaar zitten. Als ik de bus naar Schiphol neem, zit ik ook niet op anderhalve meter van die mensen. Als ik in het vliegtuig zit, zit ik ook niet op anderhalve meter van die mensen. Als ik zaterdag naar de filharmonie ga, zit ik ook niet op die anderhalve meter van die mensen. Wat er van u en van ons is gevraagd, heel duidelijk en vrijblijvend, zorg dat u uw bewijs op orde heeft, dan kunnen we hier veilig zitten, of doe een test. Zo hebben we allemaal bijgedragen dat we hier veilig kunnen zitten. De woorden die u nu uitspreekt doen geen recht aan deze situatie. Ik vind het ook heel erg onplezierig.

De heer Bloem: Voorzitter, vrijblijvend zijn de voorschriften niet in het vliegtuig. Zijn ze zeker niet. Dat kunt u bevestigen. Vrijblijvend zijn ook de voorschriften niet in de bus. Vrijblijvend is het wel voor ons. Ik constateer dat. U kunt zich persoonlijk aangesproken voelen, dat is uw goed recht, maar ik vind het als geheel dat wat wij hier uitstralen niet te verkroppen.

De voorzitter: Dank u wel. Er zijn nog een paar interrupties, begrijp ik. De heer Van den Raadt.

De heer Van den Raadt: Ik snap het ook niet helemaal, want dit is altijd een bijzondere regeling geweest voor bijvoorbeeld mensen in de gemeenteraad. Toen die avondklok er was, mochten wij ook heen en weer gaan

zonder ons aan die avondklok te houden. Het is toch niet iets nieuws dat wij zogenaamd boven de wet staan. Want dat is al een tijdje zo.

De heer Bloem: Voorzitter, wat wel echt nieuw is in dit geval, dat we echt wat aan andere keuzes hadden moeten maken. Volgens mij hebben we toen ook vooral digitaal vergaderd. Dat is er anders.

De voorzitter: Dank u wel. Nog anderen op dit moment. De heer Drost.

De heer Drost: Mijnheer Bloem, er ging dit weekend een voorstel rond om op een andere manier te vergaderen met meer afstand. Ik heb u niet zien reageren. Dat is niet erg, maar dan als u vervolgens hier een hele grote woorden gebruikt, denk ik, had dat dan even gezegd. In plaats van niet acteren, niet proberen daar de discussie over te voeren en hier in de raad dan een heel groot verhaal te houden. Dat vind ik jammer.

De heer Bloem: Voorzitter, echt wat een slap gepraat. Want ik heb een zeer duidelijk verzoek, een moreel appel aan het presidium gestuurd op dit vlak, waar echt geen woord Spaans in zat. U kunt mij niet verwijten dat ik dat verzoek niet heb gedaan. Het presidium gaat erover. Het presidium heeft hier de verantwoordelijkheid over. Daar heb ik mij toe tot gericht. Dan nu een beetje doen alsof ik in de appgroep niet gereageerd heb. Kom op zeg.

De voorzitter: Dank u wel. Op de een of andere manier raakt dit de mensen in ieder geval. Mevrouw Van Zetten.

Mevrouw Van Zetten: Opmerking. Ik vind het toch een beetje aanmatigend, zoals u tegen ons praat. Eerlijk gezegd, ik ben niet van een kerkgenootschap, maar het doet mij er wel een beetje aan denken. Wat ik eigenlijk niet begrijp, ik had begrepen dat u ook tegen de ... Een soort vrijheidsstrijder was en tegen de QR-code en testsamenleving. In dat licht snap ik het hele betoog niet. Behalve dan dat u een wit voetje wil halen bij iemand, maar niet bij mij in ieder geval.

De heer Bloem: Voorzitter, het gepraat wordt echt steeds slapper. De SP is nooit tegen de anderhalve meter geweest. Heeft zich altijd daarvoor ingezet, ook als alternatief voor de coronatoegangspas. Wat dat betreft, is er echt helemaal geen afwijking. Nogmaals, vanuit deze ivoren toren kunt u ... In deze ivoren toren kan het misschien recht gepraat worden, maar daarbuiten is het niet te begrijpen.

De voorzitter: Dank u wel. Dan geloof ik mevrouw Leitner nog? Dan stel ik voor, mijnheer Bloem, dat u nu uw algemene beschouwingen richting begroting richt.

De heer Bloem: Voorzitter, boven in de ivoren toren zit de coalitiekamer. Daar is eigenlijk al het meeste geld onderling verdeeld. Dat moest meteen en dat moest snel. Daardoor was de kadernota een wassen neus en deze begrotingsbehandeling natuurlijk eigenlijk in zeker zin ook. Het rare is natuurlijk wel dat we nu opeens ook allerlei moties voorbij zien komen die toch weer van dat potje geld, waar toen over beslist moest worden, allerlei andere invullingen gaan maken. De SP kan echt alleen maar concluderen dat dat vals was. Dat de rest van de raad vals is voorgeschoteld dat toen dat besluit moest vallen dat dat niet hier kon. Dat betreuren we zeer. De ivoren toren. Vanuit de ivoren toren hebben we een budgetlimiet. Dat is hoe wij de jeugdzorg sturen. Ik hoor GroenLinks net zeggen, we moeten scherp blijven. We staan allemaal aan de lat. Ik vraag me af, nu dan? Voor de aanbesteding. Wat doen we nu? Ambulante jeugdhulp kent de jeugdzorg. Wachtijd is 24 weken, nu. Wat doen we daaraan? Ik hoor de wethouder keer op keer zeggen, als iets acuut is dan zal ervoor

gezorgd worden. Op deze manier zorgen we dat alle vragen acuut worden als mensen zolang moeten wachten. Onbestaanbaar. Alleen te rechtvaardigen vanuit de ivoren toren.

De voorzitter: U heeft een interruptie van mevrouw Verhoeff.

Mevrouw Verhoeff: Ik begrijp dat het u nauw aan het hart gaat. Dat begrijp ik. Maar kunt u dan uitleggen wat de SP voor plannen heeft om te zorgen dat dit voorkomen wordt, dat die wachtlijsten zo groot worden en dat ze zelfs teruglopen?

De heer Bloem: Voorzitter, ik zeg niet dat ik hier de wijsheid in pacht heb hoe we het moeten doen, maar alleen strak vasthouden aan een budgetlimiet en wegstappen en vanuit de ivoren toren zeggen, met geld is helemaal niks op te lossen, ik krijg het niet uitgelegd. Misschien dat de Partij van de Arbeid het wel kan. Ik krijg het niet uitgelegd. Wat we trouwens ook voorstellen, als het gaat om oplossingen en ik weet dat we er niet helemaal over gaan, is dat wij de zorg in breedste zin in Nederland te weinig waarderen. Soms kunnen wij als gemeente ook een kleine bijdrage daaraan leveren, door als het gaat om de cao-onderhandelingen, als het gaat via VNG of allerlei andere gremia, door ervoor te zorgen dat de zorg aantrekkelijker wordt, ook financieel. Daarom hebben we ook een motie ingediend, niet klappen, maar lappen. Dat het college dat als richtlijn heeft elke keer als het aan bod komt, elke keer als we het hebben over de salarissen in de zorg, die moeten beter.

De voorzitter: De heer Van den Raadt.

De heer Van den Raadt: Wel een heel goed punt. Ik steun u daar volledig in. Maar denkt u dat u kans maakt dat die motie het haalt, want een heleboel van die landelijke partijen die toen naar de Tweede Kamer liepen om niet te stemmen, die zitten hier natuurlijk ook massaal in het college.

De heer Bloem: Gaan we zien. Dan hebben we de ivoren toren die we van de financiën hebben gemaakt. Want ik hoor toch best ook wel een tevreden VVD.

De voorzitter: De heer Hulster.

De heer Hulster: Ik begrijp die metafoor wel van u van de ivoren toren, maar ik begin het toch een beetje pijnlijk te vinden dat u dat de hele tijd zo zegt, want het is wel heel populistisch. Ik denk dat u het niet nodig heeft en dat uw betoog een stuk sterker wordt als u zonder zo'n uitgekauwd cliché verder zou gaan.

De heer Bloem: Voorzitter, dank u wel voor het stijladvies.

De voorzitter: U heeft nog een interruptie van de heer Drost.

De heer Drost: Ik wilde nog even naar het vorige onderwerp, naar zorg. Laat ik allereerst constateren dat op het moment dat u het over zorg heeft het alleen maar over geld heeft, wat ik toch wel betreurt, want het gaat om mensen. U vraagt waar het om gaat, het gaat alleen niet om besparen, de heer Bloem. Bijvoorbeeld, D66 heeft een één gezin, één plan-motie vorige keer ingediend. Daar gaat het bijvoorbeeld om. Het gaat erom dat mensen hier ... Zorgverleners in Haarlem soms veertig procent van hun tijd kwijt zijn aan uren schrijven. Daar gaat het om en daar zijn we mee bezig. Ik had toch wel verwacht, in ieder geval gehoopt, dat u daar dingen over zou zeggen en niet alleen over een miljoen hier of geld daar.

De heer Bloem: Voorzitter, GroenLinks heeft en alle andere partijen hebben de SP altijd naast zich gezien als dit soort verbeteringen voorstellen te komen, wij steunen die altijd. Maar we gaan niet mee in de illusie dat de

budgetten helemaal geen rol spelen. Dat kan niet. Is onbestaanbaar, niet uit te leggen, niemand begrijpt het. Ja, dat is nodig. Ja, als we ... Want we zijn ermee bezig, maar er is nog niks gerealiseerd. Wanneer dat gerealiseerd is, boeken we winst. Maar uiteindelijk gaat het er nu ook om dat als we de middelen krijgen van het Rijk notabene ook daarvoor inzetten, in plaats van dat we een enorme pot maken. Want dat is mijn volgende punt.

De voorzitter: U lokt het een en ander uit. Mevrouw Verhoeff.

Mevrouw Verhoeff: Mijnheer Bloem, volgens mij bent u altijd goed op de hoogte van alle getallen en ook de afwegingen bij een begroting en andere financiële onderbouwing. U heeft toch volgens mij ook begrepen dat de gemeente vooral heeft voorgesloten en dat wat ze heeft voorgesloten nu terugkijkt. Want u heeft toch ook wel gezien dat juist de uitgaven voor jeugd en zorg stevig zijn gegroeid deze periode.

De heer Bloem: Voorzitter, dat is een hele mooie boekhoudkundige opmerking, maar geen een die ik van de Partij van de Arbeid had verwacht. Want de coronacrisis treft de zwakkeren het hardst. Dat zijn juist diegenen die afhankelijk zijn van deze jeugdzorg. Dan kunnen we wel gaan boekhouden en kijken, er is ooit geld uit de reserve getrokken. Dat is goed dat dat gebeurd is. Goed dat we dat toen ingezet hebben, toen het nodig was. Maar dat ontslaat ons niet van de verplichting om de middelen die we nu van het Rijk krijgen ook nu in te zetten voor de jeugdzorg.

De voorzitter: Mevrouw Verhoeff.

Mevrouw Verhoeff: Ik begrijp niet zo goed dat de PvdA nu door u toch enigszins neergezet wordt als iemand die alleen maar boekhoudt. Mijn vraag was dan ook anders. Kijk, juist toen het geld heel erg nodig was, is dat geld toch vrijgemaakt en voorgesloten, meer dan we kregen op dat moment van het Rijk. Dan hebben we niet boekhoudkundig zitten klooiën, dan hebben we namelijk gewoon onze verantwoordelijkheid genomen. Als dan nu het Rijk toch met geld over de brug komt, is het niet zo raar dat je die andere zaken waar je op bezuinigd hebt of die je niet kon uitgeven nu terugdraait. Toch? Dat is toch iets anders als zomaar bezuinigen of ... Want het was niet extra geld. U noemt het extra, het was gewoon vergoeden van.

De heer Bloem: De notie dat dat eerder wel nodig is en nu niet, dat is juist het hele punt. Dat is het sprookje wat hier verkocht wordt. Het is niet te verkopen dat we dit geld nu boekhoudkundig terugstorten, met een uitstekende algemene reserve, dan het overhouden en niets meer inzetten, niets extra inzetten voor de jeugdzorg. Ik heb een miljoen genoemd. Maak mij niet uit welk bedrag, maar vasthouden aan geld gaat helemaal niet helpen. Dat kunnen wij nog steeds niet verkroppen. Kon ik een jaar geleden niet. Kon ik een half jaar geleden niet. Kan ik nog steeds niet. Is me ook nog niet op een overtuigende manier uitgelegd. Daarover gesproken, over, ik mag de ivoren toren niet meer noemen, maar dit prachtige bouwwerk wat we van de algemene reserve en de financiën hebben gebouwd.

De voorzitter: De heer Van den Raadt.

De heer Van den Raadt: Vindt u voor de ivoren toren niet de gouden kaasstolp een mooi alternatief?

De heer Bloem: Nee. Ik heb denk ik nog nooit zulke mooie financiën gezien in de begroting. Het is echt, de tranen schieten in mijn ogen. Daar mogen we best wel een compliment voor geven. Ziet er goed uit. Het klinkt ervan. Maar tegelijkertijd constateren we dat we tekortschieten. Tekortschieten bij het oplossen van de wooncrisis. Tekortschieten als het gaat om duurzaamheid, omdat je aan duurzaamheid sowieso bijna nooit

genoeg kan doen. Maar we schieten daar tekort. We hebben te weinig capaciteit. Dan worden er incidenteel middelen uitgetrokken bij de versterkers, maar wat nodig is, is dat we dat structureel doen. Op het gebied van wonen, door ervoor te zorgen dat er genoeg capaciteit is om bijvoorbeeld het opkoopverbod te handhaven. Of de misstanden aan te pakken, vanuit de '...' huren. Partij van de Arbeid heeft dan heel goed motie voor ingediend. Laten we daarvoor structureel geld ... Blijkbaar de heer Aynan al eerder. Volgens mij de heer Garretsen nog eerder, van de SP. Het gaat erom, er wordt nu de hele tijd incidenteel geld gestoken in dingen die we structureel op moeten lossen. Energiearmoede, waarom niet structureel geld uitgeven, zodat we die labelstappen kunnen maken bij die tochtende huizen, die sociale huurwoningen met enorme rekeningen, stijgende rekeningen. Waarom daar niet structureel geld voor uit te trekken? We hebben een structureel overschot. Waarom potten we het op? Waarom doen we dat? SP doet een aantal voorstellen om het gewoon uit te geven, ook als het gaat om de Wmo, ook daar, pak die knelpunten aan. Houd niet vast aan het prachtige bouwwerk van uitstekende reserve. Houd niet vast aan een fantastisch structureel overschot, maar investeer het in de stad. Want voorzitter, als wij naar buiten kijken hier, dan moeten we ons toch realiseren dat de crisis nu is. De klimaatcrisis is nu. De wooncrisis is nu. De crisis in de zorg, van Wmo tot jeugdzorg, is nu. We hoeven het dak niet meer te repareren. Sterker nog, het dak repareren als de zon schijnt, de zon schijnt niet. We hebben nu de middelen en we hebben nu de crisis. Er is een enorme kloof tussen burger en politiek. Dat is een cliché. Maar het vertrouwen in de overheid is enorm gedaald. In Haarlem kunnen wij een bijdrage doen om dat te herstellen, door niet geld op te gaan potten, maar door geld uit te gaan geven waar het nodig is. Om de wooncrisis aan te pakken. Om de crisis in de zorg aan te pakken. Om de duurzaamheids-, de klimaatcrisis aan te pakken. Daarvoor doen wij voorstellen. We hopen op jullie steun.

De voorzitter: Dank u wel. Dan gaan wij naar mevrouw Verhoeff, Partij van de Arbeid. O, er is nog ... Ik zie het. Er is nog een interruptie. De heer Rutten.

De heer Rutten: Dank u wel. Mijnheer Bloem, u heeft het over een structureel overschot. Bedoelt u daar vanuit uw ivoren toren de structurele exploitatieruimte mee die op nul procent staat, of ziet u iets anders in uw ivoren toren, wat ik niet zie?

De heer Bloem: Ik zie het structurele resultaat van minimaal 1,4 miljoen.

De heer Rutten: Maar hoe ziet u dat dan in relatie tot de structurele exploitatieruimte die op nul procent staat?

De heer Bloem: Dan moet ik het antwoord schuldig blijven.

De heer Rutten: Het is toch mooi in die toren.

De voorzitter: Dank u wel. Mevrouw Verhoeff.

Mevrouw Verhoeff: Dank u wel, voorzitter. De PvdA heeft ook gezien dat wij nu een keer een begroting hebben waar geen taakstelling meer op ligt, of een bezuiniging. De reserves zijn op goed niveau. We zijn het wel met de PvdA eens dat ... Met de PvdA? Met onszelf zijn we het altijd eens. Met de SP eens, dat je niet te veel moet oppotten, maar, dat zei GroenLinks ook al, dat als je geld wil ...

De voorzitter: Interruptie van de heer Rutten.

Mevrouw Verhoeff: Mag ik mijn zin afmaken? Als je geld wil uitgeven, dat je dat doet voor investeringen.

De heer Rutten: U zegt dat er geen taakstelling op ligt. Hoor ik u dat goed zeggen?

Mevrouw Verhoeff: Geen nieuwe taakstelling. Ik vergat het woordje nieuwe, u heeft goed opgelet.

De heer Rutten: Dat is inderdaad wel een hele belangrijke, want exclusief de invulling van de taakstelling is het ... Zonder taakstelling is het niet sluitend voor meerjaren. Nieuwe taakstellingen ga ik in mee.

Mevrouw Verhoeff: Wat goed dat u oplet. Misschien was ik toch nerveus. Ik denk, daar komt hij dadelijk met zijn enge ingrepen. Duurzaam Doen, een coalitieprogramma met veel ambities. Nu komt het dan ook aan om de laatste kansen te grijpen en nog een stapje te zetten, zodat in de volgende periode dat wat in gang gezet is ook daadwerkelijk wordt uitgevoerd. Want veel doelen zijn gehaald, maar anderen helaas nog niet. Je gaat natuurlijk altijd aan de slag, zeker bij een begroting, met een toekomstperspectief. Wij hebben nog steeds het toekomstperspectief, ook als we vanaf nu gaan rekenen, dat er in 2030, vorige keer hadden we het over 2025, maar er zijn alweer wat gemaakt, toch weer tienduizend extra woningen bijkomen. Dat is toch een tweeduizend meer. Natuurlijk weer veel extra sociaal en betaalbare huur, want we willen, volgens mij willen we dat allemaal wel en zien we verschillende wegen, korte en acceptabele wachtlijsten. Het hoeft niet als je vandaag een huis wil, dat je hem morgen hebt, maar je moet ook niet acht jaar moeten wachten. Haarlemmers vluchten dan in 2030 niet meer de stad uit, omdat het onbetaalbaar is om hier te wonen. Sommigen lachten ons misschien wel uit en anderen geloofden het gewoon niet toen wij dachten als PvdA, toen wij begonnen, wij krijgen geen ... Dat wij zeiden, wij krijgen locaties om die woningen allemaal te bouwen. Wij krijgen dat voor elkaar. Als we met zijn allen de schouders eronder zetten en een proces weten te verzinnen, door startnotities heel vroeg te maken, waardoor ook politiek heel duidelijk is wat het kader, dat die woningen gebouwd konden worden. Nu zien we al hijskranen in de stad. Dat gaan er nog heel wat meer worden, want die locaties zijn er. Nu natuurlijk nog wel het geld bij de corporaties en de ontwikkelaars genoeg steun geven door voldoende personeel, want het werven van fte, trouwens ook het tekort aan bouwvakkers, het lijkt de tijd wel toen ik opgroeide in de wederopbouw, toen stonden er ook veel hijskranen en waren de bouwvakkers de norm of er wel of niet gebouwd kon worden. Nu moeten wij vooral aandacht besteden aan het personeel. Zorg dat dat er komt. We hoeven de stad niet meer uit te vluchten, de Haarlemmers. Maar over vluchten gesproken, in 2030 zijn er ook belangrijke stappen gezet naar een klimaatneutrale stad, zodat we voor hittestress de stad niet meer uit moeten. We hebben veel groen in de stad.

De voorzitter: U heeft een interruptie van de heer Aynan.

De heer Aynan: Ik hoor de PvdA praten over de stad niet meer uit hoeven vluchten. Heeft u gekeken naar het aantal inwoners van Haarlem dit jaar?

Mevrouw Verhoeff: Ja, maar ik zei ook, we hebben het nu over 2030 en niet over '21. Volgens mij bent u het met me eens dat we er hard aan moeten werken om te zorgen dat dat niet meer hoeft.

De heer Aynan: U kijkt tien jaar vooruit en u kunt nu al zien wat u over tien jaar bereikt. Oftewel wensdenken. Gefeliciteerd.

Mevrouw Verhoeff: Het is geen wensdenken, het is doelen stellen. Volgens mij doet u dat precies hetzelfde. Misschien maakt u andere keuzes.

De heer Aynan: De concrete vraag, voorzitter, wat is er gebeurd met het aantal inwoners dit jaar in Haarlem?

Mevrouw Verhoeff: Ik weet niet of het u erg veel uitmaakt of het nu naar beneden of ... Maar ik weet een ding zeker, we hebben er tienduizend meer over een paar jaar. Daar gaat het ons om.

De heer Aynan: Het maakt weldegelijk uit, want wat de SP zegt, de crisis is nu. De urgentie is nu. Nu daalt het aantal inwoners in Haarlem. Dat is de harde realiteit.

Mevrouw Verhoeff: Maar misschien bent u iemand die graag de statistieken leest over wat er nog niet is gebeurd. Wij kijken vooral van, wat hebben we er nu in voorbereid. In voorbereiding zodat er nieuwe woningen bijkomen, zodat er dadelijk mensen een huis hebben en hier kunnen wonen. Kijk, een woningbouwproject, ook al gelooft u dat nog steeds niet, want ik heb een vermoeden wat u mij weer gaat vragen. Je kan niet binnen drie, vier jaar die woningen ook gebouwd hebben als je eerst de plannen nog moet maken. Ze komen er.

De heer Aynan: Dat kan wel. Andere gemeentes bewijzen dat.

De voorzitter: Gaat u verder, mevrouw Verhoeff.

Mevrouw Verhoeff: Dank u wel. Ik was ondertussen bij ...

De voorzitter: Sorry, want er is ondertussen een interruptie van de heer Smit.

De heer Smit: Mevrouw Verhoeff, excuses, maar soms ben je ook als stad het slachtoffer van de omgeving. Kunt u uw verhaal gestand doen met het feit dat op dit moment in bijna alle wijken in de huizen met prijsklasse van tussen de 4 en 8 ton Amsterdammers instromen. Dan hebben we toch een probleem dat we niet misschien tot onze schuld moeten rekenen, maar toch wel complicerend werkt op uw gehoopte uitkomst?

Mevrouw Verhoeff: Weet u, het is ook heel vervelend om te zeggen, eigen volk eerst. Dat zou je misschien willen, maar nog belangrijker is het misschien wel dat mensen die hier werken een kans krijgen om te wonen. Dan wordt het al wel heel ingewikkeld om die scheidslijn te trekken, want als we alle mensen die hier nu niet wonen maar wel komen werken, ook al zijn het er nog steeds minder als die ergens anders werken, dan krijgen we alleen maar meer mobiliteit. Natuurlijk, je kunt daar niet zomaar een lijn op trekken. We wensen liever ook dat het probleem bij ons wordt opgelost en dat de burens hun eigen probleem oplossen, maar zo werkt het niet. Nu wilde ik graag verder over het groen in de stad, want daar was ik gebleven.

De voorzitter: De heer Smit heeft eerst nog een opmerking.

De heer Smit: Ik snap uw uitleg wel, maar het interfereert een beetje lastig met uw ambitie om in 2030 inderdaad voor veel Haarlemmers het probleem opgelost te hebben. In feite constateert u dat u met die problemen, waar wij als Haarlemmers mee opgezaald worden, als stad mee opgezaald worden, uw ambitie voor 2030 niet haalt. Wees er dan eerlijk in.

Mevrouw Verhoeff: O, misschien zou u wat vaker voor woningbouwplannen kunnen stemmen, dat helpt natuurlijk ook. Anderzijds is het zo dat ook Amsterdam probeert heel veel te bouwen, dat Haarlemmermeer heel veel probeert te bouwen, Velsen en de andere gemeentes ook. Daar worden we meegestuurd door de provincie. We zijn niet de enige. We zijn niet de enige die woningen bouwen, iedereen komt hierheen. Fijn, ik mag nu gelukkig wel verder. Nu kan ik voor de derde keer zeggen, wij willen veel groen. Er is al meer groen

gerealiseerd en gepland en er kan nog meer bij. Wij komen ongetwijfeld in ons verkiezingsprogramma ook met nog meer groen. Daar gaan we heel veel medestanders voor vinden. We hebben in 2030 nog steeds droge voeten, maar dan moeten we ook iets doen aan het opvangen van regenwater.

De voorzitter: U krijgt een interruptie van de heer Van den Raadt.

De heer Van den Raadt: Voorzitter, ik vraag me altijd af, aan de ene kant heb je de plannen om alles vol te bouwen, aan de andere kant wil je meer groen. Is dan de beste oplossing niet om het niet vol te bouwen?

Mevrouw Verhoeff: Volgens mij heeft u, als u opgelet heeft, ook kunnen zien dat daar waar nu gebouwd wordt over het overgrote deel juist gestapeld wordt gebouwd. Dat betekent dat vaak een schoolgebouw weg en dan woningbouw, dat die voetprint niet veel groter is. Kan je nog steeds groen hebben, maar dat ... Kijk, het is slim en het is moeilijk, maar we gaan wel zorgen dat het groen er is. Het betekent ook groen op daken. Het betekent ook dat daar waar onnodig stenen en asfalt ligt, dat je dat moet durven opofferen om daar groen voor in de plaats te brengen. Wat we nu al proberen, maar we zullen nog grotere stappen moeten zetten om ook klimaatneutraal te worden. Dan moet je ook bij die woningen en hun directe omgeving, alles wat je nieuw toevoegt, meer groen, minder steen. Wij nodigen natuurlijk ook uit en u ook, mijnheer Van den Raadt, om in uw verkiezingsprogramma dadelijk ook in te zetten op extra groen en water. Lijkt me heel fijn. Daarnaast is de energietransitie nu gestart, maar in 2030 moet het toch echt in volle vlucht zijn en moeten we de resultaten zien, zodat we steeds meer energie in eigen huis kunnen oplossen. Dan zien wij ook voor ons als PvdA dat in de Waarderpolder werkelijk op alle daken zonnepanelen liggen, zodat ook daar de energie beter wordt verdeeld en niet altijd elders vandaan gehaald hoeft te worden. Natuurlijk betaalbare energie voor iedereen. Wat we echt dromen en waar we hard aan moeten werken, volgens mij sluit dat ook aan bij de pleidooien die net door de SP zijn gehouden, het zou toch mooi zijn als er in 2030 geen kind in Haarlem meer opgroeit in armoede. Dan moeten we nu doorpakken op verschillende vormen van ondersteuning. Ze zijn ook door GroenLinks net al genoemd. Ongetwijfeld gaan andere partijen dat ook nog doen. We zullen ook moeten zorgen dat er werk is voor hun ouders. Stageplaatsen en begeleiding voor jongeren is ook wat we nodig hebben. Daar moeten we met zijn allen ons best doen. Zeker ook mensen die op mbo 2, 3 en 4-niveau aan de slag moeten. Positief kritisch volgen van ontwikkelingen rondom de jeugdzorg, daar vindt ook de SP, GroenLinks en de andere sprekers weer aan onze zijde. Ook schoolgebouwen ...

De voorzitter: De heer Van den Raadt heeft nog een interruptie.

De heer Van den Raadt: Want u zegt hele mooie dingen natuurlijk. Geen kind meer in armoede in, ik weet niet welk jaartal u precies zei, 2030. Dan is waarschijnlijk de PvdA nog steeds aan de macht. Ik heb van uw collega, geloof ik, weleens gehoord dat u eigenlijk onafgebroken aan de macht bent sinds 1961. Super. Nog langer. Kan je nagaan. U bent ongeveer al een halve eeuw aan de macht, of nog langer zelfs. Er zijn nog steeds kinderen in armoede. Hoe kan dat dan, want dan ligt het kennelijk niet aan de inzet van de PvdA.

Mevrouw Verhoeff: Kijk, als wij het allemaal alleen voor het zeggen hadden, alleen dat is kinderachtig. U bent me voor mijnheer. Kijk, ik ben zelf ook een kind die het geluk heeft gehad dat er allerlei maatregelen getroffen werden om mensen uit de armoede te halen. Bij ons was het ook niet echt dikke boterhammen smeren. Ook deze kinderen moeten worden geholpen. Maar we zijn nu wel weer een stuk rijker geworden, dan toen met zijn allen. Ik ben twaalf jaar na de oorlog geboren. Toen waren er heel veel mensen die we nu arm zouden noemen. Wij moeten gewoon zorgen dat die laatste kinderen, wat er allemaal te veel zijn, dat we daar nog heel veel voor doen. Volgens mij, mijnheer Van den Raadt, vindt u dat zelf ook. Als ons doel is dat we moeten doorpakken, dan is de energietransitie er eentje die net begonnen is. Ik ben nu even weg uit 2030, maar

gewoon, wat moeten wij doen? Dan is het ook wel een beetje jammer dat natuurlijk de geothermie als startpunt in Meerwijk nog niet van de grond is. Maar goed, we hebben wel een warmtebedrijf. Wij moeten daar zeker nog veel energie instoppen. Die energietransitie zal ook in verschillende gedaantes nog vele malen op de agenda terugkomen. De PvdA was dan ook blij en was voorstander van dat participeren, ondanks de risico's in het warmtebedrijf. Een ander punt van zorg wat we nog wel hebben, is de nog immer grote aantal inhuurkrachten. Dat is logisch, mede gezien de krappe arbeidsmarkt en het oude personeelsbeleid. We weten dat eraan gewerkt wordt, maar we blijven vragen om zoveel mogelijk mensen in vaste dienst te nemen. In vaste dienst, in onze optiek, is ook dat je je kennis borgt, maar ook een kans om die schaarse mensen die er zijn ook echt te kunnen behouden, omdat zij hier welkom zijn.

De voorzitter: Mijnheer Van den Raadt heeft nog een interruptie.

De heer Van den Raadt: Voorzitter, ik ga er waarschijnlijk nog wel een paar hebben hoor, bereidt u zich alvast maar voor, dan hoeft u dat niet elke keer te vertellen. U wil dat kinderen niet in armoede opgroeien, maar dan vindt u het wel een probleem dat er veel inhuurkrachten zijn en dat u ze liever in vaste dienst heeft. Die mensen, die '...', die verdienen veel meer, daarom gaat ook iedereen uit de zorg ... Wordt zzp'er. Want die laten zich inhuren en dan verdienen ze veel meer. Hun kinderen groeien niet op in armoede. Je hebt nu natuurlijk heel veel mensen in vaste dienst, dat zijn gewoon de werkende armen. Kunt u er niet voor pleiten dat eigenlijk iedereen inhuurkracht moet worden, want dan hebben we geen kinderen die in armoede opgroeien.

Mevrouw Verhoeff: Dat oorzakelijk verband klopt niet helemaal. Eén ding weet ik heel zeker, dat hebben we ook allerlei onderzoeken over gelezen, u waarschijnlijk ook, dat juist een zzp'er die grote tegenslag heeft, die heeft op een gegeven moment geen sociaal vangnet meer. Daar zijn juist veel kinderen de dupe voor kortere en langere tijd. Maar er zijn heel veel maatregelen die werken en heel veel dingen die daaraan bijdragen. Maar één ding is zeker, mensen die enige zekerheid hebben van een vaste baan leven zekerder. Zeker als je ooit in je leven een periode met geld tekorten, ik durf het woord armoede niet eens in de mond te nemen, hebt meegemaakt, dan is er altijd een soort spanning op het moment dat je baan mogelijk dreigt te vervallen. Dat is voor mensen die dat niet hebben meegemaakt niet voorspelbaar. Daarom neem je ook armoede je hele leven mee, ook als er tekorten in geld zijn geweest. Ondertussen was ik bij het volgende punt. Want de PvdA pleit ook voor een actieve overheid, waardoor de markt kan doen wat ze moet doen, maar waar marktwerking niet wordt gezien als een tovermiddel. Kijk naar de wooncrisis. Volkshuisvesting is geen woningmarkt. Is jeugdzorg dat wel, een markt? Als het aan ons ligt niet en in ieder geval minder. We moeten de markt gebruiken daar waar het in zijn kracht staat, maar wij als overheid moeten daar goed op sturen, daar waar mogelijk en noodzakelijk. De PvdA wil zeker doorpakken de komende periode binnen de werkvelden wonen en ruimtelijke ordening, zodat er passende woningen voor alle Haarlemmers op termijn in onze stad komen. Hoe eerder, hoe beter. De woonvisie is daar een mooie basis voor. De ontwikkelzones zijn gelukkig vastgesteld en maken dat sinds jaren het vinden van ontwikkellocaties het grote probleem is, maar dat die locaties er gewoon zijn.

De voorzitter: De heer Aynan heeft een interruptie.

De heer Aynan: Ik had even gewacht, maar u heeft het eigenlijk constant over de komende periode en het magische jaar 2030. Ik ben gewend dat, vooral de laatste begroting, de coalitie zich dan presenteert als van, kijk ons eens wat we hier hebben bereikt. Maar ik heb u daar helemaal niet over gehoord. Waarom kijkt u alleen maar naar 2030?

Mevrouw Verhoeff: Nee, ik was ondertussen, heb ik net gezegd, maar toen was u denk ik even afgeleid ... Dat we bij het hier en nu zijn. Wat het punt is, we zijn nu met een begroting bezig die start op 1 januari 2022. U weet ook dat we in maart verkiezingen hebben. Je kijkt ook naar de volgende periode wat je nu in deze begroting opneemt. Als ik het heb over dat we dat in Duurzaam Doen gedaan hebben, opgenomen. Die ontwikkellocatie bijvoorbeeld, daar ben ik nu mee bezig. Dat zijn de successen die je door wil vertalen en in de volgende periode verder wil uitwerken.

De heer Aynan: Ziet u, daar gaat u al. De volgende periode. Warmtenet, volgende periode. Niet bereikt. Wat heeft u de afgelopen vier jaar met dit college bereikt? Kom op.

Mevrouw Verhoeff: Als u dat niet wil horen. Ik heb net een paar dingen genoemd en ik ga er nog een paar noemen. Het komt goed.

De heer Aynan: Ik wacht af.

Mevrouw Verhoeff: Heel positief is dat de middelen die de gemeente heeft vrijgemaakt, bijvoorbeeld door het fonds ongedeelde stad, andere overheden heeft verleid behoorlijke bedragen bij te passen en in Haarlem te investeren, waardoor die ontwikkelzone sneller dan misschien veel mensen hebben gedacht, misschien wij stiekem ook wel een beetje gevreesd hebben, kan het toch van de grond komen. Denk aan Zuidwest. Daar is ook niet voor niks natuurlijk maatregelen getroffen dat we eventueel als het nodig is via de Wet voorkeursrecht gemeenten ook kunnen aanschaffen. We hopen natuurlijk ook nog dat de Oostpoort daarin gaat scoren, want ook dat is natuurlijk een hele mooie wijk die daar gebouwd kan worden, in hoog tempo, omdat het toch eigenlijk wat we zelden kunnen bouwen in de weide is. Als dat lukt, dan zetten we de komende jaren echt hele grote stappen in de woningbouwontwikkeling. De ontwikkelzones zijn er en het duurt lang, maar het gebeurt. Dat fonds ongedeelde stad heb ik al genoemd. Dan zijn we nog blij met een aantal zaken die de laatste tijd gebeurd zijn en die we ook ... Of die korte termijn zien gebeuren. Steun voor starters op de woningmarkt door die opkoopbescherming, want wij gaan er echt vanuit dat dat per 1 januari voor elkaar is. Anders, als we pech hebben, een maandje later. Antispeculatiebedingen bij verkopen zijn de afgelopen periode van de grond gekomen. We hebben het al gezegd, de ontwikkelzones. Dat er vijftig procent sociaal in een aantal van de ontwikkelzones buiten Schalkwijk en Oost worden gerealiseerd. Eigenlijk dat percentage op weinig weerstand in de stad is gestuit, vinden wij iets heel positiefs. Wij vertrouwen erop dat dat ook in de volgende periode, mijnheer Aynan, ik zeg het weer, zo zal blijven. Er zijn ook ... Kijk eens naar het Popcentrum op het Slachthuisterrein. Dat is toch prachtig dat dat nu van de grond komt?

De voorzitter: U heeft een interruptie. Mijnheer Aynan.

De heer Aynan: Ook allemaal weer prachtig en aardig, maar wat heeft u daadwerkelijk gerealiseerd? U zegt altijd woorden en die vijftig procent, wat is er sociaal gerealiseerd in ontwikkelzones? U heeft de '...' overhoop gehaald, maar wat is er gerealiseerd?

Mevrouw Verhoeff: Ik heb net gezegd dat je locaties hebt. Er was altijd een tekort aan locaties. Nu hebben we bouwlocaties. Dat is echt iets wat bereikt moest worden. Die moet je hebben en pas daarna worden de plannen ontwikkeld, ook door ontwikkelaars en ook door corporaties, zodat daar gebouwd kan worden. U kunt wel nu mij lekker aanvallen, maar u had nu ook niet die huizen gebouwd, want ook daar moest u alle procedures voor laten doorlopen. Ik ben net bezig met het lijstje wat er allemaal nu zichtbaar wordt in de stad. Soms pas gestart in deze periode, soms in de periode hiervoor, waar wij ook hard ons best in hebben gedaan. Ik mocht verder. Wij zijn ook heel blij dat het Stadsstrand en met de oeverruimtes die daarbij horen, dat die

behouden blijven voor Haarlem en dat die daar in eigendom zijn gekomen. Ik heb al gezegd, het warmtebedrijf. De extra bomen gaan we niet nog een keer doen. De jeugdzorg en het Wmo zijn stappen gezet, maar is nog steeds een zorg die we kritisch gaan volgen. Maar er zit nu wel schot in, in de aanbesteding. Als het aan ons ligt, zouden sommige dingen niet meer in een aanbesteding zitten, maar voorlopig hebben we daar nog mee te maken. Maar we hopen, dan kom ik weer bij die vorige periode, met u die discussie wel weer aan te gaan. Is dit de goede manier? Als het prima loopt, prima. Anders zouden we graag de discussie voeren, zou het niet meer ook weer gewoon gestuurd moeten worden door de overheid? Schalkwijk krijgt nu een echt stadshart. Ik ben er pas weer eens langsgefietst. Het is onherkenbaar als je daar een jaar niet bent geweest. Als je in Schalkwijk woont, is Noord ver weg. Als je in Noord woont, is Schalkwijk ver weg. Ik moet er echt speciaal naartoe. Heb ik weer eens gedaan. Zeker die bioscoop die daar gekomen is, ik denk dat dat de eerste stap is waarmee je echt zegt, dit wordt een stadshart. We hebben ook nog steeds zorgen. Zorgen om bijvoorbeeld de culturele sector. Zeven procent van onze beroepsbevolking. Veert deze sector dadelijk voldoende terug? We hopen het. Anders moeten we daar weer opnieuw kijken of we steun moeten verlenen. De horeca in Haarlem, gaan ze het redden? Is er nog weer steun nodig? Maar ook, houden de omwonenden het vol nu de terrassen al een flinke tijd heel ruim zijn opgezet? Dat zijn nieuwe problemen waar we met zijn allen goed op moeten letten dat dat goed wordt opgelost. Frans Hals, zijn we in staat het probleem op te lossen aan de Grote Markt? Vervangende ruimte voor hen vinden. Het depot, voor hen een ander archief hier in de nabije omgeving. Oftewel, komt ook het huis op orde? Niet alleen van de grote instellingen, maar ook van onszelf. Gelukkig hebben we binnenkort een Raadsmarkt waar we er met elkaar over in discussie kunnen, want de gaten in de weg. Dan moeten we toch zorgen bij de nieuwe contracten dat we dat niet meer mee gaan maken. Ik heb ook zelf verteld dat ik pas weer een keer op mijn snuit ben gegaan, gewoon door een gat in de weg. Dat gun ik niemand. Nog een laatste lichtpuntje. De cultuurnota wordt nu bijna vastgesteld. Laten we daar de komende maand onze energie op richten. De PvdA vraagt niet alleen aandacht voor belangrijke instellingen in onze stad en mooie festivals en evenementen, maar ook voor de verbindende rol die cultuur in de wijken kan brengen. Dan kom ik nu bij de moties en amendementen. Dan heb ik het vooral over degene die we zelf indienen, want een aantal anderen zullen we zeker nog steunen, maar een aantal moeten we ook nog goed bestuderen en samen afspreken.

De voorzitter: U heeft nog een interruptie van de heer Bloem.

De heer Bloem: Voorzitter, de SP heeft nog getwijfeld, omdat er bij cultuur zeker ook nood is, waar geld ook denk ik een rol kan spelen. Gaat u daar ... We hebben er geen motie of amendement voor ingediend. We twijfelden erover. Gaat u dat wel doen?

Mevrouw Verhoeff: U moet me even uitleggen, want ik zat even nog met mijn hoofd in mijn tekst.

De heer Bloem: Cultuur. Uw laatste punt, voordat u over de motie, was cultuur. Wat voor ... Gaat u daar ook structureel geld heen brengen, of incidenteel? Komt u daar met voorstellen voor? De SP twijfelt er over om dat alsnog te doen en ziet het nog niet heel veel van andere partijen komen, behalve als het om het depot gaat. Heeft u daar voorstellen voor?

Mevrouw Verhoeff: We hebben niet zelf echt een voorstel opgesteld. Maar als u met een goed voorstel komt, gaan we daar zeker met open ogen naar kijken. Zo van, als wij daarmee kunnen, dat geldt denk ik voor andere partijen ook ... Ik weet wel dat er een aantal in de maak zijn waar wij in principe sympathiek tegenover staan. We moeten er natuurlijk wel een goede dekking voor vinden, maar ... Wij hebben er eentje ingediend, ondersteun ... Die is al ingediend. Ondersteun de Haarlemse huurders door het uitrollen van het huurdersloket over heel Haarlem. Dat is ook met GroenLinks samen ingediend, als ik het goed heb. O, in ieder geval gaan we

daarnaar kijken. Wij hebben het in ieder geval ingediend. Er is ook ... Kijk, speeltuinen hebben het in de afgelopen coronaperiode ook best moeilijk gehad, omdat daar waar ze geld aan verdienden, het verhuren van hun ruimte, is een deel van weggevallen. Het was juist wel een plek buiten, waar nog veel mensen elkaar konden ontmoeten. Wij vonden als PvdA, we zijn volgens mij niet de enige, dat spelen als duurzaam ontmoeten een ... Ik heb het precies verkeerd om. Een speeltoestel per speeltuin zou moeten ... Eigenlijk zou elke speeltuin toch wel een nieuw speeltuig mogen hebben om aantrekkelijk te zijn, om nog meer die ontmoetingsfunctie waar te maken. Zorg ook dat die speeltuingebouwtjes duurzaam zijn, waardoor ze minder energie verbruiken. Ook aantrekkelijker zijn om binnen te komen, om daar ook gewoon binnenactiviteiten, zodra dat weer kan, of zoals het nu nog kan, te doen. Dan hebben we ook één, die is eigenlijk wel heel treurig dat die mogelijkwijs moet worden ingediend. College, we hopen dat het niet nodig is. Die gaat over Amine. Een geboren Haarlemmer. Amine van der Wijden is geboren in Haarlem. Bij de aangifte, nu 22 jaar geleden, is, laten we zeggen, ambtelijk minder hulp geboden dan mogelijk had geholpen om de geboorteaangifte hier goed te laten verlopen. Amine van der Wijden zag zijn vader hierdoor één keer per jaar maar in Marokko, want zijn moeder, de één zegt ontvoerde, de ander zegt meegenomen, heeft hem als baby heel snel meegenomen. Op zijn 18e, volwassen, is hij naar zijn vader verhuisd. Hij wordt nu door de argwaanmolens en strikte regelinterpretatie mogelijk weggestuurd. Dit is niet wat het college doet, dat is landelijk. Maar zo'n jongen weghalen bij zijn vader, nu hij hier vier jaar is. College, normaal gesproken bemoeien we ons nooit met zaken die onder de rechter zijn, maar eigenlijk is de enige kans voor deze jongen om juist nu, terwijl er nog geen rechterlijke uitspraak is, waarvan we niet weten hoe dat uit gaat vallen, probeer nu nog enige invloed uit te oefenen. Want het was hier in Haarlem dat de jongen geboren is. Hij had hier aangegeven kunnen worden. Hij is nu voor de tweede keer eigenlijk door ambtelijke molens of niet geholpen, of wordt er door vernalen. Dat kunnen we niet toestaan. Samen met GroenLinks is er daarom wel een motie geschreven. Maar wij zouden het liefst eigenlijk horen van het college, vooral u burgemeester, dat u bereid bent om uw invloed aan te wenden en te kijken of er iets aan die bureaucratische stappen gedaan kan worden, waardoor we die motie niet eens hoeven in te dienen. Maar deze jongen echt een kans heeft om hier te blijven. Want we weten, als de rechter een negatieve uitspraak doet, dat er geen, hoe heet hij ook alweer, discretionaire bevoegdheid meer is. Dat zou toch wel heel erg zijn als deze jongen door onhandigheden uit het verleden geen kans meer zou krijgen.

De voorzitter: U heeft een interruptie van mevrouw Van Zetten.

Mevrouw Van Zetten: Ik versta u niet heel erg goed. Maar begrijp ik nu goed dat wij hier over één persoon spreken tijdens de begroting? Dat dit een persoonlijk verhaal is van één persoon, terwijl we een begroting hebben van 600 miljoen? Klopt dat? Heb ik dat goed begrepen?

Mevrouw Verhoeff: Het hier over één Haarlemse jongen. Ja, het kan alleen bij deze begroting, omdat er namelijk geen andere raad is waarvan we zeker weten dat die plaatsvindt voordat de uitspraak van de rechter komt. Ja, dat is ongewoon, maar wel de enige mogelijkheid. Dan komt er nog eentje. Een motie over ... Een amendement. Er is namelijk al eerder een motie ingediend voor de Huiskamer van Oost. Maar er moest nog geld onder. Die motie ligt voor. Daar is volgens mij ook door een aantal partijen al steun aangegeven. Dat was de begroting. De Berap, die is al besproken in de commissies. Daar gaan we op zich niks meer aan doen, want de groei van de stad is volgens de rapportage in balans. Maar we hebben nu wel nog een opmerking. Eigenlijk is het een oproep aan de rest van de raad. Let wel, we hebben nu verbeterde indicatoren, maar dat zijn er heel veel. Dat hebben ook andere partijen, waaronder het CDA, geconstateerd. Wij maken er geen motie voor, omdat nou eenmaal de indicatoren en de normstelling die daarbij hoort een raadszaak is. Maar wij stellen het heel erg op prijs dat we nu uitspreken of gaan onderzoeken hoe we dat kunnen doen. Door bijvoorbeeld elk

jaar bij, of in ieder geval de eerste keer volgende periode bij de kadernota direct ook de normen en de indicatoren vast te stellen. Laten we er dan ook een aantal kiezen, niet te veel, waardoor we echt kunnen volgen in een Berap wat er gebeurt. Want nu is het zo, wij hebben wel een goede indicator, maar het is voor de ambtenaren en de besturen raden van wat de norm is. Dan krijgen wij een verhaal waarvan we denken, was dat wat we wilden weten? Dat was het, burgemeester.

De voorzitter: Dank u wel. Dan heeft u nog een reactie van de heer Smit.

De heer Smit: Mevrouw Verhoeff, had u gewoon niet de motie van het CDA kunnen ondersteunen op dit punt? Dat scheelt een hoop spreektekst.

Mevrouw Verhoeff: Het punt is dat de motie doet een oproep aan het college en dat gaat niet.

De voorzitter: Dank u wel. Dan gaan we naar de heer Van den Raadt van Trots Haarlem.

De heer Van den Raadt: Voorzitter, dank u wel. Eerst een vraag over de camerabeelden, want ik zag laatst dat ik op het journaal kwam en dat was vanaf deze kant gefilmd. Maar ik word toch wel erg kaal aan deze kant. Of het voortaan van de andere kant kan gefilmd worden. Wat zeg je? O, ik zie er goed uit. Jongens, ik stem overall voor, want ik zie er goed uit. Even kijken. Daar zitten we dan. Bijna twee jaar later en we hebben weer een mondkapje op. Hoe mooi was dat? Twee jaar geleden ongeveer toen ik, wat was het, begin van 2020, met zo'n zwarte mondkap op boven bij de commissie binnen kwam lopen en mevrouw Meijs wat geschrokken keek, bijna net zo geschrokken als nu. Toen zei ze, het is niet de bedoeling dat je paniek gaat lopen zaaien. Kijk eens waar we nu zijn aanbeland. Toen had ik dat mondkapje op om een punt te maken dat ik, ik kwam terug uit Peru ... Ik ga eerst even twee minuten wat leuks vertellen en daarna gaan we dat hele ding behandelen. Toen belde ik de GGD, want ik dacht, ik heb ook corona. Toen zeiden ze van, heeft u koorts? Nee. Komt u uit een risicogebied? Toen zei ik, dat weet ik niet. Want alleen Italië was toen risicogebied. In Peru daar kenden ze dat hele woord corona nog niet. Ik zeg, ik voelde me wel heel slecht, maar ik weet niet of ik uit een risicogebied kom. U komt niet uit een risicogebied, dan heeft u geen corona. Toen heb ik ... Dat was het punt wat ik in die commissie wilde maken. Zou de GGD niet wat beter zelf kunnen nadenken om te bedenken dat dat misschien toch wel een heel dom antwoord is? Wat zien we dan nu, bijna twee jaar verder. Dan zie je dat er toch niet veel veranderd is, want wij gaan nu hier allemaal vlak bij elkaar zitten, omdat er een QR-code is ingevoerd voor als je naar het café wilt. Kunnen wij plotseling vanuit een grote raadszaal bij de Zijlpoort met plastic schotten en mondkapjes hier bij elkaar gaan zitten, omdat mensen met de QR-code naar het café kunnen. Wat krijg je dan voor mail. Dat iedereen van harte welkom is, maar dat dan de mensen die niet gevaccineerd zijn zich moeten laten testen. De grap is nu juist, dat is eigenlijk niet zo grappig meer, maar dat natuurlijk al die mensen die gevaccineerd zijn ondertussen ook besmettelijk zijn en iedereen loopt aan te steken. De mail had moeten zijn, mensen gaat u zich allemaal testen. Dat was dan even een leuke anekdote. Maar er is eigenlijk weinig veranderd en het is nog steeds treurig en triest. Maar goed, dan zijn we nu bij de ...

De voorzitter: U heeft een interruptie van mevrouw Leitner.

Mevrouw Leitner: Waarom heeft u dat niet meteen laten weten en vertelt u dat op deze avond, terwijl u weet dat dat rijkelijk te laat is?

De heer Van den Raadt: Ik heb wel gereageerd op die mail hoor. Degene die het verstuurd heeft, die weet mijn gedachte. Dan zijn we nu aanbeland bij de begroting en de bestuursrapportage. Daarvan dacht ik dan, dit is toch eigenlijk wel een hele grote happening. Het is een heel mooi moment. Maar waar is dan de input van de

mensen waar we het voor doen, want wij beslissen dan met iets minder als dertig mensen, geloof ik, wat er gaat gebeuren voor de komende tijd, waar al dat geld naartoe gaat. Maar wat vinden de mensen er zelf van in Haarlem en Spaarndam? Die hebben dan een keer kunnen inspreken bij het bestuur. Maar waarom, daar ga ik een motie voor indienen, maken we niet van deze begroting eigenlijk een stuk wat ter inspraak gaat? Dat het gewoon zes weken ter inspraak komt te liggen, dat mensen daar hun gedachten over kunnen laten gaan. Meedoen, meedenken, meebeslissen. Dan kunnen wij met die feedback van de bevolking het een nog mooiere begroting maken. Sowieso wil Trots Haarlem van u daar thuis graag weten wat u ervan vindt. Wij gaan nu ongeveer wat dingen behandelen, twee kantjes, niet alles. U heeft nog ruimte om uw input te laten horen aan ons van Trots Haarlem. We horen het graag. Dan nemen we dat mee in de tweede termijn van donderdag. Dan hebben we ook het verzoek om, als het dan straks misschien een stuk ter inspraak wordt, maar dat geldt voor alle stukken die ter inspraak liggen, om geen brieven te schrijven in de vakantieperiode en niet een inspraakronde te houden waar een vakantieperiode in valt. Kan soms een beetje lastig zijn. Maar als je dan bijvoorbeeld in inspraak hebt van zes weken en twee weken vakantie, maak dan de hele periode acht weken, zodat mensen gewoon wel hun tijd hebben om te reageren. We zijn natuurlijk ook grote fan van de wijkraden, dat weet u, sinds 2010. Wat horen wij bij al die wijkraden, dat het eigenlijk steeds erger wordt. Mensen die niet komen opdagen vanuit de gemeente, die antwoorden op vragen zouden moeten geven. Er zijn een paar uitzonderingen waar het wel goed gaat. Budget wat natuurlijk steeds minder wordt. Wij komen daar met een voorstel om vaste aanspreekpunten te hebben bij de gemeente, zodat je in ieder geval ... Dat dat dan ook een groepje is. Want het verloop is natuurlijk zo hoog, dat als je een persoon aanstelt dat je straks weer een probleem hebt. Maar dat er ook een budget komt wat gebaseerd is op een vast bedrag, waar alle vaste kosten uit betaald kunnen worden. Dan een flexibel deel, gebaseerd op het aantal inwoners per wijk. Want sommige wijken die gaan enorm groeien, maar die houden ongeveer wel hetzelfde budget. Dat is natuurlijk, in principe, interessant hoe ze dat dan moeten rondbreien. Over onderhoud heeft mijn collega Armand al veel gezegd. Dat gaat dan vooral over losliggende stoeptegels. Wij willen graag dat al dat soort problemen voor 1 januari worden opgelost. Dat daar budget wordt vrijgemaakt, om dat allemaal op te lossen voor 1 januari. Dat we dan vanaf 1 januari beginnen met nieuwe ronde, nieuwe kansen. Nu is het vaak, we beginnen met onderhoud in het centrum, want daar komen de toeristen. Die zijn wat minder geweest tijdens de coronaperiode. Maar wij willen van Trots Haarlem dat we voortaan beginnen vanaf de buitenste ring en dan naar binnen werken. Eerst Noord en Schalkwijk en dan pas naar het centrum. Dan hebben we ook een keertje dat die wijken er goed en netjes bijliggen. Niet elke keer het centrum en dan de conclusie, o, het geld is op. Volgend jaar komt u, Schalkwijk en Noord, weer aan de beurt. Dan hoor je volgend jaar weer precies hetzelfde verhaal. Even kijken. Parkeren, mobiliteit. We hebben natuurlijk een heel mooi parkeerplan gehad vroeger. Het 19 puntenplan, waar dan van alles in stond en uitgevoerd werd, behalve dan die 2 P&R-garages. Wethouder Berkhout, ik heb het u al vaker verteld en gevraagd. Wij zouden graag willen dat die 2 parkeergarages er nu komen. De vraag aan de wethouder is, gaan die er ooit nog komen en waar gaan die dan komen en wanneer? Voor de rest zijn we een grote voorstander van het systeem zoals dat in Amsterdam gaat. Die hebben gewoon heel veel parkeergarages rond het centrum, waar je er voor een superlaag tarief kan parkeren, als je daarna maar met het OV verder reist. Als je dan terugkomt, betaal je 1 euro voor het parkeren. We horen graag van de wethouder hoe positief hij daartegenover staat. Dat lijkt ons een hartstikke goed idee. Daar zullen we een motie voor indienen. Even kijken. Als er natuurlijk parkeergarages zijn, altijd een rolstoeltoegankelijk toilet erin. Ik hoor nu zelfs dat de VVD ook voor meer openbare toiletten is. Die zullen dat in ieder geval steunen. Voor de rest willen wij ... We hebben het al gehad over ... Dan ben ik ook wel blij hoor, dat dat nu ... Energiearmoede, vervoersarmoede, daar begin je ooit mee om dat te roepen, maar het wordt toch opgepakt, dat vind ik wel erg prettig, door de collega's van de raad. Hoe zou je kunnen voorkomen dat die vervoersarmoede, energiearmoede echt mensen de das om doet? Door bijvoorbeeld te zeggen, daar hoor ik dan ook graag het college over, om de parkeertarieven voor de komende twee jaar te bevriezen. Want dan

weet je in ieder geval dat je daar geen extra kosten aan kwijt bent. Alternatief is, daar zullen we een motie voor indienen, om een proef te starten met gratis openbaar vervoer. Want wat gebeurt er hier vaak, we maken alles autoluw. De enige andere oplossing is als het te druk is in je straat, dan kunt u betaald parkeren krijgen. Dat is natuurlijk logisch, want daar gaat de gemeente heel veel geld mee verdienen. Die is maar wat blij om dat aan te bieden. Maar andere alternatieven zijn er nooit. Er wordt nooit eens een aanbod gedaan om gratis te parkeren in je wijk. Dat zit er nu een beetje aan te komen. Het zou mooi zijn. Maar een andere oplossing zou kunnen zijn, gratis openbaar vervoer. Schijnt in Zweden geprobeerd te zijn. Daar werkt dat ook nog steeds. Het aantal autoverkeer is met vijftien procent afgenomen. We hopen graag op uw steun bij deze motie. Even kijken. Verkeersarmoede. Een andere oplossing voor de vervoersarmoede is natuurlijk, als mensen niet zoveel afstanden hoeven te reizen, bijvoorbeeld als je in Schalkwijk woont en je moet naar het gemeentehuis om daar je paspoort op te halen, dat het zou kunnen helpen als je een loket krijgt in Schalkwijk om daar je belangrijkste gemeentezaken te doen. Ooit hebben we daar een vraag over gesteld aan burgemeester ... Burgemeester? Ik loop een beetje vooruit op mijn tijd. Wethouder Botter. Hoe het nou staat om dat ING-kantoor over te nemen. Ik zie dat dat nog steeds leeg staat en er een fantastische kans ligt om het ING-kantoor van Schalkwijk te gebruiken als loket voor de gemeente, zodat al die mensen niet, die toch al moeilijk rondkomen ... Vroeger had je 35 procent van je inkomen ging op aan vaste lasten, tegenwoordig is dat al gestegen naar 85 tot 89 procent. Mensen hebben gewoon helemaal geen geld meer, ook al werken ze met zijn tweeën, voor extra kosten. Als u daar nog een keer een fantastisch loket zou kunnen bouwen, dan importeren we ook daar het museum Frans Hals naartoe. Dan maken we Schalkwijk echt het allermooiste centrum van Schalkwijk. Het groen. Onze oproep van Trots Haarlem is om direct te stoppen met de bomenkap. Hoe vaak horen we niet dat daar dingen verkeerd gaan? Nu weer 56 bomen die waarschijnlijk bij de Louis Pasteurstraat gaan sneuvelen. Daar zien we wel heel knap kleine graafmachientjes rondrijden, door de Boerhaavewijk, waar ze dan in de fantastische bloemperken gaan graven, om dan straks een boom in te zetten. Dat gaat iets helpen, maar als je aan de andere kant er dan weer 56 zomaar zonder goede reden gaat lopen omhakken, dan lijkt ons dat niet de oplossing. We stellen voor in onze motie om het inderdaad per direct te stoppen totdat de bomenwachters en de bomenridders akkoord zijn met het beleid, vooral de uitvoering van het beleid, want daar gaat nogal het een en ander mis. De vraag aan het college, wanneer gaan we eens de bomenmakelaars inzetten? We hebben daar ooit fantastische krantenkoppen van kunnen lezen van de GroenLinks-wethouder, maar daarna is het nooit meer gebruikt. Het zou jammer zijn als dat alleen voor publicitaire doeleinden is gebruikt en niet voor het echte dagelijkse leven. Dan over wonen. De woonwagenlocaties. Dat is natuurlijk een heet hangijzer. We hebben Domus Plus, Skaeve Huse en een boot vol asielzoekers. Dat is eigenlijk in een poep en een zucht geregeld. Dat kan via de app en dan is het voor elkaar. Maar hoelang wachten de woonwagenbewoners eigenlijk al niet op een gewoon fatsoenlijke behandeling en uitbreiding van het aantal plekken. Ik begrijp dat dat overleg niet zo heel vlot verloopt. Kunt u daar even een stand van zaken geven. Dat is nogal een heel recent topic. Dan gaan we bijna afronden, beste luisteraars thuis, dan kunt u weer gelukkig wat anders doen. De hondenbelasting. Iemand had het ingevuld op de bingokaart. Volgens mij is dat wethouder Berkhout. Die had het goed gedaan. Laten we die nou gewoon afschaffen. Volgens mij is nu de meerderheid van de gemeentes tegen hondenbelasting. Als dat niet zou zijn, dan zijn wij misschien net diegene die zorgt dat de meerderheid de hondenbelasting heeft afgeschaft. De andere motie is om hondenbelasting dan ook gewoon echt voor zaken gerelateerd aan honden te gebruiken. De rest gewoon terug te sturen naar de eigenaar van die honden, die dan niet last krijgt van al die armoedeproblemen waar we het net over gehad hebben. Het een na laatste punt heeft mijn collega Rijbroek het al eens over gehad in de commissie. Maar dat is wel een punt wat je eigenlijk ook terug zou verwachten in de begroting. Wij konden het niet echt goed vinden. Dat is dat energielabel C voor alle kantoorgebouwen, die per 1 januari 2022, dat is over anderhalve maand ... 2023, goed. Maar we praten hier over een begroting van iets meerdere jaren. Het zou daar ook in moeten staan, of is deze begroting maar voor 1 jaar geldig? Wie zal

het zeggen. Maar hoe staat het ... Gaan we dat halen als Haarlem, want we hebben nogal wat panden, volgens mij tocht je daar ook weg. Dan als laatste. U mag het raden. Heel goed. Openbare toiletten. Want wat lezen we ook in die mooie bestuursrapportage, hoe heette het, het had een hele exotische naam, dat we allemaal ook naar andere delen moesten van Haarlem en niet alleen naar het centrum. Maar wat is het voordeel van het centrum van Haarlem? Dat je daar natuurlijk vrij veel horeca heeft. Wat doet dan dit college? Die zegt, we hebben geen openbare toiletten nodig, want iedereen die gaat maar plassen bij de horeca. Dat is leuk als ze open zijn. Zonder QR-code kan je nu geloof ik ook niet meer plassen. Dat is dan de vraag aan Jos Wienen, de burgemeester, of je nu zonder QR-code ook niet meer stiekem naar binnen mag om te plassen, nu je dan ook het op het terras nodig hebt. Maar als dat zo is, dan zullen we toch een keertje iets meer van die openbare toiletten neer moeten zetten. Als we dan ook willen dat iedereen naar Schalkwijk en naar Noord gaat, zeker straks naar Schalkwijk om daar het tweede Frans Hals Museum te bezichtigen is, dat je daar dan ook nog ergens naar het toilet kwam, want zoveel horeca zit daar nog niet. Hoe gaat u dat oplossen? Wilt u straks onze motie steunen om in ieder geval, net zoals de Stichting Maag-Darm-Lever heeft, om per 500 meter een openbaar toilet te hebben. Wij hebben hele mooie toiletten gezien in Amsterdam. Dat is de GreenPee. Dat is een soortement grote plantenbak die het allemaal biologisch verwerkt, zonder water en afvoer. Die kosten maar 10 duizend euro per stuk. Op deze begroting is dat echt een peulenschilletje. We kunnen er een paar aanschaffen. Dank u, beste vrienden.

De voorzitter: Dank u wel. Dan gaan we naar D66 ... Ah, de heer Smit nog.

De heer Smit: De heer Van den Raadt, volgens mij gaf u uzelf net even iets te weinig eer, toen u het had over de bomenmakelaars en verwees naar GroenLinks. Maar het was een gezamenlijke motie van Trots en OPHaarlem om de bomenmakelaars in te laten schakelen. Die is enthousiast aangenomen en daar is niets mee gedaan.

De heer Van den Raadt: Dat is precies, collega, waar ik op doel. Wij hadden dat goede plan, maar de wethouder kwam ermee in de krant. Is helemaal prima dat ze er goed mee in de krant is gekomen. Vandaar dat ze waarschijnlijk later dan burgemeester in Groningen is geworden, door dat geniale plan. Maar dan zou het ook wel handig zijn dat dan daarna het plan ook gewoon uitgevoerd wordt. Als we nu echt wat om bomen geven, zet er dan gewoon meteen een knappe boom neer.

De voorzitter: Goed. Dank u wel. D66, mevrouw Çimen.

Mevrouw Çimen: Dank u wel, voorzitter. Vandaag bespreken wij de laatste begroting van deze raadsperiode. Voor mij en mijn fractievoorzitter, de heer Leitner, toch wel een bijzonder moment om te markeren. We leven in een tijd van transitie. Niet alleen in de D66-fractie, in deze raad, maar ook in onze samenleving als geheel. We voelen volgens mij allemaal de onrust, het ongemak en ook de onvrede in deze samenleving. Omdat de uitdagingen, denk aan de klimaatcrisis, de energietransitie, de woningmarkt, de toenemende kansongelijkheid alleen maar groter worden. We moeten de komende tijd nog altijd een manier zien te vinden om te leven met COVID-19. Waarbij we continu balanceren tussen persoonlijke vrijheden van mensen en het solidariteitsprincipe. Vrijheid is namelijk nooit onbegrensd. We leven niet alleen op de wereld. We hebben altijd rekening te houden met de ander, ook of misschien juist als we daar persoonlijk weinig zin in hebben. Keuzes hebben altijd consequenties. Een simpele waarheid die we in alle hectiek soms lijken te vergeten. Maar gelukkig zijn alle politiek leiders in Den Haag doordrongen van deze uitdagingen. Want we hebben immers al maanden en missionair kabinet die al deze uitdagingen tackelt. O, wacht. Helaas, toch niet. Terwijl wij allen wachten op dat gezellige bordesmoment, met waarschijnlijk de kerstboom op de achtergrond, wordt het er voor gemeenten niet makkelijker op. Moeten wij wederom begroten in een Haagse mist.

Voorzitter, ik hou mijn betoog vanavond langs 4 lijnen. 1, gezonde financiën en investeren in de stad. 2, het sociaal domein. 3, wonen. 4, de duurzame en de groene stad. Als eerst de financiën en de investeringen.

De voorzitter: U heeft eerst nog een interruptie van de heer Van den Raadt.

De heer Van den Raadt: Voordat u aan die vier punten begint. Want u heeft het dan over dat demissionaire kabinet, wat er al zo een nieuw record, Guinness Book of Records ... Niks doet. Maar ik had het idee dat mevrouw Kaag van de D66 was. Is uw vraag aan mevrouw Kaag, via ons, of ze een knoop wil doorhakken en dat ze zich gewoon overgeeft en ja-knikt en het gaat doen, of dat ze zegt, jongens, ik stop ermee en ik hou het voor de rest hier?

Mevrouw Çimen: Dank voor deze vraag, mijnheer Van den Raadt. Maar ik verwacht dat alle politiek leiders, waaronder die van mij, allemaal tempo maken, want de uitdagingen worden er niet kleiner op, zoals ik al heb aangegeven. Voorzitter, onze stad heeft investeringen nodig. In totaal maakt het college bijna 100 miljoen euro vrij voor investeringen. Dat is ongekend voor Haarlemse begrippen. De stad groeit. Alleen al het onderwijs heeft een flinke impuls nodig. D66 Haarlem zet zich al jaren keihard in voor investeringen in het onderwijs. In deze raadsperiode hebben we ruim 40 miljoen euro vrijgemaakt hiervoor. Tegelijkertijd weten we dat dat bij lange na niet genoeg is om te zorgen voor voldoende duurzame en gezonde scholen in onze stad en blijft dit een prioriteit voor mijn partij. D66 is dan ook zeer verheugd met de impuls van 40 miljoen euro, of 39,5, voor het Haarlemse onderwijs in de komende 4 jaar. Want investeren in onderwijs is uiteindelijk een investering in ons allemaal. De financiën zien er nu, op zichzelf, goed uit. De algemene reserve wordt aangevuld. We hebben ruimte om de afvalstoffenheffing voor Haarlemmers op gelijk niveau te houden. De netto schuldquote staat in het groen. Maar dit is niet alleen maar een juichverhaal.

De voorzitter: Interruptie van mevrouw Verhoeff.

Mevrouw Verhoeff: Mevrouw Çimen, ik hoor u dit zeggen en wij hebben datzelfde beeld, maar wij hebben natuurlijk ook uw verkiezingsprogramma gelezen. Dat is voor de toekomst. Mijnheer Aynan zal dat onderstrepen. Daar staat juist dat de reserves grote klappen hebben gekregen door de coronatijd. Dat ze moeten worden aangevuld. Uw opmerking nu is volgens mij de juiste. Klopt uw verkiezingsprogramma niet, of begrijp ik u verkeerd?

Mevrouw Çimen: Maar ik begrijp de vraag gewoon niet helemaal.

Mevrouw Verhoeff: Kijk, net als wij zegt u nu dat feitelijk de reserves op orde zijn. In uw verkiezingsprogramma staat het omgekeerde. Dus is mijn vraag van, wat klopt er dan niet?

Mevrouw Çimen: Ik heb u gehoord, maar er komt nog een maar, want mijn zin was, maar dit is niet alleen maar een juichverhaal. Er gaat nog wat gebeuren en ik zie nog wat risico's. Wel blijven opletten, mijnheer Rutten. Heel goed. Dank u wel. Zoals gezegd, voorzitter, dit is niet alleen maar een juichverhaal, want de meerjarige financiën blijven wiebelig. Denk hierbij alleen al aan de nieuwe taken voor de Wet inburgering met gebrekkige financiering door het Rijk. We weten niet wat een volgend kabinet gaat doen. We zien in de begroting een gigantische opdracht aan investeringen en onderhoud. Maar de realisatie daarvan loopt op veel dossiers al jaren achter. Wederom vraagt D66 aan het college, wat gaat u daaraan doen? Door gebrek aan realisatiekracht daalde onze schuldquote naar 75 procent bij de jaarrekening 2020. In één klap voert het college die schuldquote bij deze begroting op naar 121 procent in 2026. Een stijging van maar liefst 46 procent. Daarmee is alle rek weer uit het investeringsvolume. Het college zegt dat er is gekeken naar het

realistisch plannen van investeringen en dat er een actualisatie is gedaan. De versnelling van de vergroening van de Gedempte Oostersingelgracht, zoals verzocht in onze motie van 8 juli jongstleden, zat daar helaas niet bij. In antwoord op onze technische vragen of het kan zijn dat er in de toekomst een buurt of een wijk opstaat, omdat ze teleurgesteld zijn dat door hen gewenste investeringen toch niet of toch later wordt gedaan, zegt het college, dit valt niet uit te sluiten. Serieus, college? D66 wil weten of we besluiten over een robuust programma, dat ook uitgevoerd kan worden. Graag een toelichting. Ook zien we dat er 45 miljoen euro wordt toegevoegd aan het programma Bereikbare Steden. Het wordt uit de begroting alleen niet duidelijk waar dat geld straks concreet aan wordt besteed. Graag ook een toelichting. Er is momenteel 2,5 ton opgenomen in het IP voor het depot van Frans Hals. Wat D66 betreft is een passend depot voor de gemeentelijke kunst de basis op orde krijgen. Moet de komende periode echt een keer geregeld gaan worden. Kan het college toezeggen met een uitgewerkt voorstel hiervoor te komen voor de kadernota? Dan de tweede lijn, het sociaal domein. In de begroting zien we dat er een bedrag van 6 miljoen euro van jeugd aan de algemene reserve wordt toegevoegd. Graag bevestiging dat bij eventuele oplopende kosten jeugd deze buffer van 6 miljoen euro kan worden aangewend. Dan de Wmo. We worden wederom geconfronteerd met stijgende Wmo-aanmeldingen. In de Berap wordt hier ook al op geanticipeerd. Maar wat ik dan ...

De voorzitter: U heeft een interruptie van de heer Aynan.

De heer Aynan: Nog even over die 6 miljoen jeugdgelden. Waarom vraagt u dat aan het college en dient u niet zelf een amendement in?

Mevrouw Çimen: Ik stel eerst een vraag aan het college. Ik wacht dan heel even op het antwoord. Als zij zeggen, ja, dat is gewoon de buffer, dan is een amendement wat mij betreft niet nodig.

De heer Aynan: Als het antwoord nee is, dan krijgen we een amendement?

Mevrouw Çimen: Dat zou zeker kunnen. Dat moet ik dan even overleggen met de fractie.

De voorzitter: De heer Van den Raadt.

De heer Van den Raadt: Ik hoorde ... Ik snap het niet helemaal wat u zei, want u had het over Wmo en dat dat stijgt. Maar als je de bestuursrapportage leest op bladzijde 6, dan staat daar, er is een voordelig effect door structurele effecten in de kosten Wmo. De structureel lagere kosten zijn voornamelijk te verklaren door een lagere groei in het aantal cliënten. Daar staat eigenlijk netjes, die mensen zijn allemaal overleden door corona. Maar daar staat in ieder geval dat het er minder zijn. U zegt dat het er nu meer worden.

Mevrouw Çimen: Maar mijnheer Van den Raadt, u moet wel blijven, want we hebben laatst nog een raadsinformatiebrief gekregen waarin staat dat per juli van dit jaar die meldingen weer aan het toenemen zijn, zoals ook wordt geanticipeerd in de Berap.

De heer Van den Raadt: Het stuk wat wij krijgen, dat was eigenlijk al van voor juli 2021 niet meer correct?

Mevrouw Çimen: Ik ben de ambtenaar niet. Ik weet niet precies hoe scherp dat proces loopt, maar dat zou heel goed kunnen. Maar goed, ik was bezig met de Wmo. We worden wederom geconfronteerd met stijgende Wmo-aanmeldingen. In de Berap wordt hierop geanticipeerd. Maar wat ik dan niet begrijp, is dat de wethouder weer is overvallen. Voor de tweede keer, in twee jaar tijd, aankijkt tegen wachttijden. Moet opschalen met zeven fte. Vervolgens geen personeel kan vinden om de volle zeven fte in te vullen. Maar wat is

het structurele plan van de wethouder voor de Haarlemmers die de Wmo nodig hebben? We gaan toch niet iedere zoveel maanden op- en afschalen met personeel? Dan de maatschappelijke opvang. We zien al jaren dat tekorten bij de maatschappelijke opvang worden gedekt uit het budget beschermd wonen.

De voorzitter: Interruptie van de heer Aynan.

De heer Aynan: Dank u wel. Het verhaal over de Wmo, daar kan ik u volledig in volgen. Sterker nog, dit was ook ons verhaal. Maar wij hadden concreet een amendement bij de Berap om die 3,7 miljoen, die inderdaad overgebleven is, nu, urgent in te zetten voor de wachttijden. Want we zien inderdaad dat ze nu oplopen. Waarom heeft u ons toen niet gesteund en stelt u nu de vraag aan het college? Dezelfde vraag die wij hadden.

Mevrouw Çimen: Ik vraag om een structureel plan. Dat is niet alleen deze wachttijden. Ik wil eigenlijk dat er geen wachttijden meer, of dat in ieder geval dat op- en afschalen niet meer komt. Uw amendement waar dat over ging, kijk, het was niet een bedrag van drie komma zoveel miljoen wat overbleef. Er was een verwachte groei van acht komma nog wat. Dat was lager geworden. Jawel.

De heer Aynan: Mag ik dan? Het verhaal zit echt iets anders in elkaar. Dit was inderdaad een reservering. Maar als we zien dat de wachttijden oplopen en we houden lopende het jaar geld over, hoe verstandig is het dan om lopende de rekening dat geld in te zetten voor het bestrijden van de wachttijden nu? Want u zegt van, ik wil een structureel plan. Dat is iemand die aan het verdrinken is een zwembad aanbieden. We willen u een boei toegoeden. Waarom deed u toen niet mee?

Mevrouw Çimen: Omdat ik nog helemaal geen structureel plan heb gezien. Ik weet ook niet wat dat gaat kosten. Ik zit nu gewoon steeds met een harmonica ...

De heer Aynan: Mevrouw Çimen.

Mevrouw Çimen: Ik ben nu antwoord aan het geven op uw vraag. Kijk, we kijken nu steeds aan tegen dat harmonica-model van op- en afschalen. Dat is geen structurele oplossing. Bovendien zien we in de Berap dat er nog een bedrag van ruim 4 miljoen euro over is. Wat mij betreft moet dat geregeld kunnen worden. Alleen ik vraag aan de wethouder, wat is dat structurele plan?

De heer Aynan: Maar dan kunt u toch die 3,7 miljoen prima inzetten voor het structurele plan? Dan heeft u dat alvast.

Mevrouw Çimen: Daar heeft mijn fractie destijds anders over besloten.

De voorzitter: Goed, gaat u verder mevrouw Çimen.

Mevrouw Çimen: De maatschappelijke opvang. Ik moet even weer in mijn verhaal komen. We zien al jaren dat tekorten bij de maatschappelijke opvang worden gedekt uit het budget beschermd wonen. Maar nu is het bijna zover en worden de geldstromen voor beschermd wonen wettelijk anders ingericht. Dat betekent dat Haarlem per 1 januari 2023 tegen een tekort van ruim 3 miljoen euro aankijkt op dit dossier. Wat is de wethouder concreet nu aan het doen om dit gat te dichten en een structurele oplossing te vinden? Dan de derde lijn, wonen. Een grote meerderheid van deze raad kiest voor verdichting van de stad en het groen houden van onze zoom. Zo ook D66. Daarbij zoeken wij altijd de balans tussen leefbaarheid in de wijken, waar ook plaats moet zijn voor mensen met een handicap, ouderen en kleine kinderen en het toevoegen van

nieuwe woningen. De balans tussen de belangen van bestaande en nieuwe bewoners. De balans tussen betaalbaarheid, kwaliteit en beschikbaarheid. Wat D66 betreft draait ... Draagt, excuus, de nieuwe huisvestingsverordening per 1 januari 2022 daar effectief aan bij. We zien de noodzaak om in te zetten op instrumenten die de lokale woningmarkt kunnen bijsturen en hopelijk doen afkoelen. Al blijft het lastig opboksen tegen de landelijke tendens en internationale rentestanden. Uiteraard kijken we naar wat we wel kunnen doen. In Haarlem lijkt nog winst te behalen door de gemeentelijke capaciteit slimmer in te zetten en waar mogelijk uit te breiden. Met ons amendement vragen we vanaf 2022 middelen te alloceren voor strategische capaciteit. Niet in de laatste plaats om de samenhang van verschillende projecten te bewaken, net als het door ons zo gewenste voorzieningenniveau. Daarnaast vragen we met twee moties om slimmer om te gaan met de huidige balans. In de eerste motie vragen we het college om meer processtappen bij de ontwikkelaar neer te leggen. Hier wordt al mee geëxperimenteerd. Dat scheelt ambtelijke capaciteit, zodat er hopelijk ook meer projecten uitgevoerd kunnen worden. De tweede motie vraagt het college, dan met name directie en de wethouder bedrijfsvoering, om met een plan van aanpak te komen, effectiever te werven op de schaarse functies. Dan de vierde en de laatste lijn. De duurzame en groene stad. Onze afhankelijkheid van fossiele brandstoffen en geopolitieke verpisswedstrijdjes met Vladimir Poetin over Nord Stream pijplijnen, zorgen dit jaar opeens voor een enorme stijging van de energierekening van Nederlandse huishoudens. Inmiddels is de Russische gaskraan weer opgedraaid en zullen we moeten bezien wat dit gaat betekenen voor onze rekeningen. Terwijl ze vanuit landelijk bezig zijn met eventuele compensatieregelingen, vraagt D66 zich af hoe we ervoor kunnen zorgen dat de bewoners van Haarlem hun energieverbruik omlaag kunnen krijgen. Hoe gaat het nu echt met het verduurzamen van de bebouwde omgeving? We weten al jaren dat de eerste belangrijke stap is het isoleren van alle gebouwen. Hoe zorgen we er met deze begroting voor dat we de komende jaren ook echt tempo gaan maken met de isolatie van alle gebouwen in Haarlem? Op welke manier krijgen we dit echt gedaan en wat voor een investering hoort daar dan bij om dit de komende jaren te realiseren?

De voorzitter: U heeft een interruptie van de heer Bloem.

De heer Bloem: Voorzitter, fantastische woorden. Daar kunnen wij ons als SP natuurlijk alleen maar bij aansluiten. Wij hebben een voorstel gedaan met een dekking. Maar als het college nu met niks nieuws komt, buiten begroting, kunnen we dan nu als bondgenoot een manier vinden om echt een voorstel te financieren waarbij we structureel geld inzetten om woningen te verduurzamen?

Mevrouw Çimen: Ik zal naar ieder goed voorstel natuurlijk kijken. Volgens mij staan wij daar ook voor open. Ik wacht voor nu heel even het antwoord af van het college. Maar we hebben nog even.

De voorzitter: Mevrouw Verhoeff.

Mevrouw Verhoeff: U moet mij corrigeren als ik dat niet goed onthouden heb, maar D66 heeft er ook tegen het verduurzamen ... Extra middelen voor corporaties om woningen te verduurzamen gestemd? Om de laagste labels naar een hoger label te brengen. Klopt dat? Dat strookt toch niet met uw verhaal nu?

Mevrouw Çimen: Dat heb ik even niet scherp, in alle eerlijkheid. Maar daar kan ik wel even in de tweede termijn op terugkomen.

De voorzitter: Dank u wel. Dan de heer Van den Raadt nog.

De heer Van den Raadt: Want ik begrijp nu dat de hoge gasprijzen en de energiearmoede vooral door de heer Poetin komt. U heeft meer kennis daarvan dan ik, denk ik. Maar u bent er ook mee bekend waarschijnlijk dat bij benzineprijzen de accijnzen automatisch elk jaar verhoogd worden. D66 zit ook in het kabinet. Gaat u dan daar pleiten om dat in ieder geval af te schaffen? Want als de benzineprijzen 1,70, 1,60 is, dan is 1 euro gewoon belasting. Als u wil dat we iets goedkoper kunnen rondkomen, dan kunt u ook zeggen, we gaan die lasten naar beneden doen. Wilt u dat doen?

Mevrouw Çimen: U kunt natuurlijk ook zelf gewoon een brief naar landelijk sturen, of een petitie starten of iets dergelijks. Ik zit hier gewoon voor de Haarlemse gemeenteraad. Ik heb ook niet een direct lijntje met Den Haag, om dit gewoon even vanuit hier te regelen. Neem mijn advies ter harte.

De heer Van den Raadt: Omdat u het over Poetin had. U wist dat het door de heer Poetin kwam. Dan een andere vraag, want als we dan zorgen dat die energie ... Dat je dat een beetje betaalbaar houdt, kan je natuurlijk zonnepanelen op je dak leggen. Wat vindt D66 er dan van, want u bent ook voor groen, dat sommige bewoners van Haarlem gewoon nul rendement hebben van die zonnepanelen, omdat er bomen voor hun huis staan.

De voorzitter: Voordat u antwoord geeft, mevrouw Çimen, het is gewoon puur extra service mijnheer Van den Raadt, maar die 6 minuten, die u niet eens meer hebt, dan moet u ook de hele donderdag nog mee doen. Hou het even in de gaten. Mevrouw Çimen.

Mevrouw Çimen: Ik heb niet direct een mening over huizen waar dan bomen voor staan en waar er dan te weinig rendement uit zonnepanelen zouden zijn. Ik denk dat bewoners dat zelf prima kunnen beoordelen. Als mensen wel over willen op zonnepanelen, juich ik dat alleen maar toe.

De heer Van den Raadt: De vraag is, wat vindt u dan belangrijker? Dat die mensen wel ... Want u zegt, ze moeten allemaal goedkopere energie krijgen, want dit is zo verschrikkelijk. Het komt allemaal door de gasprijs. Maar als die mensen een alternatief zoeken, dan is er geen alternatief. Bent u dan dat u zegt, wij van D66 vinden dan dat bomen in ieder geval een bepaalde afstand van een huis moeten hebben, zodat iedereen kan meeprofiteren? De energieprijs is nogal hoog. Het is nogal een flinke budgetaanslag als je niet zonnepanelen neer kan leggen. Maar wat vindt u daarvan?

Mevrouw Çimen: Ik heb niet mijn liniaal erbij, over van zoveel meter afstand moet het van een huis staan. Ik heb het nu over isoleren van woningen. Volgens mij is dat een Quick win. Daar gaat mijn vraag ook over. Ik had mijn vraag daarover gesteld. Nog een laatste puntje. Achterstallig onderhoud van de openbare ruimte en het onderhoud van het groen. Op veel plekken ligt de openbare ruimte er prachtig bij. Er is de laatste jaren al heel veel gebeurd. Toch zien we op veel andere plekken dat het beter kan en moet. Het dagelijks beheer van onverharde paden, plantsoenen en stukken groen sluit lang niet altijd aan bij de behoefte van Haarlemmers om deze belangrijke plekken goed te gebruiken. In Molenwijk hebben omwonenden wegens achterstallig onderhoud van het groen maar zelf de handen uit de mouwen gestoken en afspraken met Spaarnelanden hierover gemaakt. Als het dagelijks beheer niet adequaat gebeurt, is er eerder groot onderhoud nodig. Dan is er een grote investering nodig om het weer op orde te brengen. Dit is wat D66 betreft naast een financieel risico ook een schuld aan de inwoners van deze stad. De openbare ruimte is het eerste dat een Haarlemmer van de gemeente ziet zodra hij zijn deur uitstapt. Daarom voor nu de volgende vraag aan het college. Heeft het college met het budget uit deze programmabegroting voldoende geld om het dagelijks beheer en onderhoud naar behoren uit te voeren? Heeft het college de contracten scherp genoeg opgesteld om snel te kunnen handelen als het op een plek niet goed gaat? Voorzitter, mijn laatste opmerkingen. Het zijn

maatschappelijk en financieel roerige tijden. De kernvraag van vanavond is, zijn we met deze begroting gereed voor wat er komen gaat, wat dat ook moge zijn? Dank u wel.

De voorzitter: Dank u wel. Dan geef ik het woord aan de heer Smit, fractievoorzitter van OPHaarlem.

De heer Smit: Dank u wel, mijnheer de voorzitter. Geachte Haarlemmers en Spaarndammers, geacht college, geachte collega's. De programmabegroting 2022-2026 leek aanvankelijk voor volgend jaar een naoorlogse begroting. Maar we zitten toch nog 2022 in de coronaoorlog, met daarmee nog steeds forse consequenties voor veel voorzieningen en voor veel inwoners van onze stad. Er is in 2020 en 2021 veel aandacht geschonken aan de coronaconsequenties, voor de cultuur, sport en horeca. De ondersteunende Rijksmaatregelen voor ondernemers en zzp'ers zijn effectief uitgevoerd. Die extra aandacht moet in 2022 gecontinueerd worden. Hier tegenover vindt OPHaarlem de aanbiedingsbrief van een nieuwe programmabegroting nogal vaag. Drie thema's belicht OPHaarlem vanavond specifiek. Het investeringsplan en de onderwijshuisvesting in het bijzonder, de personele formatie en de inspraak in onze stad. Haarlem heeft de afgelopen jaren veel aandacht gegeven aan het ... Sorry, OPHaarlem heeft de afgelopen jaren veel aandacht gegeven aan het investeringsplan. Het werd niet altijd in dank afgenomen. Vorig jaar stond erin, in het investeringsplan 2021 worden de bedragen niet geïndexeerd en wordt er ook geen reservering opgenomen voor prijsstijgingen. Onze brief aan de Commissaris van de Koning ging over deze tekst en kreeg het standaard antwoord dat de begroting door de raad in meerderheid was goedgekeurd. Toch leuk dat er nu meer dynamiek in zit. Toeval bestaat. De onderwijshuisvesting heeft na onze signalering van te lage investeringsbedragen blijvend aandacht gekregen. Dank wethouder. Maar in de commissievergadering van eind september was het schrikken over de status van de scholen, want er zijn tien scholen met een dik onvoldoende binnenklimaat. Nog eens een twintigtal met een onvoldoende binnenklimaat. Toen bleek er ook geen zicht te zijn op de aanpak ervan, ondanks een gemeentelijke verantwoordelijkheid met betrekking tot de kwaliteit van de gebouwen. Het ministerie zegt immers, gemeenten zijn verantwoordelijk voor de huisvesting van scholen in het basisonderwijs, voortgezet onderwijs en speciaal onderwijs. Schoolgebouwen moeten aan huisvestingseisen voldoen. Er kan in sommige gevallen onduidelijkheid bestaan of het binnenklimaat valt onder de verantwoordelijkheid van een stichtingsbestuur of van de gemeente. Maar dan heeft de gemeente nog altijd de verantwoordelijkheid voor het volksgezondheidsbeleid. Met de coronarisco's is het niet verantwoord om deze situatie nog lang te laten voortduren. Ons investeringsplan geeft voor de onderwijshuisvesting meer blijk van een actueel zicht op de huisvestingsproblematiek. Daarom verwacht ik een positieve benadering van onze volgende vraag. Kan het college toezeggen dat voor de kadernota '22 de raad geïnformeerd wordt over een versnelde aanpak van het binnenklimaat op scholen? Kan het college ermee toezeggen dat het verbeteren van het binnenklimaat een hoge prioriteit heeft? Uw ja scheelt weer een motie. Een tweede vraag betreft de enorme stijging van de bouwkosten in het gehele investeringsplan. Dat gaat verder dan alleen de kosten van duurzaamheid. Kan OPHaarlem uit de voorzichtige ambitie van de programmabegroting opmaken dat het college in '22 geen leentjebuur meer gaat spelen door kostenoverschrijdingen bij andere investeringsposten weg te halen? Ook hier scheelt uw ja weer een motie. Onze aandacht is de afgelopen jaren ook gericht geweest op de grote toename van onze personele formatie. Dat is ook opgepakt in een Duisenberg-onderzoek, met de constatering dat al een aantal jaren de vrije beleidsruimte wordt opgesoupeerd door de stijging van de personele kosten. De jaarlijkse groei heeft min of meer de wanhoop weerspiegeld van een niet goed functionerende organisatie. Elk jaar meer formatie erbij, waardoor het probleem eigenlijk alleen maar groter werd. Nog meer mensen en de processen nog minder beheersbaar en met een slecht zichtbare directie. Alleen al van 2019 naar 2021 stegen de personele kosten van begroot 89 miljoen naar begroot 102 miljoen. Voor 2022 gaat het college gewoon weer door. De begrote personele formatie neemt weer toe met 32 fte, ofwel met ruim 4 miljoen euro. Kijk nog maar eens terug naar

de Duisenberg-analyse voor de enorme kostenstijgingen. Het gaat gewoon door. Als beloning voor het onvoldoende presteren, gaat de groei van de organisatie door. Daarbij niets ten kwade van de vele medewerkers die hard werken en bezig zijn om goede dienstverlening te bieden. Maar die 32 fte erbij is een zwakgebod en wellicht vaak contraproductief. Al jaren pleit OPHaarlem voor een rem op de formatie. Al jaren worden de moties van OPHaarlem daarover ontraden. Een gebrek aan organisatorische kennis bij het college, zoals ook lang het zicht op onze IT-organisatie niet toereikend was. Ook toen werd er niet naar OPHaarlem geluisterd. Dit schip gaat stranden, denken wij, in het volgend college, als niet eerst de organisatie van bovenaf nieuwe impulsen en een eenduidige aansturing en begeleiding krijgt. OPHaarlem besteedt overigens geen tijd meer aan de motie, want die wordt toch weer weggestemd. Met de inspraak in Haarlem is in deze coalitieperiode ook uiterst droevig gesteld. Voorbeeld, Haarlem-Noord en Parkwijk-Zuiderpolder hebben erg hun best gedaan om een goede plek te vinden voor Skaeve Huse en Domus Plus. Maar met non-argumentatie is de optie Schoterog terzijde geschoven. Een grote jachthaven kon eerder wel op Schoterog. Inspraak is er in dit traject niet geweest. Nu is in Parkwijk-Zuiderpolder een participatie-achtig project gestart om het besluit van de coalitie erin te masseren. Ik wens ze daarmee sterkte. OPHaarlem heeft de optie Schoterog nog niet losgelaten. Maar deze optie voorkomt drugsbelasting en drugscriminaliteit bij het Reinaldapark. Een pijnpunt waar langs gekeken wordt, op dit moment. Ook Meerwijk is het slachtoffer. Er moeten zo'n tweehonderd parkeerplaatsen verdwijnen in een wijk met beperkt OV en met een lange reistijd naar de stations. Ondanks nieuw op te starten overleg moet de vermindering met tweehonderd plaatsen toch doorgaan, want de wijk moet vergroenen. Dat liet wethouder Berkhout vorige week in het vragenuur weten. Geen inspraak, geen samenspraak. Het doorduwen van de eigen visie is het '...' motief. Nu er nog even inmasseren, maar OPHaarlem blijft Meerwijk steunen. Haarlem-Zuidwest heeft een nieuwe wijk, een nieuw wijkforum, een gelote wijkraad. Daar zijn we echt bang voor dat het een gekooid vogeltje is dat voer krijgt van de ambtelijke organisatie. Dan kun je zeggen, leve de nieuwe democratie. In Zuidwest is de kans op een inhoudelijke reactie waar nodig tegen ongewenste projectontwikkelingen naar onze mening minimaal. Beste Haarlemmers in Zuidwest, organiseer uzelf. U kunt zorgen voor een tegengeluid als dat nodig is. OPHaarlem zal u steunen.

De voorzitter: U heeft een interruptie van mevrouw Verhoeff.

Mevrouw Verhoeff: Ik op het juiste knopje had gedrukt. Excuus. Mijnheer Smit, het is niet de eerste keer. Nu is het een gelote wijkraad, maar er is eerder al een keer een gelote groep bewoners geweest die een plan mocht maken over bomen. Weet u nog dat u dat toen eigenlijk niet ... Misschien wel gesteund heeft het idee, maar uiteindelijk het plan heeft weggeschoten? Want wij waren de enige, de PvdA, die probeerde dat overend te houden wat die mensen bedacht hadden.

De heer Smit: Ik probeer het te begrijpen. U was de enige die het plan overeind hield voor een gelote bomen ...

Mevrouw Verhoeff: Nee, er was in Schalkwijk een plan. Gelote bewoners, die hebben een plan gemaakt. Vervolgens was u daar niet om daar steun aan te geven toen dat uit ... Toen er een nieuw afwijkend ideeetje kwam, werd het gewoon weggeschoten. Hoe kan dat nou, als u wel vindt dat een geloot iets, iets goeds is?

De heer Smit: Ik probeer u te begrijpen, maar wat mijn constatering destijds was, dat er een enorme kostenpost op dit hele traject werd gezet. Dat de gelote groep mensen, die mochten praten over wat kleuren van bomen. In feite niks afgedaan hebben aan de enorme kostenpost die daar gepresenteerd is. Ik weet even niet waar we het nu over hebben, maar ...

Mevrouw Verhoeff: Mijnheer, het betekende namelijk dat de wijkraden in Schalkwijk een andere mening hadden dan die gelote bewoners. Toen heeft u gekozen voor de wijkraden.

De heer Smit: Kan precies zijn wat u constateert. Ik ben niet zo voor gelote groepen die gevoed worden vanuit de ambtelijke organisatie.

De voorzitter: Mevrouw Leitner, heeft u een interruptie?

De heer Smit: Ik ga door.

De voorzitter: Nee, geen interruptie? Dan gaan we ... Dank u wel, mijnheer Smit. Wel? De heer Drost.

De heer Drost: U had het net over de betaalbaarheid van het warmtenet in Meerwijk. Dat deed me even denken aan de discussie rond de regionale energiestrategie. Want u wilde daar geen zonnepanelen, u wilde geen windturbines, u wilt geen warmtenet. Wat zegt u tegen al die Haarlemmers die hun kosten enorm hebben zien oplopen de afgelopen tijd? Is daar nog steeds uw antwoord wat u toen zei, we wachten wel een keer tot er nieuwe technieken langskomen? Is dat nog steeds het antwoord voor Haarlem?

De heer Smit: Zeker niet, mijnheer Drost. Wij zijn voor zonnepanelen. We hebben nooit gezegd dat we tegen zonnepanelen zijn. We hebben alleen gezegd, we zijn tegen de windturbines als het gevaarlijk is voor de aanvliegroute van Schiphol. Dat is op dit moment het standpunt. Dat is 2. Daarnaast hebben we gezegd, als het warmtenet tot 2040 nog gasgestookt moet worden in de turbines om de temperatuur van het water van een kleine 25 graden op 75 te brengen, dan betwijfelen wij ten zeerste het rendement in de transitie. We hebben ook destijds geconstateerd, de wethouder heeft het wel gezegd, ik hoop dat de energieprijzen stijgen, want dan wordt het project meer dekkend, dat de bewoners een flink deel van die rekening moeten gaan betalen. Dat is onze inschatting.

De heer Drost: U heeft geen antwoord op dit moment, tegen al die Haarlemmers, om er wat aan te doen? Want u heeft gewoon al die zoekgebieden voor zonnepanelen ook ... Gestemd om die eruit te halen. Dan constateer ik dat u bar weinig doet voor de Haarlemmers nu.

De heer Smit: De hele Waarderpolder, die nog lang niet bedekt is met zonneschermen, heeft onze grote steun om daarin snel voor te gaan.

De voorzitter: Gaat uw gang.

De heer Smit: Het mobiliteitsplan is ook een voorbeeld van non-communicatie met en non-inspraak voor de Haarlemmers, terwijl het toch een blauwdruk is voor grootschalige en vergaande plannen. Waar is het misgegaan dat ons college geen contact meer heeft met de Haarlemmers? Dat onze ambtenaren hun eigen ambities kunnen vormgeven en dat onze coalitie veel te vaak de verkeerde kant op kijkt en graag de eigen stokpaardjes er doorheen duwt. Wijken, wijkraden en bewonersinitiatieven met goed uitgewerkte meningen en ideeën kregen en krijgen de steun van OPHaarlem. Nog een paar nabranders. OPHaarlem heeft de afgelopen weken duidelijk aangegeven dat het uitdelen van 12 miljoen euro niet juist is. In de gemeentebegroting zit nog flink wat pijn. De voorbeelden zijn voorafgaand aan mij genoemd. Er zijn, het is maar een voorbeeld in Haarlem, veel straten er slecht aan toe en zelfs voor fietsers risicovol. Ik noem maar even de Marnixstraat, dat is werkelijk een gatenstraat. Die straten hadden aangepakt moeten worden met een deel van het geld. OPHaarlem zal geen heroverweging uit de 12 miljoen vragen over het milieubelastende plan

om 70 duizend BEST-tassen onder alle huishoudens te verspreiden en nadien nog vaak te herhalen. Het is een keuze van met name de coalitie om het milieu onnodig te belasten. De laatste nabrander betreft de aanbesteding van de jeugdzorg en gewoon in de wijk. De slachtoffers zijn straks de Haarlemmers en ook de medewerkers die een onzekere periode tegemoet gaan. Bij velen zijn de arbeidsvoorwaarden in het geding. Ook zijn er organisaties met een beetje personeel en met heel veel vrijwilligers die een zeer bijzondere, vaak unieke dienstverlening aan de Haarlemmers bieden en die niets te zoeken hebben in de aanbesteding. Het kost geen geld om ze uit de aanbesteding te halen, alleen ambtelijke inzet. Vraag. Kan het college toezeggen zich hiervoor in te zetten? Dan haalt OPHaarlem een motie vreemd van de agenda van de 25^e, of '...' misschien, als het college dat niet kan toezeggen, naar voren bij deze behandeling van de begroting. Dit allemaal is Haarlem anno middeleeuwen 2021. Geachte Haarlemmers, breng alsjeblieft volgend voorjaar Haarlem weer terug in de moderne tijd. De coalitie heeft te lang en te nadrukkelijk elkaar in de houdgreep gehouden en de dialoog met de stad geminimaliseerd. OPHaarlem zal niet instemmen met de bestuursrapportage, omdat daar de 12 miljoen in verwerkt is. In hoeverre wij instemmen met de programmabegroting of delen ervan, hangt af van de antwoorden op onze vragen en op die van collega-fracties. Wij zullen zeker een motie steunen tegen het stadsbrede betaald parkeren, want dat is gewoon zakken vullen. Dank u wel, mijnheer de voorzitter.

De voorzitter: Dank u wel. Ik hoorde verzoeken om even te gaan pauzeren. Dat lijkt me dan een goed moment om ook even koffie te drinken. We zijn over de helft in ieder geval. We hebben een koffiepauze.

Schorsing

5. Vaststellen Programmabegroting 2022-2026

De voorzitter: Dames en heren, wij gaan onze beraadslagingen voortzetten. Ik heropen de vergadering. Ik verzoek u om de gesprekken te staken, zodat u allemaal kunt gaan luisteren naar de bijdrage van de heer Dreijer van het CDA.

De heer Dreijer: Het is nog een beetje rumoerig, maar ik ga toch starten. Dank u wel, voorzitter. Het CDA had natuurlijk graag gezien dat onze wethouder Rog daar had gezeten, maar om met de woorden van de VVD te spreken, gelukkig zijn er nog assistent-verkopers die zijn taken konden overnemen. Maar even serieus. Het CDA wenst het college dan ook alle succes bij de behandeling van deze programmabegroting. Dat geldt natuurlijk ook voor de gehele raad. Die wil ik ook succes wensen met deze behandeling. We bespreken deze week de concept programmabegroting 2022-2026. Een begroting van 308 pagina's, 98 effectindicatoren en 79 prestatie-indicatoren. Een bestuursrapportage met smileys die een beleidsrealisatie moet aangeven, maar waar de kleur dikwijls stof voor discussie is. Zien we door de bomen het bos nog wel? Het CDA heeft er moeite mee en zoekt de kracht van de beperking. Op eerdere momenten heeft het CDA al aangegeven drastisch terug te willen in het aantal indicatoren. 40 procent van de gemeentes beperkt zich tot de verplichte indicatoren volgens de regeling beleidsindicatoren gemeentes. Deze basisset stelt ons in staat om de gemeente Haarlem te vergelijken met andere gemeentes van dezelfde grootte. Zie waarstaatjegemeente.nl. Geeft een prima grondslag voor enkele beschouwingen bij de stand van zaken in Haarlem. Ik zal er hier een aantal gaan noemen. Het aantal diefstallen en geweldsmisdrijven is lager dan in andere gemeentes met meer dan 100 duizend inwoners. Maar het aantal vernielingen en beschadigingen in de openbare ruimte ligt duidelijk hoger. De verloedering van de openbare ruimte moeten we tegengaan. Dat is een van de redenen dat het CDA al jarenlang pleit voor intensivering van de handhaving. Mooi dat in deze begroting tenminste bezuinigingen op handhaving ongedaan worden gemaakt. Uit waarstaatjegemeente.nl komt ook naar voren dat onze bewoners relatief veel last ervaren van ernstige geluidshinder van brommers en snorfietsen. Ook dit onderstreept het

belang van handhaving. Bovendien wordt het tijd dat we een milieuzone voor brommers en snorfietsen in overweging nemen. Daar gaan we het binnenkort in de commissie beheer nog over hebben. Voor wat betreft de economie, is de verhouding van banen ten opzichte van woningen aanzienlijk lager dan in andere steden met meer dan 100 duizend inwoners. Het aantal banen per duizend inwoners ligt zelfs 25 procent lager dan in andere steden. Dat is de reden dat het CDA de Waarderpolder koestert en bedrijvigheid in ontwikkelzones van groot belang vindt. Er moet voldoende ruimte zijn voor bedrijvigheid en werk. Haarlem moet geen slaapstad zijn die veelal uit forenzen bestaat, waardoor we ook geen slag slaan in de mobiliteitstransitie. CDA is een sportpartij en heeft het zich daar jarenlang sterk voor gemaakt met onze wethouders Snoek en Rog. Dit verdient zich terug. De bewoners van Haarlem zijn sportiever dan in andere steden. Dat is goed voor het welzijn van de bewoners en de dynamiek van de stad. Laten we dit vooral zo houden en ervoor zorgen dat onze sportfaciliteiten meegroeien met de groei van de stad en goed onderhouden worden. Het aantal woningen dat wij bouwen in de gemeente Haarlem blijft achter bij andere gemeentes. We moeten woningen bouwen. Nu bouwen we voornamelijk woningen voor jongeren, maar we moeten ook woningen bouwen die geschikt zijn voor ouderen en dan vooral in de eigen wijk. Zodat ouderen naar die woningen in de eigen wijk gaan en veelal een eengezinswoning achterlaten. Zo is er doorstroming en worden alle doelgroepen bediend.

De voorzitter: U heeft een interruptie van de heer Van den Raadt.

De heer Van den Raadt: Want als we moeten bouwen voor ouderen, die willen dan waarschijnlijk ook een keer naar buiten, in plaats van alleen achter de geraniums. Vindt u dan ook dat er wat meer openbare toiletten moeten komen?

De heer Dreijer: Het is altijd goed om meer toiletten te bouwen, volgens mij. Dan moeten we die eengezinswoningen natuurlijk wel beschermen en paal en perk stellen aan het splitsen van woningen. Als het gaat om milieu, ligt er voor de gemeente Haarlem nog een geweldige uitdaging om de achterstand in afvalscheiding weg te nemen. We hebben 37 procent meer restafval dan in andere steden en is het goed dat we hierop blijven investeren. Ook laat waarstaatjegemeente.nl zien dat we in Haarlem nog een geweldige achterstand hebben in de verduurzaming van de woningvoorraad. Haarlem loopt ook met 3,7 procent hernieuwbare elektriciteit ver achter op het gemiddelde van 10,2 procent die de middelgrote steden behalen. 3 keer zo weinig doen wij als de andere steden. Ook dat vraagt om onverminderde aandacht en is de wijze waarop we omgaan met het duurzaamheidsloket voor verbetering vatbaar. Daarom dienen we hier een motie in waarin we eigenlijk vragen om het duurzaamheidsloket in de kweektuin serieus te nemen en geld beschikbaar te stellen voor het realiseren van een vaste inrichting van dit duurzaamheidsloket. Een inrichting die met biobased materiaal en circulair zal worden gebouwd. Dan hebben we gelijk een mooi voorbeeld van nieuwe, duurzame bouwsystemen. Dat is motie 12. Verder stel ik voor om aandacht te besteden aan energiearmoede in Haarlem. Huishoudens met een laag inkomen is een vergeten groep in de energietransitie. De transitie naar een duurzame energiehuishouding en woningvoorraad lijkt vooral weggelegd voor huishoudens uit de midden en hogere sociale klasse. Onderzoek naar verduurzaming en adoptie van nieuwe technologie richt zich dan ook vooral op deze doelgroepen, terwijl veel minder bekend is over de mogelijkheden en de bereidheid van mensen met een lager inkomen om efficiënter met energie om te gaan. Juist voor deze groep is de urgentie om energiekosten te beteugelen echter hoog. Daarom stelt het CDA voor om samen met bijvoorbeeld de Energiebank een project te starten die beoogde effectiviteit van interventies gericht op het vergroten van energie-efficiëntie en het verminderen van energiearmoede. Hiervoor dient het CDA ook een motie in, energiearmoede, motie 10. Ik heb een interruptie.

De voorzitter: De heer Bloem.

De heer Bloem: Voorzitter, ik ben ... De SP is erg blij met de motie die u indient. Maar we zijn nu bij de begroting. We kunnen een amendement maken, of we kunnen het gewoon uit de reserve halen. Dit is natuurlijk wel wat vrijblijvend. Waarom gewoon niet wat stilliger? Nogmaals, laten we het gewoon goed doen, want onze steun heeft u zeker.

De heer Dreijer: We gaan even kijken hoe deze motie gaan en wat ook de reactie de wethouders en het college zal zijn. Maar ik denk wel dat we daar echt geld voor moeten reserveren. Er zal wel een paar honderdduizend euro voor nodig zijn. Maar die gaan we wel vinden hoor. Tevens dienen we een motie in om ervoor te zorgen dat iedere school een schoolbosje kan aanvragen. U denkt, wat is een schoolbosje? Dat is in Amsterdam al een keer beproefd door de Amsterdam Rainproof. Die stichting heeft dat gerealiseerd voor Amsterdamse scholen, en begeleid. Heeft er goede ervaringen mee. Naast het feit dat schoolpleinen hiermee groener gaan worden, zullen de jongeren hier actief bij betrokken worden en leren over de noodzaak van groen en klimaatproblematiek. Dat is motie 11. De gemeentelijke woonlasten liggen nog ver boven die van andere gemeenten met meer dan 100 duizend inwoners. Behoedzaam financieel beleid blijft van groot belang om onze inwoners niet te zwaar te belasten.

De voorzitter: U heeft nog een interruptie van de heer Aynan.

De heer Aynan: Het CDA heeft het over een schoolbosje. Maar er is ook een bosje aan het Dreef, of de Zuiderhoutlaan. Daar is net een kapvergunning voor afgegeven. Wilt u dat bosje niet behouden in plaats van te pleiten voor nog niet gerealiseerde bosjes?

De heer Dreijer: Nee, ik wil dat bosje niet behouden in plaats van. Ik wil dat dan misschien wel allebei. Ik denk dat we goed moeten kijken, dat werd de vorige keer in de commissie beheer gezegd. Er zijn heel veel bomen die gekapt worden. De vraag is van, wordt het wel goed beoordeeld? Ik weet niet precies hoe het bij de Zuiderhoutlaan zit. Of dat terecht of onterecht is. Maar ik zou zeggen van, als het goed is, behouden blijven.

De heer Aynan: Ik zou zeggen, ga kijken, dan weet u het zelf.

De heer Dreijer: Ga ik vast een keer doen. Uit deze beschouwing begrijpt u wel dat we meer houvast ondervinden aan waarstaatjeegmeente.nl dan aan de wirwar van indicatoren van onze gemeente. Daarom dienen wij de motie in, de kracht van de beperking. Deze motie zorgt voor focus en voor vermindering van de administratieve last van onze ambtelijke organisatie. Kortom, de kracht van de beperking. Goed te lezen dat enkele verbonden partijen zoals Noord-Hollands Archief en het Patronaat bij de paragraaf duurzaamheid aangeven dat ze biologisch en lokaal inkopen. Ook de gemeente Haarlem gaat nu eindelijk, dankzij de toezegging van wethouder Botter, de koffieprut aanbieden aan de lokale oesterzwamkwekerij. We verwachten dan ook binnenkort te kunnen genieten van lokaal geproduceerde oesterzwambitterballen. Maar in dat kader heeft het CDA nog een verzoek aan het college. Kan het college ervoor zorgen dat bomen die gekapt zijn eerst worden aangeboden aan lokale ondernemers die de bomen hoogwaardig willen hergebruiken? Hiermee steunen we de lokale ondernemers, de lokale economie en wordt voorkomen dat de bomen uiteindelijk in een biomassacentrale verdwijnen. Graag uw reactie hierop.

De voorzitter: U krijgt meteen een reactie van de heer Van den Raadt.

De heer Van den Raadt: Want vindt u niet dat we misschien in plaats van bomen pakken ze gewoon kunnen aanbieden aan de bomenmakelaar?

De heer Dreijer: Ik denk dat een bomenmakelaar niets met dode bomen doet. Volgens mij moeten ze wel leven, mijnheer Van den Raadt.

De voorzitter: U heeft nog een paar interrupties. Mevrouw Van Zetten.

Mevrouw Van Zetten: Ik dacht dat we al een paar jaar geleden ... Hebben we toch die bankjes van die bomen gedaan? Mevrouw Wisse had toch dat Haarlemse hout. Dat is toch al een oud verhaal? Dat gaan we nu opnieuw doen.

De heer Dreijer: U zegt een oud verhaal. Er is inderdaad wel vaker gesproken over het bestemmen van bomen die gekapt worden aan ondernemers. Maar het blijkt in de praktijk helemaal niet zo te werken. Daar heb ik laatst nog ook contact met Spaarnelanden over opgezocht. Die hebben nog steeds geen goed verhaal gemaakt over afspraken die zij met de lokale ondernemers willen maken over de prijs voor het hout, de prijs voor transport, et cetera. Het is er nog niet. Ik vraag nu het college om dat eindelijk een keer goed op papier te zetten.

De voorzitter: Dank u wel. De heer Aynan.

De heer Aynan: U heeft het over het aanbieden van bomen aan Haarlemse ondernemers. Liggt de prioriteit van het CDA niet bij behoud van bomen?

De heer Dreijer: Ja, natuurlijk. Maar we hebben het nu echt over de gepakte bomen die terecht gekapt zijn en nog prima gebruikt kunnen worden voor bankjes en tafeltjes.

De heer Aynan: Maar daarvoor wilt u wel pleiten voor behoud? Dat we elkaar goed verstaan.

De heer Dreijer: Vanzelfsprekend. Er is nog, daar is al veel over gezegd, de grote onzekerheid op het gebied van jeugdzorg en Wmo. Daarom moeten we de komende jaren aandacht blijven houden op de opgaven in de Wmo en jeugdzorg. De Wet maatschappelijke ondersteuning dateert al vanuit 2007 en werd in 2015 vernieuwd. 14 jaar oud inmiddels, maar nog altijd onderwerp van discussie binnen de gemeenteraad en onze gemeente. We weten dat het probleem van de financiering van de vergrijzing groeit. CDA zou willen dat het budget in de basis al meer groeit. Met de bekostigingsgroei, zoals ook in de Wlz, langdurige zorg, staat en de Zvw gebeurt. Met name vanaf 2017 stijgen ook de kosten, uitgaven voor jeugdzorg. Oorzaak van deze toenames zijn dat kinderen steeds langer jeugdhulp ontvangen, waardoor het aantal kinderen dat jeugdhulp ontvangt in totaal toeneemt. Dat de gemiddelde prijs per cliënt omhoog is gegaan. De fundamentele vraag ligt voor, op welke manier zorg voor jeugd op een passend niveau kan worden gehouden met voldoende budget en tegelijkertijd grip komt op de uitgaven, waarbij preventie uitermate belangrijk is. Op verzoek van de VVD hebben we op 26 oktober een interpellatiedebat gehouden over het Frans Hals Museum. Het CDA deelt de kritiek van de VVD op het gebrek aan daadkracht van het college voor wat betreft exploitatiekosten, achterstallig onderhoud vastgoed, huisvestingsvraagstukken en het collectiedepot. Ontbreekt nog steeds het perspectief of structurele oplossingen. Het gaat zover, dat we de noodzaak om een nieuw collectiedepot te realiseren voor het Frans Hals Museum en andere culturele instellingen nog niet terugvinden in het investeringsplan of in de groslijst van nieuwe of hogere investeringen van latere afweging. Er staat een stelpost van 3 miljoen voor cultuur en 1,3 miljoen voor een erfgoeddepot in het investeringsplan die voor een nieuw collectiedepot aangewend kunnen worden. Is dit genoeg? Nee. Als we deze bedragen in het investeringsplan tenminste oormerken voor een nieuw collectiedepot, dan maken we in ieder geval een begin.

Daarom dienen wij een amendement in op het investeringsplan in de begroting. Het amendement heet, de eerste klap is een daalder waard. Dat is amendement 9.

De voorzitter: U heeft een interruptie van de heer Smit.

De heer Smit: Dank u wel, voorzitter. Collega, ik hoor u even het rijtje opnoemen van die dingen die op dit moment niet goed gaan en waar u het college op aanspreekt. Maar eigenlijk constateren we toch samen dat op het ogenblik, of de afgelopen jaren niets goed is gegaan in de relatie tussen Frans Hals Museum, de raad en de visieontwikkeling van het college? U kunt eigenlijk geen goed punt noemen.

De heer Dreijer: Geen goed punt op wat? Sorry?

De heer Smit: U kunt geen goed punt noemen van wat er wel goed is gegaan de afgelopen jaren in de relatie met het Frans Hals Museum en met het oog op de ontwikkeling van het Frans Hals Museum. Eigenlijk is alles misgegaan. Dat klopt toch?

De heer Dreijer: Zover wil ik niet gaan. Er zijn natuurlijk dingen te laat opgepakt. Inmiddels is er wel wat geld toegezegd aan het Frans Hals. Maar we hadden wel wat sneller kunnen reageren en anticiperen, denk ik. Maar goed, daarom ook dit amendement, om in ieder geval dit te reserveren om het te gaan regelen.

De voorzitter: Dank u wel. De heer Aynan.

De heer Aynan: Ik hoor u over de Wmo en de jeugdzorg. Tegelijkertijd, als het doorgaat, gaat 6 miljoen van jeugdzorggelden naar de algemene reserve en 3, 7 miljoen Wmo-geld in de Berap, dat u zomaar gebruikt voor cadeautjes. Is het niet veel verstandiger om dat geld voor die doelgroep vast te houden?

De heer Dreijer: Dat blijft niet nodig te zijn. Dat heeft de wethouder ook uitgelegd. Die dikke Mercedes waar u het natuurlijk elke keer over heeft, dat was te hoog geraamd, waardoor het terugvloeit. De wethouder heeft ook gezegd van, als we het geld nodig hebben, dan is het geld gewoon beschikbaar en dan halen we het uit andere middelen.

De voorzitter: Mijnheer Aynan.

De heer Aynan: Het probleem daarvan is, mijnheer Dreijer, dat er blijkbaar misschien ook een nieuwe coalitie komt. Het is verstandiger om dat geld nu al te oormerken, want dan hoeven we daar geen collegeonderhandelingen over te voeren. Dat is toch veel verstandiger?

De heer Dreijer: Ik denk dat je beter kunt doen wat de wethouder nu toegezegd heeft. Laat het zo en laten we dat ook in nieuwe collegeonderhandelingen vastleggen. Het is natuurlijk logisch dat als er een noodzaak is om mensen te helpen, dat is met de jeugd ook zo, dan komt het geld er gewoon. Dan haal je het uit de algemene reserve.

De heer Aynan: Voorzitter, ik ben bang dat het CDA een tweede Frans Halsje tegemoet gaat.

De voorzitter: Dank u wel. Dan gaan we naar mevrouw Van Zetten en daarna gaan we naar de heer Blokpoel. Dat was allebei een interruptie. Mevrouw Van Zetten.

Mevrouw Van Zetten: Nog even over het amendement van het depot Frans Hals. Ik heb het niet gezien. Over hoeveel geld heeft u het dan?

De heer Dreijer: Het gaat totaal om iets meer dan 4 miljoen.

Mevrouw Van Zetten: 4 miljoen? Heeft u dat ook afgesproken met uw coalitiegenootjes, omdat ik D66 ook al het Frans Hals hoorde noemen.

De heer Dreijer: De coalitie is op de hoogte van dit amendement, ja.

De voorzitter: De heer Blokpoel.

De heer Blokpoel: Dank u wel, voorzitter. Mijnheer Dreijer, op zich een amendement waar we ons wel in zouden kunnen vinden. Maar waarom pas in 2025?

De heer Dreijer: Het is alleen een verschuiving in het IP. Het was niet sneller naar voren te halen. Ik denk ook voordat we er uiteindelijk voor klaar zijn, want we willen het samen natuurlijk doen met de andere ... Met onder andere het Noord-Hollands Archief een groot depot van maken. Voordat dat nodig gaat zijn, zijn we wel een tijdje verder.

De voorzitter: De heer Blokpoel.

De heer Blokpoel: Ik begrijp ergens uw redenen wel, maar we hebben juist de wethouder gemaand, maak snelheid, maak snelheid, maak snelheid. Dan zouden we pas over vier jaar een nieuw depot realiseren. Denkt u niet dat het sneller kan, ondanks dat het natuurlijk tijd nodig heeft om het project op te zetten en te realiseren? Maar dat zou toch wel twee jaar sneller kunnen. Denkt u niet?

De heer Dreijer: Dat weet ik niet, of dat inderdaad zo kan. Ik heb nog geen inzicht in de plannen van dat grote depot. U vindt ons wel aan uw zijde van, mocht het inderdaad sneller nodig zijn of kunnen, dan denk ik dat we er dan ook daar naar moeten schakelen als het kan. Maar voorlopig willen we het in ieder geval in beeld krijgen. Dat is onze belangrijkste doelstelling, dat het in beeld is dat we een depot voor Frans Hals willen hebben.

De voorzitter: Gaat u verder, mijnheer Dreijer.

De heer Dreijer: Als laatste een woord over onze bestuurscultuur. Wij zijn stappen aan het zetten. Steeds vaker houden burgers en politici haar gemeente ter verantwoording. Met een beroep op de Wet openbaarheid van bestuur maken Haarlemmers gebruik van hun controlerende rol. Als raad gaan we niet zomaar meer akkoord met ongemotiveerde geheimhoudingsbesluiten. Het CDA roept het college dan ook op om maximale transparantie te gaan betrachten. We kijken ernaar uit om het nieuwe geheimhoudingsbeleid in januari te bespreken. De afgelopen periode was op zijn minst turbulent voor het CDA, maar ook voor vele anderen. Corona zorgt voor onzekerheid bij bedrijven, het Rijk en de gemeenten. We hopen dat er ruimte blijft voor meningsverschillen en belangentegenstellingen. Ruimte voor positieve politiek. Dat we ondanks de net aangescherpte maatregelen schouder aan schouder blijven staan voor Haarlem. Dank u wel.

De voorzitter: Dank u wel. Dan gaan wij door met de heer Hulster van de Actiepartij.

De heer Hulster: Dank u wel, voorzitter. Dit is het laatste jaar van het college. Het is ook een moment om een beetje terug te blikken. Op zich zien we nu een sluitende begroting, omdat het Rijk de jeugdzorg beter heeft gewaardeerd en de coronagelden niet allemaal terug hoeven en ook de parkeergelden worden vergoed. Maar we zien ook nog steeds taakstellingen in de jeugdzorg en de Wmo. We zien ook nog steeds dat de klimaatcrisis niet goed wordt geadresseerd. Er slapen nog steeds mensen op straat. Het is vrijwel onmogelijk om een woonruimte te vinden in Haarlem. Er is nog veel te doen. De afgelopen periode is er vooral heel veel beleid gemaakt. Daar maken we ons een beetje zorgen over, want zowel bij het woonbeleid, het zwerfafvalbeleid, het verkeersbeleid, het verkeersveiligheidsbeleid, het economisch beleid, hebben we geconstateerd dat er weinig instrumenten waren bij het beleid. Er waren vooral veel vergezichten en visies voor over een lange periode, maar weinig middelen om die visies ook te gaan bereiken. Ook ontbraken de indicatoren. Er werd ook vaak niet gezegd van, nu staan we hier en hier gaan we naartoe, daar gaan we naartoe en zo gaan we dat meten. Daar hebben we dan ook vaak moties of amendement over ingediend. Die hebben het veelal niet gehaald. Het gezondheidsbeleid is daarop een gunstige uitzondering. Bij het gezondheidsbeleid hebben we gezegd, je moet eigenlijk bij alle plannen die er nu zijn meenemen, wat ga je doen om de actieve mobiliteit aan te moedigen of mensen uit te nodigen daartoe? Dat is inderdaad ook ... Wordt nu ook, hebben wij laatst bij de plannen gezien, overgenomen. Nu ligt er al enige tijd een gigantische kans om de actieve mobiliteit in deze stad een flinke impuls te geven, evenals andere vormen van mobiliteit. Dan hebben we het over het kruispunt bij de Amerikaweg en de Prins Bernhardlaan en de Schipholweg. Maar daarvoor hebben we als raad in het begin van deze periode gezegd, wij willen dat er gekeken wordt of daar niet een fiets- en/of een voetgangerstunnel of -bruggetje kan komen. Maar deze staat nog steeds niet in het IP. Dat verbaast ons wel. Terwijl zo'n voetgangersbrug of -tunneltje zowel het autoverkeer kan helpen, want de voetgangers en fietsers hoeven niet meer bij het kruispunt te wachten, als de bussen die daar rijden en natuurlijk de voetgangers en fietsers.

De voorzitter: U heeft een interruptie van mevrouw Verhoeff.

Mevrouw Verhoeff: Mijnheer Hulster, wij vinden uw voorstel heel sympathiek. Maar heeft u zich gerealiseerd dat als er een brug of een tunnel moet, dat het er eigenlijk vier moeten worden? Of heeft u meer een soort, ik weet niet of u wel in Utrecht in het verleden kwam, waar ze een Berekuil, een rotonde onder de weg hadden. Ziet u zoiets voor zich? Ik probeer even uw verhaal goed te snappen.

De heer Hulster: Gelukkig hebben wij hele wijze mensen die daar vast hele goede ideeën over hebben. Ik heb daar natuurlijk wel over nagedacht, maar ik merk mezelf niet die rol aan dat ik ga bedenken wat voor oplossing daar moet komen. Maar ik heb op heel veel plekken in Nederland gezien dat daar prima oplossingen voor te bedenken zijn. Volgens mij is dat hier prima te doen. Wat dat betreft lijkt vier me een beetje veel, maar misschien heb je er twee nodig. Dat zou het mooiste zijn.

De voorzitter: Mevrouw Verhoeff.

Mevrouw Verhoeff: Maar realiseert u zich dat dat wel veel meer geld waarschijnlijk gaat kosten? Is het misschien niet handig om een onderzoeksverhaal op te stellen?

De heer Hulster: Ja, zolang we het maar niet in het IP nemen, beginnen we er niet aan. Daarom lijkt het me goed om er in ieder geval een budget voor op te nemen. Mocht het meer blijken te zijn, dan kunnen we daar weer opnieuw een discussie over voeren. Maar nu is er gewoon geen geld om ook zo'n onderzoek te starten, komen we ook niet verder. Daarom lijkt het me juist wel goed om hier ... Want, ik bedoel, we hebben als raad vastgesteld dat we dat willen. Dan denk ik dat we ook een keertje daar budget tegenover moeten zetten, want

anders blijft het maar een beetje schimmig of dat we dat gaan doen of niet. Terwijl als we iets willen, dan willen we het. Dan is gewoon de vraag aan het college van, goh, vertel ons hoe dat eruit gaat zien en wat het gaat kosten. Wij hebben in ieder geval al deze middelen beschikbaar gesteld. Die zijn er, want die hebben we ... Het college heeft gezegd, we gaan nog niet de verbreding van de Amerikaweg doen. Daarmee is er 3,4 miljoen beschikbaar. Er is 1,4 miljoen subsidie. Er is in ieder geval al een start. Of dat genoeg is, weet ik niet. Maar ik weet dat de provincie Utrecht 4 tunneltjes voor, wat was het ook alweer, 10 miljoen heeft aangelegd. Met 3,5 miljoen kunnen we in ieder geval een flinke start maken. Ik denk ook dat we misschien door middel van een tweedehands brug of zo ook het weer wat eenvoudiger kunnen doen. Maar ik bedoel, ik ben geen expert op dat gebied. Ik ga ervan uit dat daar vast hele slimme oplossingen voor te verzinnen zijn. Dan over de Oostersingelgracht wilde ik nog wel even zeggen dat we daar op zich wel positief over hebben staan, maar dat we wel hopen dat daar onafhankelijke financiering voor te vinden is, zodat dat niet uit dit project hoeft te worden gehaald. Dan lezen we in de begroting dat het college bereid is om ieder jaar 200 duizend euro uit te geven om ratten geheel geautomatiseerd en op gruwelijke wijze te gaan vermoorden in riolen. Die worden dan automatisch doorgespoeld en afgevoerd via het rioolwater. We vinden het even absurd als inhumaan. We zijn op zich geen fan van ratten, maar op deze manier te werk gaan vinden we echt compleet absurd. Zeker als in het ... Er is een proef mee gehouden, daar werd fijntjes in geconstateerd dat 1 paartje ratten in 1 jaar tijd 4 duizend nakomelingen kan veroorzaken, omdat die beesten heel snel geslachtsrijp zijn, kunnen ze al snel weer jongen maken. Dan kun je wel denken, we gaan ze automatisch vermoorden, maar dan gaan die beesten nog sneller zich reproduceren. Het enige wat je kan doen, is ervoor te zorgen dat er minder eten te vinden is. Als er minder eten is, komen er minder ratten. Dat is heel simpel. Tegelijkertijd heeft deze commissie bij de behandeling van de bomenverordening geconstateerd dat het heel mooi is om een nieuwe bomenverordening te hebben, maar dat de vorige bomenverordening eigenlijk ook prima was, maar dat er een bomenexpert nodig is binnen het gemeentelijk apparaat. Toen ik dacht van, goh, wat moeten we dan eigenlijk met die 2 ton die we niet uit willen geven aan de rattenverdelging? Misschien kunnen we daar de bomenexpert van gaan betalen, want dan is er 2 ton ... Naast dat er voor hem zelf leges zijn, of haarzelf, dat zou nog mooier zijn, kan die persoon ook wat beleid gaan ontwikkelen en misschien ook wat mensen inhuren om dingen in de stad uit te zoeken en te doen. Dan wil ik het nog even over de jeugd hebben. Bij de Berap hebben we geconstateerd, hebben we kunnen lezen, dat er geen daling is in het aantal jongeren dat met justitie in aanraking komt, maar dat de gevallen steeds complexer worden. Toen we daar de portefeuillehouder en wethouder op bevroegen, bleek dat daar geen beleid op is. Terwijl als je echt de problematiek met de jeugdcriminaliteit wilt gaan bestrijden, dat schijnt echt een groeiend probleem te zijn, dan moeten de partijen die rond de jeugd staan meer gaan samenwerken. Daarom roepen we op om met beleid te komen. Hopelijk dit keer wel met KPI's. Dan nog een laatste punt. Mogelijk dat we amendementen en moties die we bij de bestuursrapportage hebben ingediend nog opnieuw gaan indienen. Met name bij de bespreking van de 12 miljoen die geïnvesteerd werd, de impuls. We hebben toen een tegenbegroting ingediend. Dat was dan een laatste opmerking daarover. Want we vinden toch, het is allemaal natuurlijk prima en het is allemaal voor eigen risico, maar je verwacht dan toch een beetje van zo'n college dat ze keurig met een schriftelijke reactie komen als je zoveel werk erin stopt. Dat er nu eigenlijk alleen maar een mondelinge reactie kwam die zei, het is allemaal hartstikke sympathiek hoor, eigenlijk ben ik het er wel mee eens, maar dit kunnen we natuurlijk niet ... Dit ontraden we. Dat vind ik toch echt een beetje mager voor de inzet die we gepleegd hebben. Ik hoop dat u dat in het ... Mocht er een partij nog in de toekomst zoiets ondernemen, hopen we toch dat u daar wat in verbetert. Dank u wel.

De voorzitter: Dank u wel. Dan gaan wij verder met de heer Aynan van Jouw Haarlem.

De heer Aynan: Dank u wel, voorzitter. Zelden is het vertrouwen dat burgers in de overheid hebben zo laag geweest als nu. Mensen ervaren problemen met de woningmarkt, met de zorg, de arbeidsmarkt, klimaat. Maar men gelooft niet, in ieder geval niet meer, dat de overheid daar daadkrachtig beleid op kan voeren. Laten we kijken naar Haarlem. Naar de laatste begroting van deze coalitie, die vol ambitie is begonnen aan het programma Duurzaam Doen. Via '...' maken we vandaag de balans op. Wat heeft deze coalitie met dit college bereikt? Wat is er terechtgekomen van de bouwambities, de groene idealen en de nieuwe democratie? Om te beginnen met een nieuwe democratie. Het was de bedoeling dat participatie verbeterd zou worden. Maar als mensen massaal gaan meepraten en gaan meedenken, bijvoorbeeld bij de ontwikkelzones, bij Domus Plus en Skaeve Huse, bij de Bloemenhove, blijft er uiteindelijk weinig over van de ambitie om Haarlemmers meer bij besluitvorming te betrekken. Dat is niet goed voor het vertrouwen. Over Skaeve Huse gesproken, voorzitter, is het college bereid om Akendam, een heel bijzondere boerderij, een van de oudsten, te renoveren? Graag een reactie daarop. Voorzitter, als we vragen naar het aantal gebouwde woningen, krijgen we de exacte cijfers niet boven water. De corporaties die midden in de wooncrisis niet minder, maar juist meer woningen willen verkopen. Hetzelfde geldt voor woningen die in het bezit zijn van de gemeente Haarlem. Tegelijkertijd lezen we in deze begroting dat de wachttijden voor een sociale huurwoning minder zullen worden. Niet echt geloofwaardig. Hetzelfde geldt voor als we vragen naar het aantal gekapte en geplante bomen. We weten het niet. Toch zeggen we dat Haarlem groener wordt. Hoe cynisch is het dat we in dezelfde week dat we de bomenverordening behandelen, dat hetzelfde college 151 kapvergunningen afgeeft voor bomen, ik heb er een paar afgefietst, waarvan we eigenlijk niet weten hoe die lijst tot stand is gekomen. Voorzitter, dat is niet echt goed voor het vertrouwen. Daarom willen we ook de bomenexpert terug, die weet welke boom behouden kan worden en welke niet, bijvoorbeeld omdat hij ziek is. Graag een reactie van het college daarop. Dat scheelt u een motie. Voorzitter, de Tozo, die is door duizenden mensen aangevraagd, maar er zijn 184 mensen die moeten terugbetalen. 184 Haarlemmers. Vorige week heeft de bezwaarschriftencommissie gelukkig in zijn wijsheid besloten dat ondernemers die voor corona bewust of onbewust onder het sociale minimum leefden, maar wel door corona in de problemen zijn gekomen, dat die wel recht hebben op het Tozo. Dat is een bijzondere aanspraak, ook met landelijke uitstraling. Onze vraag aan het college is, kunt u onderzoeken of er in die 184 gevallen mensen zijn die voldoen aan dat criterium dat ze voor de corona al onder het sociaal minimum zaten en dat dat als argument is gebruikt om af te wijzen? Ze ook proactief te benaderen als dat het geval is. Want een betrouwbare overheid geeft waar mensen recht op hebben. Dan de toegang tot bijzondere bijstand, die zou precies een jaar geleden vereenvoudigd worden. Dat is toegezegd door de heer Roduner. Is nog steeds niet gebeurd. De wachttijden voor huishoudelijke hulp en andere hulpmiddelen en de jeugdzorg die lopen op, terwijl er miljoenen op de Wmo en de jeugdzorg overblijven. Dat is niet uit te leggen en niet goed voor het vertrouwen. Voorzitter, mensen snakken naar een overheid die naast ze staat in plaats van tegenover ze. De balans opmakend moet Jouv Haarlem concluderen dat de B&W van het college staat voor beloven en wensdenken, maar weinig doen. Hetzelfde geldt ook voor de coalitie, veel woorden, weinig wol. We gaan richting de verkiezingen. Ik geef hierbij al die kiezers een knot wol, zodat ze op 16 maart een eind kunnen breien aan dit college en deze coalitie. Dank u wel.

De voorzitter: Dank u wel. U heeft een interruptie van de heer Drost.

De heer Drost: Het is ook wel een mooi moment natuurlijk om het rapportje van Jouv Haarlem op te maken. Ik kan me herinneren dat uw verkiezingsbeloften waren, tunnel onder de Jan Gijzenkade, bouwen in de Poelbroekpolder en de bezoekersschijf terug. Hoe staat het ermee, mijnheer Aynan?

De heer Aynan: Die vraag en mogelijk verwijt zou volledig terecht zijn geweest als ik wethouder was geweest en in het college had gezeten. Helaas is dat niet het geval.

De heer Drost: Maar dat is te makkelijk. Ik vraag nog geeneens dat het gerealiseerd is. Ik snap ook wel dat de tunnel niet zomaar gebouwd kan worden, maar ik bedoel gewoon een motie of een initiatiefvoorstel, waar mijnheer Boer altijd blij van wordt, zeker uitgebreide initiatiefvoorstellen. Alleen maar zo'n begin, waar waren die voorstellen?

De heer Aynan: Hoeveel moties, mijnheer Drost, nu even serieus, heb ik wel niet ingediend over wonen, over de betrouwbare overheid, over een bereikbare overheid, over de sociale dienst? Gelukkig is een deel aangenomen, maar het grootste deel heeft u heel bewust weggestemd. Ga hier niet zwartepieten naar mij toe.

De voorzitter: Dat was het. Dan gaan wij door naar de volgende bijdrage van mevrouw Van Zetten, Hart voor Haarlem.

Mevrouw Van Zetten: Dank u wel, voorzitter. Voorzitter, we behandelen deze week de laatste begroting van dit college. Een geamputeerd college, zonder wethouder van financiën. De belangrijkste van het stel, met de belangrijke portefeuilles ook als beheer en onderhoud en sport. Wat Hart voor Haarlem betreft laten we dit zo. Want met het voortijdig vertrek van de vorige CDA-wethouder Snoek en het demasqué van zijn opvolger, de heer Rog, raden wij de coalitie aan om zonder een nieuwe CDA-wethouder verder te gaan. Dan maakt het college datgene waar waarmee zij vier jaar geleden begon, een nieuwe bestuursstijl in Haarlem. Mooie woorden, voorzitter, maar sindsdien heeft het college pogingen hiertoe goed verborgen gehouden. Wat een zegen dat u met het vertrek van de heer Rog een laatste kans krijgt om waar te maken wat de Haarlemmers vier jaar terug beloofd is. Geen nieuwe, maar een waargenomen Rog. Het CDA kan prima als fractie zonder portefeuille deze periode rondbreien. Dat scheelt de Haarlemmers een hoop geld. Dan denk ik aan wachtgeld, inwerken, salaris, et cetera. Wij willen ook nog wat dingen zeggen over de bestuurscultuur. In het land wordt veel gesproken over de afnemende macht van de volksvertegenwoordiging. Maar palaveren hoe we de tegenmacht van de volksvertegenwoordigers en de burger gaan versterken. Hart voor Haarlem constateert dat de combinatie van de portefeuilles financiën, beheer en onderhoud en sport in de handen van een lijsttrekker voor komende gemeenteraadsverkiezingen een perverse prikkel zijn om geld uit te geven en veel ook. Ik vind het heel vervelend dat D66 maar een beetje doorleutert. Ik ben maar een eenmansfractie, maar het is wel beleefd om even te luisteren, dacht ik.

De voorzitter: Ik stel voor dat u gewoon verder gaat, mevrouw Van Zetten.

Mevrouw Van Zetten: Ik ga gewoon verder. Wij lezen in het gebiedsprogramma bij de begroting dat er pakweg voor tientallen miljoenen is gereserveerd om circa 144 projecten in de openbare ruimte uit te voeren. Een goede stap voor een lijsttrekker. De ruimte wordt door de coalitiepartijen ook gegeven. Heeft het dan nog zin om te wijzen op de 12 miljoen die het college, inclusief de burgemeester, zonder overleg in de stad uitdeelde. Ik denk het niet, voorzitter. Wij zijn zo wel heel erg afgedwaald van het dualisme. Niet alleen in Haarlem, vrees ik. Hart voor Haarlem constateert dat het college nogal wat energie heeft gestoken in een paar rechtszaken die weinig gelukkig uitpakten voor de gemeente. Wij begrepen de volhardendheid van onze voorzitter in het eigen gelijk niet. Nog minder begrip hebben wij voor het aanhouden van het kantoor van de landsadvocaat Pels Rijcken als advocaat van ons college. Een kantoor dat verwickeld is in een megazwandel, een fraudeschandaal, waarbij ook het publieke belang is geschaad. Bij de provincie Gelderland is er namelijk een probleem, maar ook bij het Rode Kruis. Het vertrouwen in de overheid is al broos genoeg. Dat is al eerder gezegd hier vanavond. Maar zonder de connectie met de zelfverrijkers van Pels Rijcken. Hart voor Haarlem heeft een motie met verzoek om het contract zo snel mogelijk op te zeggen en op zoek te gaan naar een nieuwe stadsadvocaat, liefst afkomstig uit de regio van Haarlem, zodat de Haarlemmers ook nog profijt

hebben. Uit het vrolijke plaatje met de begroting, in één oogopslag, wordt pijnlijk duidelijk hoe hoog de woonlasten zijn voor een gemiddelde woning in Haarlem, 898 euro. Ook meer dan kostendekkend, namelijk 100,5 procent. Dat is echt met pijn en moeite, want zonder de extra storting van de afvalheffing om de afvalheffing binnen de perken te houden, was dat niet eens gelukt. Verontrustend om te zien hoe prijzen stijgen. Energieprijzen zelfs exceptioneel. Er zijn problemen met de arbeidsmarkt en toelevering. Dat heeft voorspelbare gevolgen voor de inflatiecijfers en de rente de komende jaren. Hart voor Haarlem stelde dan ook niet voor niets om alle Haarlemse huishoudens 100 euro te geven, in plaats van te besteden aan hobbyprojecten van het college. Het college begroot met een inflatiepercentage van 1,4 procent. We zullen gaan zien dat alle investeringsprojecten duurder gaan uitpakken. Wil ik natuurlijk niet de onheilsprofeet zijn, maar ik denk dat het toch wel een beetje realistisch is als je naar de wereld kijkt. Hart voor Haarlem is ook voor groen, maar tegen de dwang van het groene kalifaat en het moet. Wij vrezen dat grote energieprojecten zonder afdoende afgedekte risico's een gat gaan slaan in de begroting voor toekomstige colleges. De mensen moeten het wel willen. Transitie kan je maar in beperkte mate afdwingen. Het zoeken naar draagvlak is ook niet uw sterkste kant, voorzitter. Zo duurde het even tot de coalitiepartijen, met name denk ik dan toch naar de PvdA, gingen luisteren naar de bewoners in Meerwijk, die hun auto verkiezen boven een groene wadi voor de deur. Daar zal nog wel veel gesproken moeten worden. Zo weten we nog wel wat projecten. Dat is al gepasseerd. Domus Plus, de zonnepanelen op de berg in de Waarderpolder, het Anton Pieckhofje, de Nieuwe Groenmarkt. Enfin, goed dat de gemeente met de duurzaamheidsbegroting in eigen huis gaat kijken. Wij genieten hier in het stadhuis nog altijd van de heerlijk brandende pelletkachel. Tenslotte stellen wij vast dat wij een reserve groei van de stad hebben die niet wordt gebruikt waarvoor hij in 2014 wel is opgezet. Het is nu een schimmig potje met dubieus nut. Hart voor Haarlem stelt daarom voor om deze reserve omwille van de transparantie en de administratieve hygiëne af te schaffen. Wij dienen daarvoor ook een motie in. Dat was de eerste termijn van Hart voor Haarlem. Dank u wel.

De voorzitter: Dank u wel, mevrouw Van Zetten. Dan gaan we door met de heer Visser van de ChristenUnie.

De heer Visser: Dank u wel, voorzitter. Voorzitter, voor ons ligt een begroting die er op het eerste gezicht gunstig uitziet. Het college heeft zelfs ruimte gezien om incidenteel 12 miljoen extra beschikbaar te stellen voor een aantal goede impulsen voor de stad. Positief is ook in deze begroting dat er ruimte is vrijgemaakt voor extra investeringen in de stad op de wat langere termijn. Dat er ook nog eens stelposten zijn opgenomen voor klimaatadaptatie en verduurzaming, zodat die maatregelen kunnen worden meegenomen bij diverse projecten. Oftewel, werk met werk maken. Maar voorzitter, uiteraard heeft ook de ChristenUnie wat kritische punten. Want waarom zijn er niet ook dergelijke stelposten voor fietsbeleid en voor toegankelijk maken van de stad? Hoe staat het eigenlijk met die ambities voor toegankelijkheid? In 2018 gingen alle wethouders op initiatief van de ChristenUnie enthousiast aan de slag in het jaar van de toegankelijkheid. Maar hoe staat het daar nu mee? Hoeveel gebouwen zijn er nu toegankelijk gemaakt? Welke stappen zijn er gezet in de openbare ruimte? De ChristenUnie roept elke wethouder op dit aan te geven voor het eigen beleidsterrein en in 2022 opnieuw met dit thema aan de slag te gaan. Het college zou ook met een apart budget komen voor verkeersveiligheid. Dit is zelfs een harde eis om landelijke subsidies binnen te harken. Maar waar is dat potje nu? Ik kan het niet vinden in de begroting. Voorzitter, als je wat dieper in de begroting duikt, dan ziet de ChristenUnie drie losse eindjes. Ten eerste komen er miljoenen extra voor nieuwe scholen. Mooi. Maar vanaf 2023 is nog maar de helft van het geld gereserveerd van wat echt nodig is. Hoe komen we aan de rest van het geld? Miljoenen euro's. Ten tweede blijft het uitvoeringstempo van beheer en onderhoud achter. Het college zou de oorzaken op een rij zetten en voor vanavond via een infonota dat naar de raad sturen. Ik heb lopen zoeken, maar ik heb geen informatienota gezien. Misschien heb ik verkeerd gekeken. Ik zie een wethouder knikken. Maar wat gaat het college doen om het uitvoeringstempo omhoog te brengen? Ten derde, de

verduurzaming van de afvalinzameling. We halen onze doelen voor gescheiden inzamelen naar vier jaar inzet van dit college nog steeds niet. Het is verbeterd, maar ons doel hebben we nog niet bereikt. Het college stelt nu uit het pakket van 12 miljoen eenmalig geld voor extra investeringen daarvoor beschikbaar. Dat is mooi, want hierdoor groeit de afvalstoffenheffing niet meer zo fors als eerst wel het geval was. Terecht dat de VVD daar ook opmerkingen over heeft gemaakt dat de woonlasten in Haarlem echt beperkt moeten blijven. Echter, het college neemt maar een paar maatregelen. De andere maatregelen die nodig zijn om het doel te halen, die worden niet genomen voor de afvalinzameling. Dan lees ik, alleen als er de komende jaren meer financiële ruimte ontstaat, dan kan overwogen worden om die resterende maatregelen op te pakken. Voorzitter, ik krijg hier toch het gevoel dat het college de ambitie voor goede afvalinzameling, nota bene een landelijke afspraak, voorlopig bij het huisvuil zet. Gaat het college die ambitie nog opnieuw oppakken, voordat Spaarnelanden is langs geweest om dat op te halen? Voorzitter, dan de Wmo. Het college stelt dat de groei van het Wmo-gebruik halverwege 2021 wat minder hoog is dan verwacht. Dat klinkt goed. Voorzichtigheidshalve heeft het college het gunstige effect nog niet meegenomen voor 2022. Heel verstandig. Maar hoe moet ik dan bladzijde 53 van de begroting lezen, waar het college juist stelt dat er sprake is van een hogere groei van het Wmo-gebruik? Hoe kan dat waar zijn? Graag een uitleg van het college. Zorgelijk vindt de ChristenUnie dat het college de mogelijkheid openhoudt om resultaatgericht te gaan beschikken voor de Wmo. Dan krijg je niet een aantal uren huishoudelijke hulp meer, maar alleen een schoon en leefbaar huis. Wat het ook mag wezen. Dan ben je als cliënt alle flexibiliteit voor de ureninzet van je huishoudelijke hulp kwijt. Gelukkig is de wetwijziging die dit mogelijk moet maken nog niet ingevoerd. Maar de ChristenUnie roept het college op deze weg niet in te slaan, ook als deze wet wordt ingevoerd. Voorzitter, we staan voor grote opgaven. Allereerst denk ik aan de woningmarkt. Veel woningzoekers in Haarlem zijn wanhopig door het grote tekort. De oplossing is bouwen, bouwen, bouwen. Wat betreft de ChristenUnie moeten dan alle opties openstaan, ook woningbouw in de Waarderpolder. Maar, voorzitter, voor bouwen, bouwen, bouwen is ook werven, werven, werven nodig. Dan heb ik het over het werven van ambtenaren. Want veel bouwprojecten komen momenteel niet verder, omdat er te weinig ambtenaren zijn om die bouwvergunningaanvraag te verwerken. Wat gaat het college hieraan doen? Waar ook werven, werven, werven nodig is, dat is de kinderopvang. In de begroting staan al zorgen genoemd over de leerachterstanden bij kinderen door de coronamaatregelen in de kinderopvang en het onderwijs. Dat is zorgelijk, maar het is slechts het topje van de ijsberg. Want vorige week ontving wethouder Roduner namelijk een brandbrief van Op Stoom. Het gaat helemaal mis met de kinderopvang in Haarlem door het grote personeelstekort. Er is zelfs al een crisisteam ingesteld. Er zijn al veel maatregelen genomen. Zo zijn ruildagen niet meer mogelijk. Zitten kinderen vaak in een andere groep. Bij de naschoolse opvang worden nieuwe kinderen nauwelijks meer toegelaten. Stafleden staan voor de groepen. Er wordt nieuw personeel zelf opgeleid. Et cetera, et cetera. Elders in het land zijn er al kinderopvangorganisaties die nog verder gaan. Zij laten wettelijke kwaliteitseisen los die niet ten koste gaan van de sfeer en de veiligheid. Dat gelukkig wel. Zij vragen de GGD daar niet meer op te handhaven. Hoe gaat het college daar in Haarlem mee om? Is het college bereid, gezien het grote knelpunt dat er momenteel is, ook in Haarlem tijdelijk niet te handhaven op dit soort wettelijke eisen? Dat is een moeilijke stap, maar de nood is echt heel hoog. Graag een reactie van het college. Is het college bereid de kinderopvang in Haarlem op andere manieren te helpen? Bijvoorbeeld bij het werven van personeel. Door bijvoorbeeld te kijken naar mogelijkheden van zijinstromers die op de werkvloer dan zouden kunnen leren. Het college heeft natuurlijk zicht op het bestand van werkzoekenden in Haarlem. Wellicht kan het college daar helpen. Een andere mogelijke oplossing is het stimuleren van meer gastouderopvang. Dat gaat in Haarlem ook niet goed. Er komen steeds minder nieuwe gastouders. Wil je als gastouder in Haarlem beginnen, dan moet je eerst ruim 800 euro leges betalen. In veel andere gemeentes, zoals bijvoorbeeld onze buurgemeente Heemstede, is dit welgeteld 0 euro. De ChristenUnie heeft hier samen met het CDA al eerder een voorstel voor ingediend. Het haalde het toen helaas niet, maar gezien die brandbrief, gezien de enorme nood doe ik opnieuw een beroep op de raad om hier nu stappen in te zetten.

Alle beetjes helpen. In ons amendement, leges gastouderopvang omlaag voor meer gastouders, nummer 28, vragen wij daarom de leges te verlagen naar tenminste het landelijk gemiddelde. Het bedrag is op de totale begroting verwaarloosbaar, afhankelijk natuurlijk van hoeveel gastouders zich aanmelden, maar een kleine 20 duizend euro. Maar zelfs als er daardoor nog wat meer gastouders bijkomen, dat willen we natuurlijk, dan is het nog steeds te overzien. Voorzitter, naast alle financiële suis in de begroting, staat de begroting ook vol met indicatoren, met streefwaarden voor effecten en prestaties. Daar zijn we eigenlijk best wel blij mee. Ik geloof dat het CDA daar een mes in wil zetten. Ik ga het amendement bekijken natuurlijk. Less is more. Wij zijn op zich wel tevreden over de indicatoren die erin staan, maar dan moeten we er wel op sturen. Dat gebeurt op het ogenblik, wat ons betreft, veel te weinig. Want toen de ChristenUnie die indicatoren allemaal aan het bekijken was, viel alles wat op. Je zou namelijk verwachten dat de streefwaarden beleidsmatige doelen zijn. Maar als je kijkt naar de begroting van vorig jaar, die heb ik erbij gepakt, dan zie je dat er bij heel veel doelen, zonder enige argumentatie in de begroting die we vanavond bespreken, de ambities flink naar beneden zijn gegaan. Voorzitter, het lijken meer prognoses dan doelen te zijn. Dat kan toch niet de bedoeling zijn? Je gaat niet je doelen aanpassen als je ze niet haalt.

De voorzitter: Mevrouw Verhoeff heeft een interruptie.

Mevrouw Verhoeff: Mijnheer Visser, volgens mij moeten wij die doelen vaststellen. Dan moet u beter opletten. Maar bent u het met de PvdA eens dat als raad ook echt een normering per jaar moet vaststellen, zodat je weet, in dat jaar willen wij dat bereiken, want dat moeten wij meegeven. Dan is toch de kadernota het moment. Denkt u ook niet?

De heer Visser: De doelen staan nu in de begroting opgesomd. Dat is het moment dat we de doelen vaststellen. Ik constateer dat een aantal ambities behoorlijk verlaagd zijn, sommigen zelfs bijna gehalveerd, zonder enige toelichting op de begroting. Terwijl wij ze wel vandaag nog gaan vaststellen.

De voorzitter: Mevrouw Verhoeff.

Mevrouw Verhoeff: Weet u wat het punt is, bij de kadernota doe je kaderstelling. Dan schrijf je ook wat je wil. Dan wil je ook je doel. Dat het dan vervolgens staat opgeschreven in de begroting, dat is top, maar je moet wel van tevoren nadenken van wat er in de begroting komt. Want anders ligt hier een voorstel van het college. Wij zijn toch degene die de kaders stellen?

De heer Visser: Als ik me goed herinner, staan al deze indicatoren niet in de kadernota. Kun je misschien discussie aangaan, dat de indicatoren voortaan in de kadernota moeten. Maar we stellen ze nu vast. Dat constateer ik. Dus leg ik daar de vinger bij. Vandaar mijn moties, ambities niet zomaar verlagen, dat moet in duidelijk overleg met de raad en beargumenteerd. Je moet ook altijd eerst kijken, zijn er aanvullende maatregelen nodig, dat je alsnog je doelen kunt halen. Want het is niet erg als je je doel niet haalt, zijn we allemaal bij, maar dan kunnen we kijken van, hoe ga je je beleid bijstellen? Ik noem een paar voorbeelden. De handhaving, in de strijd tegen overlast. Of het nu om hondenpoep of parkeeroverlast of geluidsoverlast gaat. Jaar op jaar, al jarenlang, melden burgers elk jaar weer meer overlast in Haarlem. Het rapportcijfer dat Haarlemmers op dit punt geven is ook bedroevend laag, een lager zesje. Maar het aantal boetes, de handhaving op die overlast, die neemt juist jaar op jaar af. Dit jaar is de ambitie voor het aantal boetes daarom maar met 40 procent verlaagd door het college, zonder enige toelichting. Terwijl de Haarlemmers meer en meer klagen, gaan we minder boetes uitdelen. Dat kan niet de bedoeling zijn. Daarom ons amendement, handhaaf bij overlast. Wij hebben liever dat onze handhavers zich daarvoor inzetten, gezien alle

klachten van de Haarlemse inwoners, dan dat zij zich druk maken om de hardwerkende horecaondernemers ... Om ze achter de broek te zitten met de coronapas, die vooral zorgt voor verdeeldheid in de samenleving.

De voorzitter: Interruptie van de heer Bloem.

De heer Bloem: Denkt u echt dat handhavers het beste werk doen als zij boetes uitdelen? Is het niet het beste als zij dat juist niet hoeven doen, zonder te interveniëren met boetes en het gewoon door in gesprek te gaan doen? Is dat niet een betere inzet van handhaving dan er een soort cashmachines van te maken?

De heer Visser: Daar doet u een terecht punt. Alleen dan kunnen we er de discussie over aangaan welke maatregelen we nemen. Maar ik constateer dat het aantal meldingen jaar op jaar toeneemt. Dan is het gek dat je op dat moment die ambitie niet een beetje gaat verlagen, maar met 40 procent. Daar staat wel tegenover dat de ambitie voor het aantal waarschuwingen wat omhoog gaat. Dat is mooi. Maar die staan ook niet in verhouding. Die waarschuwingen nemen geloof ik 20 procent toe, de boetes nemen 40 procent af. Als de meldingen voor overlast omlaag zullen gaan, had u mij helemaal aan uw zijde. Maar de meldingen nemen jaar op jaar op jaar toe. Ik ga snel verder in verband met de spreektijd. Voorzitter, mooi ook dat het aantal Haarlemmers dat tevreden is over het onderhoud van de stad licht gestegen is. Maar het is nog steeds maar 45 procent van de bewoners die tevreden is. Ons doel was vorig jaar nog, hebben we met deze raad vastgesteld, om het in een paar jaar tijd stapsgewijs te verhogen naar 58 procent. Ik heb meerdere mensen vanavond al over het onderhoud gehoord. Dan schetst mijn verbazing dat in deze begroting ineens het doel op maar 50 procent is gezet. De ambitie is in een klap met 8 procent verlaagd. Wederom geen enkele onderbouwing van het college. Waarom wethouder? Licht dat toe. Heeft u te weinig geld voor het onderhoud? Dat hebben we een paar keer gevraagd. Het antwoord was nee. Waarom gaat die ambitie dan omlaag? Of u moet met het verzoek komen om meer geld, maar u moet dit onderbouwen. U kunt niet zomaar de ambitie verlagen. Dan de indicatoren waarvan de streefwaarden simpelweg gewoon te laag zijn in onze ogen. Dat zijn de indicatoren over de bekendheid van Haarlemmers, met de cliëntondersteuning, met de sociaal wijkteams en met het Centrum voor Jeugd en Gezin. Die scores allemaal tussen de 22 en 30 procent. De ambities zijn ook niet veel hoger. De ChristenUnie vindt dat deze ambities echt omhoog moet. Want als mensen voorzieningen als deze niet kennen, maken ze er ook geen gebruik van. Juist deze voorzieningen werken preventief en zorgen ervoor dat mensen geen of minder duurdere zorg nodig hebben. Vandaar ons amendement, onbekend maakt onbemind, nummer 30. Voorzitter, graag vraag ik nog aandacht voor studenten met een lichamelijke beperking. Zij kunnen nu individuele huurtoeslag ... Sorry, individuele studietoeslag krijgen. Deze studietoeslag is in Haarlem echter te laag, waardoor deze jongeren niet goed rond kunnen komen. Het gaat maar om een handjevol jongeren in Haarlem. Laten we deze week dat probleem oplossen, vooruitlopend op landelijke wetgeving die hopelijk volgend jaar ingaat. Vandaar het amendement, individuele studietoeslag verhogen, nummer 27. Voorzitter, ik blijf nog even bij de jeugd. Vandaag staat in het Algemeen Dagblad het bericht dat de jeugdzorg in Nederland compleet faalt. Dan gaat het niet over de financiële problemen die we in Haarlem ook zien bij Kenter, maar om het feit dat de terugkeer van uithuisgeplaatste kinderen ernstig wordt bemoeilijkt door het ontbreken van goede, intensieve jeugdhulp. Er zijn lange wachtlijsten, dossiers zijn niet op orde en het gevolg is dat kinderen lang uit huis blijven, zonder hulp, of juist te lang thuis blijven zitten, zonder hulp. Geen wonder dat het aantal kinderen dat afhankelijk is van jeugdhulp jaar op jaar in Haarlem groeit. Wij zijn druk bezig met de verwerving van jeugdhulp, maar welke stappen zetten wethouder op korte termijn, bijvoorbeeld om bureaucratie weg te halen in de jeugdhulp? Dan kom ik toch weer bij de streefwaarde. In onze begroting is de streefwaarde voor het aantal jongeren dat afhankelijk is van jeugdhulp, dat dat doorgroeit naar 11 procent. Dat kan toch niet onze streefwaarde zijn? Dat moet toch omlaag gaan? Nog maar een paar jaar geleden was het echt fors lager, het aantal jongeren wat

afhankelijk is. Vandaar mijn amendement, stop de groei van de jeugdhulp. Ondanks alle tekorten op de arbeidsmarkt, zijn er nog steeds veel Haarlemmers die op zoek zijn naar werk. Het valt de ChristenUnie op dat we in Haarlem zo'n 3.500 uitkeringsgerechtigden hebben met, zo staat in de begroting, weinig afstand tot de arbeidsmarkt, of zonder afstand tot de arbeidsmarkt. Je zou zeggen, zonder afstand tot de arbeidsmarkt, zorg dat ze snel aan de slag gaan. Zet daar veel begeleiding op. Maar waarom vinden er dan van die 3.500 mensen jaarlijks maar 350 passend werk? Maar 10 procent. Vinden wij dit als streefwaarde voldoende? Hopelijk zie ik wat over het hoofd. Dat mag de wethouder mij uitleggen. Want als dat niet zo is, dan krijgt de rest, met dit tempo, vanzelf een grote afstand tot de arbeidsmarkt. Fijn dat er een startbanenplan komt voor deze groep, met een grote afstand tot de arbeidsmarkt, maar dat is met deze cijfers toch dweilen met de kraan open? Graag een reactie van de wethouder. De ChristenUnie sluit zich tenslotte aan bij de vraag van andere fracties over het Frans Hals Museum en het depot en over boerderij Akendam. De ChristenUnie ziet uit naar de antwoorden van het college en wens het college veel wijsheid en zegen bij de grote uitdagingen het komende jaar die onze mooie stad heeft. Dank u wel.

De voorzitter: Dank u wel. Ik weet niet waarom, maar de heer Oomkes begon al de wave in te zetten tijdens uw betoog. Wij gaan naar de laatste bijdrage in eerste termijn van de raad. Dat is van Liberaal Haarlem, mevrouw Otten.

Mevrouw Otten: Voorzitter, hoeveel prettiger was het voor mij, als lid van de oppositie, geweest om vanavond te kunnen openen met wat vrolijke en positieve woorden. Bijna vier jaar geleden leek het zo mooi. De coalitie zou gaan samenwerken met de oppositie. De wethouder die vorm zou gaan geven aan de nieuwe democratie. Het samenwerken heeft helaas niet plaatsgevonden. De coalitie steunt de oppositie nauwelijks. Mijn collega's van OPHaarlem en Jouw Haarlem hebben dat ook al benoemd. Dat terwijl de oppositie toch echt heel veel Haarlemmers vertegenwoordigt, ook degene die u met twee restzetels heeft binnengehaald. U had uw verantwoordelijkheid moet nemen en veel meer moeten samenwerken en meer naar de stem van alle Haarlemmers moeten luisteren. De nieuwe democratie heeft ook niet het gewenste resultaat gebracht. Keer op keer blijkt dat inwoners zich niet gehoord voelen. Hoewel ik niet twijfel aan het feit dat er pogingen gedaan worden Haarlemmers meer te betrekken bij de besluitvorming, lijken toch niet de juiste middelen ingezet te worden. Het huidige beleid zie ik als fragmentarisch, van alles een beetje. Negeren wat er op ons afkomt, nu we een grote groei in Haarlem doormaken. Het mobiliteitsplan loopt mijns inziens achter. In mijn dromen, of eigenlijk nachtmerries, zie ik Haarlem veranderen in een Jakarta. Wie daar weleens is geweest, weet dat je de stad niet in- en niet uitkomt, maar waar ze overigens nu wel ijverig werken aan een lightrail en problemen structureel gaan oplossen. Toch even wat anders dan een tunnel van 500 meter. Onverantwoord veel bouwprojecten die de revue passeren, waar inspraak niet als voldoende wordt ervaren. Vol gas de klimaattransitie door willen voeren en daarmee de vrijheid van Haarlemmers ontnemen zelf keuzes te kunnen maken. De automobilist dwingen het OV te pakken. Als liberaal doet het me oprecht pijn dat lokale politiek steeds verder afstaat van de Haarlemmer. Over de stijging van de vaste lasten voor de Haarlemmers heb ik het dan nog niet eens gehad. Zo kunt u toch niet de toekomst tegemoet gaan? Maak oprechte keuzes. Laat zien, voor de verkiezingen, wat u gaat betekenen voor de Haarlemmers. Laat u niet leiden door uw bazen in Den Haag, maar kies voor de Haarlemmers.

De voorzitter: Dank u wel. U heeft nog een paar interrupties. Eerst de heer Drost.

De heer Drost: Ik vond uw vergelijking met Jakarta op zich wel treffend. Het is een stad die vecht tegen water, door de mondiale zeespiegelstijging, door klimaatverandering. Is dan ook uw pleidooi om meer te doen voor het klimaat in Haarlem?

Mevrouw Otten: Kom ik op terug in mijn tweede termijn.

De voorzitter: Dank u wel. De heer Van den Raadt heeft ook nog een bijdrage.

De heer Van den Raadt: Ik hoorde u zeggen dat u wil meer dat de Haarlemmers erbij betrokken worden. Bent u dan voor mijn voorstel om de begroting gewoon ook als stuk in de inspraak te doen?

Mevrouw Otten: Kom ik ook op terug.

De heer Van den Raadt: Wat wordt dan uw antwoord?

De voorzitter: Kijk, zo kan je het ook doen mensen, kort, krachtig, tweede termijn. De heer Smit.

De heer Smit: Mag ik reageren op mijnheer Drost?

De voorzitter: Dat hebben we afgesproken dat we dat niet doen, want dan wordt het een beetje oeverloos. Maar u krijgt ook een tweede termijn inderdaad. Komt helemaal goed. Mijnheer Drost ook. Daarmee zijn we aan het eind gekomen van de eerste termijn van de raad. Ik stel voor dat we niet opnieuw een langere pauze houden, want we hebben al aardig onze tijd gebruikt. Maar een korte schorsing, eventueel een sanitaire stop. Daarna gaan we gezwind verder met de antwoorden van het college.

De heer Van den Raadt: Met de mondkapjes op, voorzitter.

Schorsing

5. Vaststellen Programmabegroting 2022-2026

De plaatsvervangend voorzitter: Is iedereen klaar voor de start? Welkom terug bij de begrotingsbehandeling van de gemeenteraad van Haarlem 2022-2026. Het college is aan de beurt en heeft haar eerste termijn. We beginnen met de plaatsvervangend wethouder van financiën, de heer Roduner van de Partij van de Arbeid. Gaat uw gang.

Wethouder Roduner: Dank u wel, voorzitter. De programmabegroting 2022-2026 is de laatste die in deze raadsperiode aan de raad ter vaststelling wordt aangeboden. Ook deze begroting is net als eerdere begrotingen in ingewikkelde en onzekere financiële omstandigheden tot stand gekomen. In mijn eerste termijn als tijdelijk wethouder financiën zal ik even kort met u terugblikken op waar we de afgelopen jaren vandaan zijn gekomen, waar we nu staan en met u de hoofdlijnen doornemen van het financieel kader, zoals dat nu is aangeboden. Natuurlijk zullen wij reageren op de vragen die zijn gesteld. Dat zal ik doen voor mijn portefeuilles en natuurlijk ook van de rest van het college. Voor alle ingediende moties en amendementen krijgt u woensdag van ons ook een schriftelijk preadvies. Actiepartij was volgens mij de eerste die de moties en amendementen online had staan. Die zal, denk ik, als eerste antwoord krijgen. Ik snap ook wel dat u zegt, als wij de volgende keer weer een uitgebreide tegenbegroting indienen ... Als u die tijdig indient, dan zult u daar ook van ons weer schriftelijk commentaar op krijgen. Toen we het coalitieprogramma schreven, was er toch een andere economische werkelijkheid. In de kadernota 2018 waren de uitkomsten geraamd. Er was 6,6 miljoen te besteden al in 2019. Dat zou oplopen tot 13 miljoen in 2023. Omdat de sterken is uiteindelijk het coalitieprogramma Duurzaam Doen tot stand gekomen, met hoge ambities om uiteindelijk weer extra te investeren in deze stad, ambities waar te maken en de groei ook goed vorm te geven. Maar de financiële resultaten en de verwachtingen verslechterden snel. We weten het allemaal, de stijgende uitgaven van jeugd

en Wmo drukten stevig op ons financieel kader. Er kwam geen compensatie vanuit het Rijk. Dat heeft een zware wissel op de begroting en ook de andere beleidsvelden getrokken. Later kregen we nog corona erbij en verslechterde de situatie verder. Uiteindelijk, ergens halverwege die periode hebben we ... De titel van het persbericht was volgens mij, koers houden. Koers houden was het devies. In deze coalitieperiode zijn er ook een aantal pijnlijke maatregelen moeten nemen om het financieel huishoudboekje op orde te houden. Ambities uit het coalitieakkoord zijn naar beneden bijgesteld. Andere uitgaven zijn kritisch bekeken en nog weer ook bijgesteld. Lasten zijn verhoogd. Maar we hebben deze tegenslagen in mijn beleving goed op kunnen vangen. We hebben zelfs andere uitgaven, die in deze periode ook noodzakelijk bleken, weten in te passen. We hebben ruimte gevonden, al meerdere malen, om te investeren in de uitvoeringscapaciteit van onze organisatie, 16,5 fte in de eerste tranche. Ruimte voor extra investeringspakketten, zoals nu ook weer. Met name gericht op scholen, bouw, mobiliteit en leefbaarheid en ook de verduurzaming van ons gemeentelijk vastgoed. Op al die speerpunten is vooruitgang geboekt. Sommige partijen die dromen nu zelfs al, zag ik, van Haarlem in 2030, welke kant we dan op moeten. Maar naast de inhoudelijke resultaten, die de portefeuillehouders ook allemaal zullen toelichten, sta ik hier vooral als wethouder financiën om de financiële resultaten toe te lichten, zoals die hier ook in deze begroting zijn opgenomen. De onzekerheid voor na het jaar is onverminderd groot. Er is nog steeds geen nieuw kabinet. De compensatie voor jeugd is daarmee incidenteel geweest, 1 jaar. De herverdeling van het gemeentefonds is nog onzekerder geworden. Ook het afschaffen van het abonnementstarief, waar volgens mij we langzaam op rekenen en op vertrouwen, is ook nog steeds onzeker. Wel in positieve zin voor de gemeente Haarlem onzeker, want dat zou uiteindelijk bijdragen aan een betere financiële huishouding, maar wel onzeker. Door deze blijvende onzekerheid hebben wij in ieder geval de keuze gemaakt om structurele lasten niet in de begroting op te nemen. Structureel niet in de begroting op te nemen, met uitzondering van een aantal ontwikkelingen. Autonome ontwikkelingen, bij elkaar ook een miljoen en ontwikkelingen waarvan wij vonden dat de besluitvorming niet langer kan worden uitgesteld. Gememoreerd is de 200 duizend euro voor de plaagdierenbestrijding. 3 ton voor het Frans Hals Museum. 193 duizend euro voor de uitvoering van de beleidsvisie voor de armoede en schulden. Dat zijn posten die structureel zijn opgenomen in het kader. Ook de kapitaalslasten van nog een aanvullend pakket van 100 miljoen aan investeringen zijn in dit financieel kader opgenomen. Hierdoor kunnen we een sluitende meerjarenbegroting aanbieden. Volgens mij, de VVD zei terecht, hij sluit. Er zit nog een taakstelling in die gerealiseerd moet worden. Als je die zou invullen, dan zou hij zelfs positief zijn. Maar als je die niet zou invullen, dan sluit hij mooi. Met een zeer gematigde ontwikkeling van de woonlasten. Een schuld die ruim onder de 100 procent staat. Een weerstandsvermogen met de ratio uitstekend zelfs. Ik denk dat wij in ieder geval als college ontzettend trots zijn dat wij dit als laatste begroting aan u mogen aanbieden. Het huidige begrotingskader, die gaf zelfs ruimte om incidenteel ook nog extra voorstellen toe te kennen voor een totaal van 12 miljoen. Daar hebben we in de vorige raad ook over gesproken. Als sluitstuk van deze coalitieperiode hebben we toch nog een aantal belangrijke wensen uit het coalitieakkoord kunnen inrichten en vormgeven, om uiteindelijk toch die laatste stap te zetten. De versterkers Duurzaam Doen, zo heten ze. Die zijn inmiddels ook door uw raad vastgesteld. Zoals gebruikelijk worden de uitkomsten van de septembercirculaire niet in de begroting verwerkt, maar u wordt wel geïnformeerd over de uitkomst. Ook die zijn, als het goed gaat, positief. Het structurele beeld verbetert met 6,5 miljoen positief. Maar dit is ook weer een van de onzekerheden waarvan we moeten afwachten of het komend kabinet ook die uitgaven daadwerkelijk gaat doen. Dat kan leiden tot een extra uitgave, als inderdaad de uitgaven van het Rijk op dat niveau blijven. Dat zijn allemaal onzekerheden waarvan in ieder geval wij hopen dat die duidelijk worden bij de volgende kadernota 2022. Waarmee dan ook een volgende coalitie een goede start kan maken. We hebben wel geconstateerd, daar zijn volgens mij al verschillende vragen over gesteld deze avond, dat het aantal IP-uitgaven achterblijft. Dat heeft onze aandacht. Dat bleek ook uit het jaarverslag en het verslag van de accountant uiteindelijk van, hoe gaat het met het IP? Wat gebeurt daar? Halen we onze ambitie wel op het niveau wat we met elkaar zouden willen

doen? We hebben daar ook vorige week nog een nota over vastgesteld in het college. Dat heet, onderzoek van het bestedingstempo van de openbare ruimte. Om ook te kijken van, wat zijn dan oplossingsrichtingen waar we naar kunnen kijken? Ik denk dat het goed is om te memoreren dat niet alle investeringen in hetzelfde tempo ook achterblijven op het niveau wat we zouden willen zien. Onderwijshuisvesting gaat een stuk vlotter. Maar we zien met name, denk ik, ook bij de openbare ruimte dat daar toch ook zaken achterblijven. Dat dwingt ons wel na te denken over, hoe gaan we om met die uitgaven in de openbare ruimte? Die IP zit, denk ik, bij elkaar. Programma 5, 300 miljoen naar IP-uitgaven. Dat is ook heel belangrijk dat we met elkaar zorgen dat we dat tempo hooghouden en dat we dat doen. We hebben al maatregelen genomen om te investeren in de organisatie. 16,5 fte heb ik al gezegd. Maar we moeten ook, denk ik, kijken naar andere manieren om dat op niveau te krijgen. Hoe hebben we ons proces ingericht? Hoe ziet het Haarlems Civiel Planproces eruit, met elkaar? Wat zijn de stappen die we daarin kunnen doen? Is het nog nodig om uiteindelijk de organisatie op een verdere stap te versterken? Daar ligt nu een eerste aanzet van, die we graag met u bespreken in de commissie. Bij de kadernota zal er uiteindelijk een plan komen omdat verder te materialiseren in een actieplan. Dan ga ik even nog naar de rest van uw vragen toe ten aanzien van financiën. Dan probeer ik die even ook nog allemaal door te lopen. De VVD heeft de vraag gesteld net over die opeenstapeling. Welke interne en externe factoren zijn er? Ik denk dat dat onderzoek daar ook wel een eerste goede analyse toe biedt. Het zijn natuurlijk niet alleen maar zaken die we zelf kunnen beïnvloeden. We voelen met zijn allen de krapte van de markt wel, ook op het gebied van het aannemen van mensen. Sommige plannings hebben we niet helemaal zelf in de hand. Zijn we ook afhankelijk van aanleveranciers. Maar ik denk dat we er in ieder geval naar moeten streven om zoveel mogelijk de dingen die we wel kunnen beïnvloeden proberen te beïnvloeden. Daar is het actieplan uiteindelijk ook op geënt. Ik denk niet dat we nu al rekening moeten gaan houden met extra IP-reserveringen voor indexering. Uiteindelijk, volgens mij is dat ook een vraag van OPHaarlem, kun je nooit uitsluiten dat er een project buiten budget loopt en dat je op een andere manier weer dat moet inpassen in het IP. Dat is, denk ik, een continu proces. Maar op voorhand al rekening houden met een overschrijding van het project, dan zijn we volgens mij ook niet goed bezig. Heb je, denk ik, ook het risico dat we uiteindelijk het project alleen maar duurder maken.

De plaatsvervangend voorzitter: Er is een interruptie van de heer Rutten van de VVD.

De heer Rutten: Wethouder, even voor de duidelijkheid, het gaat niet om overschrijdingen, het gaat om prijsstijgingen, omdat dingen gewoon simpelweg volgende week duur zijn dan vorige week.

De plaatsvervangend voorzitter: De heer Roduner.

Wethouder Roduner: Nog een andere interruptie. Dat kan. Maar kijk, je kunt de inflatie niet altijd helemaal ramen. We hebben gewoon ramingen die we, volgens mij, actualiseren. Als het nodig is dan maken we een nieuwe raming, die actualiseren we en nemen we die op in het IP. Maar nu op voorhand te gaan zeggen van, de prijzen gaan zich zo en zo ontwikkelen, dat weten we niet. Ik denk uiteindelijk, hoe dichter je bij de realisatie van een project komt, hoe nauwer je weet hoe duur het precies is. Het zijn, om te beginnen, ook gewoon maar ramingen. Het is niet dat dat de absolute werkelijkheid is die we met elkaar kunnen hebben. Maar uiteindelijk is dat hoe je kijkt naar het project. Uiteindelijk moeten we kijken, hoe duur is het project en past dat in het IP en kunnen we daar een goed krediet voor vrijgeven?

De plaatsvervangend voorzitter: Dat is duidelijk. Er is een interruptie ook van de heer Smit van de OPHaarlem.

De heer Smit: Dank u wel. Mijnheer de wethouder, u heeft niet helemaal goed naar mij geluisterd, want dat suggereerde ik ook niet. OPHaarlem zegt, kunt u toezeggen dat als een project, als een investering hoger

uitvalt dan hij in het investeringsplan staat, dat u dan niet leentjebuur gaat spelen bij een andere investeringspost. Maar ik zie ook meer creativiteit in de opbouw van het MIP. Zorgt u ervoor dat u het geld dan op een manier vindt, zodat u niet zoals bijvoorbeeld in 2020, '21 geld moet gaan lenen bij de Prins Bernhardlaan om in Schalkwijk weer iets te realiseren. Toch? Dat was de vraag.

De plaatsvervangend voorzitter: Ik denk dat uw opmerking helder is. Wethouder.

Wethouder Roduner: Kijk, op het moment dat zich een overschrijding of een hoge ... Dat er een overschrijding voordoet bij een project, dan moet je daar denk ik gewoon in de volle breedte naar kijken. Het kan zo zijn dat we met elkaar constateren van, dit project is zodanig van belang dat wij ... Ik bedoel, je hebt uiteindelijk niet zo heel veel manieren. Je kunt natuurlijk kijken naar binnen het project, kan het efficiënter, of kun je versoberen? Maar het kan ook zo zijn dat je zegt, dit is zo'n belangrijk project voor de gemeente Haarlem, volgens mij, de raad heeft dat bijvoorbeeld bij de Prins Bernhardlaan ook zelf gezegd, het is zo'n belangrijk project voor de gemeente Haarlem, we doen het liever goed en op het niveau wat we willen, dan dat we met een sobere variant aan de slag gaan. Ik denk dat we die afwegingen met elkaar dan moeten om te kijken hoe je met zulk soort zaken ...

De plaatsvervangend voorzitter: Ik denk dat uw antwoord ook wel helder is. Mijnheer Smit heeft nog een vervolgpmerking?

De heer Smit: Mevrouw de voorzitter, het antwoord is niet helder, want er is juist geld weggehaald bij de Prins Bernhardlaan. Wat ik bedoel te zeggen is, wat u zegt is helemaal waar. U bepaalt als college hoe die begrotingspost eruit moet zien, de investeringspost. Maar als daarvoor niet voldoende middelen in het MIP zijn geraamd, gaat u dan niet leentjebuur spelen bij een andere post, maar zorgt u voor autonome financiering van die overschrijding? Dat is de enige vraag.

De plaatsvervangend voorzitter: Dat was wat uiteindelijk wat u de wethouder nog even wil meegeven? Want het was duidelijk zat.

Wethouder Roduner: Dat nemen we dan mee. Maar ik probeerde aan te geven dat we dat nooit helemaal kunnen uitsluiten. De VVD heeft ook gevraagd naar de Grex. Die heeft u gezegd van, moet dat niet een structurele dotering naar beheer en onderhoud zijn? Ik denk dat we met elkaar moeten constateren dat ook de ... Het gaat niet alleen maar over het huidige areaal, maar het gaat ook om dat we toekomstig areaal op een niveau willen brengen wat we met elkaar willen. Bij een gebiedsontwikkeling, daar komen we nu de afgelopen jaren in ieder geval achter, is dat dat ook geld kost. Geld wat we in eerste instantie niet in de begroting hadden staan, bijvoorbeeld voor de impulsaanvraag voor Oostpoort, maar denk ook aan de impulsaanvraag voor Zuidwest. Hebben we uiteindelijk extra geld ook van het Rijk voor bijgekregen. Het is niet voor niets dat we in deze begroting een PM-post hebben opgenomen voor gebiedsontwikkeling, omdat we met elkaar zeggen, gebiedsontwikkeling op een goede manier doen, rekening houden met ook de kwaliteit van de openbare ruimte, de kwaliteit van de parkeervoorzieningen, kost geld. Daar hebben we geld voor nodig. Ik denk niet dat er onmiddellijk geld ook beschikbaar is bij de reserve Grex. Integendeel, ik denk dat we misschien met elkaar nog wel een gesprek gaan hebben of er meer geld voor dat stuk nodig is. Dat is een andere discussie, die zal de wethouder van openbare ruimte wat meer toelichten, over hoeveel geld hebben we nodig voor de openbare ruimte in deze stad en hoe komen we tot een goede raming daarvan? Maar om een beetje een voorbeeld te geven voor mezelf. We hebben nu in het IP 50 miljoen staan voor IVORIM. De vernieuwing van de openbare ruimte in Meerwijk. Ik heb voor een woningbouwproject wat eigenlijk gaat over een groot deel van de openbare ruimte in Molenwijk 2,5 miljoen. Dat is 1/10^e. de rest zal uit die

gebiedsontwikkeling moeten komen bij de Waddenbuurt. Daar gaan we goed mee aan de slag. Dat gaat, denk ik, ook wel lukken. Maar dat geeft wel een beetje de orde van grootte aan hoe we daarmee omgaan. Dat je ook moet kijken dat als je die koppelkansen hebt, dat daar ook voldoende geld voor is.

De plaatsvervangend voorzitter: Ik denk dat dat voldoende uitleg is. Gaat u verder.

Wethouder Roduner: Dat is heel fijn. Ik kan u geen toezegging geven op dat reserveoverzicht waarop je vraagt. Kijk, technisch is dat mogelijk, maar de '...' vraagt ons niet. De begroting heeft op dit moment ook een andere opzet over hoe we met die reserve omgaan. In principe, alles staat erin. Maar om dat apart nog weer te gaan doen, dan maken we de begroting ook weer dikker, terwijl me met zijn allen ook juist vooral die dun wilden houden. U heeft een vraag over de weerstandscapaciteit. U maakt een rekensom van, als we dat niet doen, zou hij op 1,6 staan. Wat overigens nog steeds een ontzettend mooie ratio is. Maar ik wil u wel meenemen in een aantal van de risico's die zijn weggenomen. Kijk, een aantal van de risico's die we hadden, zaten bijvoorbeeld op de herverdeling van het gemeentefonds, of die voor de gemeente nadelig zou uitpakken. We gaan er in ieder geval nog vanuit dat die nog steeds voorlopig voor ons uitpakt. Het risico zelf is, denk ik, wel aanzienlijk verminderd. Hetzelfde geldt denk ik bij de compensatie voor de jeugdzorg. Ik denk dat het afgelopen rapport een eerste bijdrage van dit demissionaire kabinet heeft laten zien dat er weldegelijk geld van het Rijk komt. Dat dat uiteindelijk ook de lusten, of de lasten van de gemeente zal verlichten. Ik denk ook terecht dat we een aantal van die risico's nog een keer kritisch hebben bekeken of die zich wel voordoen. Uiteindelijk hebben we herberekend wat hun kansen en omvang daarvan is. Dat leidt tot die ratio die iets lager is, maar nog steeds ontzettend hoog. De SP had het over een structureel overschot, maar dat is er inderdaad niet. Ik ga nog even ... Ik zal nog een aantal andere dingen zeggen over de rest van mijn begroting, mijn inhoudelijke portefeuille, ruimtelijke ontwikkeling, sociale zaken. We zijn enorm aan de slag gegaan met de versnelling van de woningbouw. Daarbij houden we vast aan het ideaal van die ongedeelde stad, waar arm en rijk, laag- en hoogopgeleid, jong en oud samenwonen in de wijk. Ik heb al gememoreerd, de toekenning van de woningbouwimpulsen van de ontwikkelzones Europaweg, Zuidwest kunnen we een aantal zaken versneld realiseren. Voor het einde van het jaar horen we ook of Oostpoort een subsidie wordt toegekend. Daarnaast hebben we nog een traject lopen van bereikbare steden. Eigenlijk een overzicht van 300 miljoen aan investeringen die wij als een soort van claim hebben ingediend bij het Rijk, samen met een aantal andere steden. Totaalpakket van 1,7 miljard, uit mijn hoofd. Waarvan wij tegen het Rijk, via de MRA, zeggen van, dit zijn middelen, dit zijn investeringen die we willen doen om uiteindelijk die woningbouwopgave in deze stad op een goede manier te laten landen. Daar zullen we zelf ook een deel van moeten bijdragen. Dat doen we ook al. Een aantal van de projecten die daarin zitten, staan al in ons IP. Maar ik weet zeker dat op het moment dat wij, die discussie hebben we gehad, voor een nieuw OV-station in Haarlem-Zuid naar het Rijk gaan, dan zal er ook worden gekeken naar cofinanciering van de gemeente Haarlem. Zo zal dat op verschillende plekken zijn. Van die 300 miljoen hebben wij in ieder geval gedacht, dan is het nu verstandig om daar alvast 3 keer 15 op te nemen om op een gegeven moment ook snel te kunnen schakelen als het nodig is. Er was een interruptie. Is helder. D66 had ook nog een vraag over de 6 miljoen voor jeugd. Dat debat hebben we natuurlijk, denk ik, bij de versnellers ook al wel op een bepaalde manier gevoerd. Kijk, we hebben het gegeven van al die middelen van jeugd zorgvuldig proberen te kijken, waar gaat dat heen? Bleek 6 miljoen uiteindelijk een soort vrij te besteden. Hebben we gezegd, dat stoppen we in de algemene reserve. Niet met een specifiek hek eromheen. Maar de wethouder jeugd weet dat hij bij zijn collega's kan aankloppen, ook bij de raad volgens mij, als daar tekorten ontstaan of dat we zeggen, het is toch nodig om een aantal investeringen te doen die uiteindelijk bijdragen aan een structureel beter functionerend jeugdstelsel. Het is niet specifiek bestemd voor jeugd. Het is gewoon opgenomen in de algemene reserve, maar we weten wel met elkaar waar het vandaan komt en dat het uiteindelijk ook die kant nog een keertje op kan. Jouw Haarlem had een vraag over Akendam. Volgens mij

ChristenUnie vroeg daar ook naar. Via het recreatieschap heeft de wethouder Berkhout ook eigenlijk aandacht gevraagd voor de staat van het eigendom van het recreatieschap. Er is sprake van dat we misschien mogelijk kunnen gebruikmaken van een Rijksregeling. Dat zal ook cofinanciering vragen. Voor die cofinanciering hebben wij in ieder geval als gemeente ook gezegd, als het echt nodig is, zullen we daar zelf ook een beetje aan bijdragen. Met de gedachte van, als wij een beetje doen, het recreatieschap doet dat een beetje en het Rijk. Uiteindelijk krijgen we misschien Akendam weer zelf wel en het Skaeve Huse, de discussie. Dan kunnen we er maar beter voor zo zijn dat die er goed bijstaat. Ook binnen sociale zaken gaat het volgens mij de goede kant op. Veel aandacht voor het bestrijden en voorkomen van armoede, ook in deze begroting, met het geld voor schulden en minima. Dat is, denk ik, inderdaad ook belangrijk gebleven, juist in deze tijd van corona, waar we hebben gezien dat mensen die al kwetsbaar waren het nog extra zwaar hebben gekregen. De TONK-regeling is afgelopen ... Twee weken geleden is die uiteindelijk ook weer met drie maanden verlengd. We zetten aanvullende en brede ondersteuning in voor ondernemers en zzp'ers die getroffen zijn door corona. We benaderen ze daarop proactief en proberen ook zoveel mogelijk in samenwerking met de regio en partners op zoek te gaan om mensen aan het werk te houden en ook nieuw werk te vinden. Dat op zich is misschien wel leuk om te vertellen, we hebben eerder ... De heer Visser had het over de brandbrief die ik als wethouder had gekregen. Die kreeg ik in eerste instantie als vader, van kinderen die bij een Op Stoom-locatie zitten. Is volgens mij precies dezelfde brandbrief. Kijk, wij hebben die discussie al een tijdje geleden eerder gevoerd met de kinderopvangorganisaties die met groot personeelstekort kampten. Daar is in samenwerking met het Werkgeversservicepunt ook een soort van actie op geweest om te zorgen van, met speeddates mensen zoeken om uiteindelijk ook voor de kinderopvang te matchen. Dat heeft in ieder geval met twee andere organisaties, daar zat Op Stoom niet bij, maar in ieder geval met Hero en de ander weet ik even niet uit mijn hoofd, heeft het in ieder geval iets van elf nieuwe matches opgeleverd. Dat is denk ik ontzettend mooi. Dat is echt een mooi resultaat. In november is daar ook weer een tweede ronde van. Gaan we kijken of het lukt om uiteindelijk nieuwe mensen weer beschikbaar te krijgen voor de kinderopvang. Daarvoor is Op Stoom ook uitgenodigd om daaraan mee te doen. Kijken we of we samen dat kunnen oplossen. Ik denk dat de burgemeester nog wat wil zeggen over, hoe ga je om met handhaving voor de gastoudergezinnen. Want dat was volgens mij uw vraag. U had ook een opmerking over de hoeveelheid mensen met een afstand tot de arbeidsmarkt. We hebben ongeveer 3,5 duizend Haarlemmers in de bijstand. Die hebben we onderverdeeld in verschillende categorieën. Mensen die direct bemiddelbaar zijn. Die gaan heel snel naar het uitzendbureau, om uiteindelijk snel aan het werk te gaan. Daar is inmiddels ... Daar zijn er heel weinig van. Die sociale minima mensen zijn er al een beetje uit. Maar we hebben ook mensen die wat meer ondersteuning nodig hebben. Die hebben een overbrugbare afstand tot de arbeidsmarkt. Dat is de groep waarmee we actief aan de slag gaan, samen met onze partners. Bijvoorbeeld, het Participatiebedrijf, Pasmatch. We hebben ook een groep mensen waarvan we zeggen, het is gewoon nu even niet ... O, het lukt even niet om die afstand te overbruggen, of tijdelijk of definitief. Ik denk juist een van de successen van wat we hebben gedaan de afgelopen vier jaar met Ik doe mee, is dat we in staat zijn geweest om alle mensen weer ... Doordat we weer met alle mensen zijn gaan praten, ook mensen weten te hebben activeren die juist echt een wat grotere afstand hadden tot de arbeidsmarkt. Waar we in eerste instantie dachten, ik weet de getallen niet precies uit mijn hoofd, dat 60 procent van de Haarlemmers, van onze bijstandsklanten, echt een onoverbrugbare afstand tot de arbeidsmarkt hebben, zie je dat door aandacht te geven, door gesprekken, door contacten houden dat langzamerhand terugzakt. Dat is, denk ik, ook een heel mooi resultaat.

De plaatsvervangend voorzitter: Er is een interruptie van de heer Aynan, Jouw Haarlem.

De heer Aynan: Over mensen met een afstand tot de arbeidsmarkt gesproken. Ik geloof dat vorige week de Hartekamp Groep heeft ingesproken. Die deed volgens mij ook een aanbod naar u toe. Heeft u daar ook een reactie op?

Wethouder Roduner: Nee, daar heb ik nog geen reactie op.

De plaatsvervangend voorzitter: Tot slot.

Wethouder Roduner: Nee, dat was hem, voorzitter.

De plaatsvervangend voorzitter: Dank u wel, de heer ... O, er is nog een interruptie van de heer Van den Raadt, Trots.

De heer Van den Raadt: Want u had het in het begin over het Frans Hals Museum. Kunt u schetsen wat er voor nodig is om een Frans Hals depot Museum ergens anders te maken, bijvoorbeeld in Noord of Schalkwijk? Als het te lang wordt, mag u het ook schriftelijk sturen.

Wethouder Roduner: Ik denk dat we dat in reactie wel op de motie gaan doen. Anders kan de wethouder cultuur daar nog wel wat over zeggen.

De plaatsvervangend voorzitter: Lijkt me op de geëigende wethouder. Mijnheer Aynan, Jouw Haarlem.

De heer Aynan: In mijn termijn had ik ook even gerefereerd aan het vereenvoudigen van de aanvraag voor bijzondere bijstand. Daar heb ik u niet over gehoord.

De plaatsvervangend voorzitter: Kunt u daar nog wat over zeggen, of komt u terug in uw tweede termijn? Dat kan ook.

Wethouder Roduner: Daar had ik geen vraag genoteerd, in ieder geval. U had er wel aan gerefereerd. Kijk, we zijn ontzettend druk bezig geweest met de Tozo 4, of 5 zitten we inmiddels in. We zitten ook weer met de verlenging van de TONK. Kijk, ik heb me laten vertellen dat aan de voorkant alles is gedaan, maar dat we gewoon zitten met een gebrek aan ICT-capaciteit. Het gaat over de interne dienstverlening van de ICT-capaciteit, waar juist heel veel ICT-capaciteit is gaan zitten in het opstellen en opnieuw maken van die Tozo-en TONK-formulieren. Daarom heeft het wat vertraging opgelopen.

De plaatsvervangend voorzitter: Dank u wel. Tot slot, heeft u daar nog een andere ... En daarna de heer Drost van GroenLinks.

De heer Aynan: Is dit de wethouder Tozo dan? Bent u wethouder Tozo, mijnheer Roduner? Ja, daar had ik wel een specifieke vraag over gesteld, over de afgewezen ... Of de mensen die terug moeten betalen, 184 gevallen. Of u daar bereid bent om onderzoek te doen of daar mensen tussen zitten die alsnog recht hebben op de Tozo.

De plaatsvervangend voorzitter: Wethouder.

Wethouder Roduner: Ik vind het lastig om daar nu heel specifiek op in te gaan, want ik heb het bezwaarschrift gelezen. Het is ook wel weer een aparte casus. Ik heb ook geen behoefte om hier op een specifieke casus in te gaan. Ik denk dat wij moeten kijken of het überhaupt kan dat je zegt, we gaan daar actief nog weer achteraan.

In principe denk ik, daar hebben mensen zelf dan ook een uitlegplicht en dan moeten zij aangeven waarom ze denken dat ze recht hebben op Tozo. Ik kan nog even een tweede termijn kijken of het mogelijk is om inderdaad daar actief mee aan de slag te gaan, maar ik ben niet ... Ik denk dat we een beetje terughoudend moeten zijn, om dat dan nog weer actief te gaan toezeggen.

De plaatsvervangend voorzitter: Ik denk dat het antwoord duidelijk genoeg is. De heer Drost van GroenLinks. Laatste vraag.

De heer Drost: Ik had nog aandacht gevraagd voor het ontvangen van bijstand en samenwonen.

Wethouder Roduner: Volgens mij had u het antwoord al van Sander, mijnheer Van den Raadt, gekregen. Daar gaan we mee aan de slag. Bekijken we dit jaar. Proberen we te kijken wat we dit jaar daaraan kunnen doen.

De plaatsvervangend voorzitter: Fijn. Dank u wel, wethouder. Nu is de beurt aan de heer Wienen. Gaat uw gang.

De burgemeester: Dank u wel, voorzitter. Een enkeling heeft ook eraan gerefereerd. We hebben ook het afgelopen jaar ontzettend veel last gehad als samenleving, maar ook als organisatie van corona. Dat leverde forse druk op, op de handhaving. Ook discussie over beleid. De heer Van den Raadt ging daar nu ook weer op in. Ik denk dat het gewoon goed is te constateren dat het beleid door de regering in Den Haag gemaakt wordt. Dat we over het algemeen de zaak niet verder helpen door hier voortdurend twijfels op te roepen over of dat dan allemaal wel goed is. Maar het is ieders goed recht overigens om die discussie te voeren. Alleen ik denk niet verstandig is dat ik daar dan vervolgens in mee ga doen. Wij handhaven het beleid zoals het wordt opgelegd. Overigens doen we dat op een terughoudende manier, want het voorbeeld van de QR-code controleren bij toiletbezoek, daar hebben we met de horeca over gesproken. Dat is typisch een onderwerp waarbij je in de praktijk heel goed kunt zien van, dat het heel goed mogelijk is, als dat een kort bezoek is, om dat te doen. Terwijl als iemand op basis daarvan gewoon naar binnen gaat in de horeca, dat die zich dan wel moest houden aan de identificatie met QR-code. Overigens, door de nieuwe maatregelen is dat natuurlijk een beetje een achterhaalde discussie, want ook op een terras moet de QR-code worden gebruikt.

De heer Van den Raadt: Mag je dan nog wel naar de wc? Want je mag niet over het terras, vroeger wel. Maar je kan nu nergens meer naar het toilet? We moeten nu wel openbare toiletten bouwen?

De burgemeester: Nee, ik heb gezegd dat we daar met de horeca over gepraat hebben. Dat als het louter om toiletbezoek gaat, dat dat kan.

De heer Van den Raadt: Maar dan is dat een beetje strijdig met wat u daarnet zegt.

De plaatsvervangend voorzitter: Dat is de tweede keer datzelfde antwoord.

De heer Van den Raadt: Maar dan is het een beetje strijdig met wat u zegt, dat u zegt, we handhaven de landelijke regels.

De burgemeester: Zeker. Dat doen we. Daarbij kijken we ook van, hoe geven we ruimte aan een praktische invulling van de handhaving? Dat heb ik u trouwens meermalen ook gezegd. Dat geldt ook voor de nieuwe regels, waarbij we ook met degene die het moeten handhaven, de organisatoren, goed gesproken hebben, afgelopen vrijdag heb ik een overleg gehad, van, hoe kan je zo goed mogelijk die regels handhaven en toch het

op een praktische wijze doen? Dan het volgende. Er is door een paar fracties iets gezegd over geheimhouding, transparantie. Waarom heeft het college een aantal keren zaken zolang in beroep gegaan? Was dat nodig? Ik denk dat het voor ons allemaal, in ieder geval, goed is dat er volstrekte helderheid is. Die is ontstaan, ik heb het al diverse keren uitgelegd. Daarom hebben we de zaak tot in hoogste instantie laten bepalen. Het is nu duidelijk. De vraag over Pels Rijcken. Wij hebben periodiek aanbesteding van onze juridische ondersteuning. Dan wordt er gekeken naar kwaliteit en prijs. Dat gebeurt heel zorgvuldig. Daar is de laatste keer Pels Rijcken uitgekomen. Binnenkort zal er weer ... Of, na de periode die daarvoor staat, zal er opnieuw een aanbesteding plaatsvinden. Dan zullen we dat opnieuw doen op kwaliteit en prijs. Dat er sprake is van een pijnlijke fraudezaak bij de notariële tak van dit bureau, dat moge duidelijk zijn. Daarom is dit bureau daar ook mee gestopt.

De plaatsvervangend voorzitter: Ik heb een interruptie van de heer Smit van OPHaarlem.

De heer Smit: Dank u wel, voorzitter. Mijnheer de burgemeester, weet u wanneer die nieuwe aanbesteding dan plaats gaat vinden?

De burgemeester: Nee, ik weet het niet precies. Ik denk over twee jaar, maar ik weet het niet zeker.

De heer Smit: Mogen we dat van u horen?

De burgemeester: Natuurlijk. Dat kunnen we zo nagaan. Dan als het gaat om de opmerkingen van de heer Visser, over die streefwaarde en de doelen en de onbegrijpelijkheid van sommige van die cijfers. Ik moet eerlijk zeggen dat ik ook vind dat de toelichting soms wel heel erg handig zou zijn. Want u heeft die cijfers bekeken. Dat is op zichzelf heel goed. Dan denk je van, hoe kan dat? Er is een hele simpele verklaring voor, een technische verklaring. Vroeger hadden wij heel veel zaken op parkeergebied, die vielen onder de Mulder-overtredingen. Die werden overgedaan door ... Die werden aangepakt met een handhavingszaak. Die zaten in die cijfers. Dat is overgezet naar fiscaal regime. Dat zijn nu fiscale naheffingen. Het aantal is niet gedaald. Het aantal is zelfs wat hoger, alleen je ziet ze niet meer terug in die statistiek. Maar ik geef wel toe, als die toelichting er niet bij staat, dan roept het enige verbazing op. Het feit dat de overlastmeldingen stijgen, heeft natuurlijk niet alleen te maken met de vraag hoeveel handhaving wij doen. Die is niet minder geworden. Maar heeft ook te maken met gedrag en met het aantal mensen wat klachten indient. Daar kunnen diverse redenen voor zijn. Het kan zijn dat het erger geworden is, maar het kan ook zijn dat je er meer last van hebt, bijvoorbeeld omdat er meer thuis gewerkt wordt. Hoe dan ook, het blijft lastig om te bepalen met elkaar van, hoe zit nou precies het verband? Daar heb je eigenlijk nog wat meer informatie voor nodig dan alleen de cijfers zelf. Ik denk dat het goed is dat we daar met elkaar ook nog eens over van gedachten wisselen, welke informatie is er nodig om de raad in staat te stellen om het goed te lezen? Overigens, ik was wel blij met de discussie tussen u en de heer Bloem. Die waarschuwingen, dat is ook met u afgesproken dat u dat belangrijk vond. Dat ziet u in deze cijfers wel terug. Dat wij niet altijd direct met sancties en boetes komen, maar dat wij ook heel nadrukkelijk proberen via waarschuwingen corrigerend te werken. Ten aanzien van de jeugdcriminaliteit. Punt van de Actiepartij. Ik begrijp dat niet helemaal, als ik heel eerlijk ben. Volgens mij is uw conclusie gewoon onjuist, namelijk dat we daar niks aan doen. Dat doen we juist wel. Ik heb samen met wethouder Botter ... Een aantal jaren geleden hebben wij iets in gang gezet, waarbij we al heel vroeg, op basis van signalen bij leerlingen in de schoolleeftijd keken van, zijn er signalen dat er mogelijk dingen in de toekomst fout kunnen gaan? Daar gaan we dan gericht op investeren, om te proberen door begeleiding te voorkomen dat mensen afglijden naar criminaliteit. We hebben hier juist uitdrukkelijk wel beleid op. U vindt ook in die bestuursrapportage, waar u zelf naar verwijst, op pagina 69, volgens mij, helemaal niet de opmerking, daar doen we niks aan. Maar dat die thema's in diverse samenwerkingsverbanden gezamenlijk worden aangepakt.

Daar staat uitdrukkelijk jeugd bij. Maar in ieder geval, de opmerking die u maakte was, wij hebben geconstateerd dat daar niks aan gebeurt. Dat is, denk ik, absoluut onterecht. Als u verder cijfers wilt hebben, dan kunnen we natuurlijk kijken welke cijfers we u op dat punt kunnen aanbieden. De handhaving van de kinderopvang. Als het zo is dat de kinderopvang, als gevolg van de huidige druk, met bepaalde regels extra problemen heeft, dan wil ik daar graag met hen over in gesprek. We gaan niet in zijn algemeenheid zeggen, we letten niet zo op. Maar ik ga graag in gesprek, omdat ik ook vind van, het gaat vooral ook om de belangrijke regels. Er zijn ook echt regels waarvan ook wij zeggen, jongens, daar moeten we ook met gezond verstand mee omgaan. Nogmaals, als die behoefte bestaat, dan ga ik dat gesprek voeren. Ten aanzien van de individuele casus waar mevrouw Verhoeff van de Partij van de Arbeid aandacht voor vroeg van, Amine van der Wijden. Ik denk, hier hebben we iets te ... De zaak is me bekend. Ik heb ook met de vader contact gehad. Wij hebben contact gehad met de instanties. Constateren dat je hier een spanning hebt tussen de formele regels en ik denk toch voor de meeste mensen evident dat het toch meer humaan zou zijn om een zoon in de gelegenheid te stellen bij zijn vader te zijn. Wij hebben daar nadrukkelijk aandacht voor gevraagd. Ik wil dat ook opnieuw doen en u dat toezeggen. Ik denk niet dat het zal helpen om daar op zich nog weer een motie aan te verbinden. Ik zeg u gewoon toe dat ik nog een keer daar mijn best zal doen. Dat was het.

De plaatsvervangend voorzitter: Fijn, dank u wel. Ik zie allemaal vingers. Ik zie eerst de vinger van de heer Van den Raadt van Trots.

De heer Van den Raadt: Dank u. Had u ook nog een laatste nieuws over het overleg met de woonwagenlocaties?

De plaatsvervangend voorzitter: Wat is de vraag van de heer Visser, dan kan het misschien gelijk in één keer.

De heer Visser: Meer een opmerking. Dankzij de heldere antwoorden kunnen wij amendement nummer 26 over handhaving intrekken.

De plaatsvervangend voorzitter: Dat is hartstikke goed. Mijnheer Hulster van de Actiepartij.

De heer Hulster: Dank u, voorzitter. De burgemeester zegt, er is weldegelijk beleid op de jeugdhulp. Kan de burgemeester aangeven welk beleidsstuk daar onderliggend aan is dan?

De burgemeester: Ik zal zorgen dat u daar het een en ander aan informatie over krijgt.

De plaatsvervangend voorzitter: Woonwagens?

De burgemeester: Eerlijk gezegd, er is helemaal geen vraag over gesteld volgens mij. Maar ik heb op dit moment er alleen maar over te melden dat wij het beleid wat we hebben afgesproken met de woonwagenvertegenwoordigers en met uw raad, dat dat op het ogenblik wordt uitgevoerd. Er zijn inspecties. Er is op dit moment geen tussenstand te melden.

De plaatsvervangend voorzitter: Dat is het antwoord. Is er nog verder iemand met een andere vraag? Nee, dan gaan we nu over naar de heer Botter. Gaat uw gang.

Wethouder Botter: Dank u wel, mevrouw de voorzitter. Geachte leden van de raad, na bijna vier jaar wordt onze inzet zichtbaar. Ondanks een wereldwijde crisis zien we in de stad de resultaten van hetgeen we gezamenlijk zijn gestart als raad, college en ambtelijke organisatie. We hebben een heleboel in gang gezet.

Daar ga ik graag op in. In de eerste plaats over de nieuwe democratie. In tegenstelling wat door een aantal van u is genoemd, werkt het programma Nieuwe Democratie weldegelijk vruchten af. De digitale ...

Mevrouw Otten: Voorzitter, kan het iets harder of iets dichterbij de microfoon?

De plaatsvervangend voorzitter: Misschien goed in die microfoon ... O, jeeminee.

Wethouder Botter: Ik kan er niks aan doen, maar zo is het gewoon beter. Die dingen staan op een verkeerde plek. Maar de digitale wijkbegroting begint zijn ... Is het weer rustig? De digitale wijkbegroting van Schalkwijk aan zet, laat zien dat er in dit stadsdeel heel veel ideeën zijn. Genoeg om ook weer een tweede keer te beginnen. Mensen staan op dit moment echt te trappelen om ervoor te zorgen om daarmee aan de slag te gaan. Maar ook de gelote wijkraad in Zijlweg-West heeft plannen om de wijk te verbeteren. Dat wordt door de betrokken bewoners ervaren als zeer productief en heeft al veel initiatieven opgeleverd. Dit is toch zeker in tegenstelling tot hetgeen wat OPH werd betoogd. Ook hebben we het Initiatievencafé. Dat geeft jong en oud vleugels in de stad. Het initiatievenbudget is nu al eigenlijk voor de rest van het jaar opgesoupeerd. Dat betekent dat daar ook heel veel belangstelling voor is. De wensen van Trots Haarlem ten aanzien van de wijkraden zijn mij niet bekend. Dit terwijl we nog eigenlijk vorige week een hele mooie wijkradenconferentie hebben gehad, een brede wijkradenconferentie. Ik hoor uw ideeën over van wat wij als college, of wat we als gemeente verder nog zouden kunnen betekenen voor de wijkraden dan ook graag in uw tweede termijn tegemoet. Op dit moment piept en kraakt het weleens intern. Dat komt dan niet alleen omdat we steigers hebben aan de buitenkant van het stadhuis, maar ook intern. Maar ook omdat we op zoek zijn als gemeentelijke organisatie naar de manier waarop al die ideeën van burgers die tot ons komen op een goede manier kunnen worden ingevuld. Daarnaast is onze organisatie zelf ook toe aan een grote onderhoudsbeurt. Alle ingrediënten om dit tot een succes te maken zijn aanwezig, zoals bijvoorbeeld het Berenschot-onderzoek naar de organisatieontwikkeling. Maar die onderstreept ook nog eens de manier van dat we anders gaan werken. Die interactie van nieuwe democratie, samen met een aantal ontwikkelingen die we intern aan het doorvoeren zijn, heeft ook betrekking op de dienstverleningsvisie die we eind vorig jaar hebben vastgesteld. Die wijst ook een andere manier van werken. Die wijst in de richting van een andere manier van werken. De coronapandemie blijkt daarin een versneller, in dit proces. Verder moet ik wel tegen u zeggen, ook een waarschuwing afgeven, dat de huidige personeelsmarkt is er een van een uitdaging. Personeel is schaars. We moeten steeds vaker een beroep doen op inhuur, hoewel we dat eigenlijk helemaal niet willen. Daar zal ik in het najaar, in de vergadering van december, ook graag met u uitgebreid over in gesprek gaan wanneer we de strategische personeelsbeleidsnota gaan bespreken. Daarin treft u ook een aantal zaken aan die we in ieder geval met u willen delen, om te kijken hoe we daar het tij kunnen gaan keren. Het decentrale loket in Schalkwijk. Ik vind het jammer dat Trots dat vorige week niet meteen ook heeft opgepikt. Maar in deze zelfde zaal hebben we uitgebreid gesproken over de decentrale dienstverlening in Schalkwijk. We hebben met elkaar geconstateerd dat het eigenlijk op dit moment niet opportuun is om daar een loket te gaan starten. Daar hebben we met elkaar over gesproken. Wat mij betreft is dat voorlopig dan ook afgedaan. Dan de oesterzwammen, waar ook opmerkingen over zijn gemaakt.

De plaatsvervangend voorzitter: Ik zie uw vinger wel, maar ik zie ook dat u niet zo heel veel tijd heeft. Kunt u niet op uw tweede termijn erop terugkomen?

De heer Van den Raadt: Als ik dan meer tijd heb, dan zou dat logisch zijn, maar voor de rest is dat natuurlijk niet logisch.

De plaatsvervangend voorzitter: Helaas ga ik daar dan weer niet over.

De heer Van den Raadt: U zegt, het is niet opportuun, maar het is natuurlijk gewoon een politieke keuze. U wilt het niet.

De plaatsvervangend voorzitter: Het is een politieke keuze, lijkt mij.

Wethouder Botter: Het is niet alleen een politieke keuze. Ik heb ook partijen met u voorstander waren om dit wel te doen. Die zijn in ieder geval overtuigd geraakt door het onderzoek wat gepresenteerd en besproken is over het feit, we hebben besloten in goed overleg met een meerderheid, dat we hier verder geen energie in gaan steken. Dan de oesterzwammen. Ook dat is misschien voor sommigen een teleurstelling, want we hebben kennisgemaakt met een tweetal heren die aan de start van dit politieke jaar bezig waren met hun oesterzwam. Maar wij schijnen een contract te hebben met een andere partij. Niet zozeer wij als gemeente, maar degene die de koffievoorziening bij ons beheert, de cateraar. Die heeft een afspraak om dat bij een ander bedrijf ... Daar worden wel ook bitterballen van gemaakt. Er worden allerlei andere dingen van gemaakt, maar het is niet bij beide heren.

De heer Dreijer: Voorzitter.

De heer Botter: Dan de jeugdhulp.

De plaatsvervangend voorzitter: Mijnheer, u wil iets over die oesterzwammen nog zeggen?

De heer Dreijer: Ja, ik wilde ...

De plaatsvervangend voorzitter: Mijnheer Dreijer, CDA.

De heer Dreijer: Zeker. Er was een toezegging gedaan op die bewuste middag dat de koffieprut naar die heren zouden gaan. Weten de heren inmiddels dat ze dat niet gaan krijgen? Is er eventueel zicht op wanneer ze het wel kunnen krijgen?

De plaatsvervangend voorzitter: Heel kort, want het is de begroting waar we het over hebben.

Wethouder Botter: Ik heb toegezegd dat ik ernaar zou gaan kijken en dat ik mijn uiterste best zou doen om te kijken of beide heren dat zouden kunnen krijgen. Maar we hebben gewoon een contract met een ander. Wij schijnen niet over de koffiedrab te gaan.

De plaatsvervangend voorzitter: Dit standpunt is gewoon duidelijk. Gaat u gewoon verder.

Wethouder Botter: Dan de jeugdhulp. Het zorgenkindje uit mijn portefeuille. De ChristenUnie geeft aan dat het niet goed gaat met de jeugdzorg. Dat er inderdaad veel moet gebeuren. Dat deel ik met hen. Maar met het vaststellen van de regiovisie en het verwervingsdocument en dergelijke, hopen we te komen tot een beter georganiseerde en meer betaalbare jeugdhulp. De komende maanden stippelen we de route uit om te komen ook echt tot een aantal activiteiten. Ook wordt er in februari 2022 duidelijk hoe het door de Rijk en de VNG aangekondigde hervormingsagenda op het terrein van de jeugdzorg eruit komt te zien. Tot die tijd blijft het inhoudelijk en financieel een uitdaging. De extra middelen uit Den Haag helpen zeker, maar we willen toch blijven vasthouden, juist ook omdat een aantal dingen gewoon intern, binnen de jeugdzorgorganisatie, zal moeten verbeteren. Daarom blijven we toch ook, in ieder geval, tot de nieuwe contracten vasthouden aan de budgetplafonds om de kosten te beteugelen. We willen immers ook andere voorzieningen in onze gemeente blijven houden, zoals de onderwijshuisvesting, zwembaden en bibliotheken. Ja, het college heeft besloten, dat

heeft u ook net van mijn collega Roduner gehoord, dat mochten er onverhoopt tegenvallers zijn bij jeugd er wordt gekeken naar de algemene reserve, waar we de extra middelen voor een deel ook in hebben gestoken van het jeugdzorgbudget.

De plaatsvervangend voorzitter: Er is een interruptie van de heer Bloem van de SP.

De heer Bloem: Voorzitter, het verhaal is duidelijk. Het verhaal is hetzelfde. Hoor ik het dan echt wel ... Heb ik het goed gehoord? U richt uw pijlen op de toekomst, maar wat gebeurt er nu, proactief, aan de problemen die er zijn, voor de korte termijn? Daar hoor ik u niet over.

De plaatsvervangend voorzitter: Kort antwoord, wethouder.

Wethouder Botter: Daar gebeurt hetgeen van wat ik hier ook al een paar keer heb gezegd. Op het moment dat zich acute problemen voordoen, wordt er maatwerk geleverd en zullen de kinderen die het betreft direct hulp krijgen. Binnenkort komen wij te spreken, aan de hand van de brief rondom de wachtlijsten die naar u onderweg is. Dan spreken we daarover in de commissie met elkaar, denk ik.

De plaatsvervangend voorzitter: In de commissie gaat het verder. Gaat u verder.

Wethouder Botter: Dan vastgoed. GroenLinks gaf aan dat het wenselijk is om vaker maatschappelijk vastgoed te willen inzetten. Dat kan natuurlijk altijd beter, maar ik roep toch graag nog even in herinnering de Oerkap, het slachthuis wat Popcentrum is geworden, de Kampersinger, wat we voor jongerenhuisvesting aan het doen zijn en het Magdalenaklooster wat atelierwoningen zijn geworden. Maar we zullen in ieder geval kijken, daar waar we vastgoed hebben, om dat inderdaad zoveel mogelijk ook voor maatschappelijke doeleinden in te zetten alvorens we het eventueel op de markt brengen. Hoewel u zich moet realiseren dat het aantal panden wat wij beschikbaar hebben om te verkopen steeds kleiner wordt natuurlijk. Extra investering voor verduurzaming van het strategisch vastgoed zullen door de gemeenteraad worden afgewogen in 2023. De kantoren die nog naar een C-label moeten, dat zijn drie kantoren van gemeentelijk vastgoed, die zullen voor 1 januari 2023 opgeknapt worden en zitten ook in de lijst van de 79 objecten. Dan het onderwijs. De oude schoolgebouwen ademen de sfeer van vroeger uit. Ze geven ons een fijn en warm gevoel. Haarlemmers, zo blijkt ook, houden van die oude scholen, maar daar hangt wel een prijskaartje aan. In 2022 komt er een nieuw meerjarig onderwijsprogramma. Voor de komende acht jaar gaan we dat vaststellen. Ik zit wel met een dilemma, want ik heb de uitdaging 3,5 jaar geleden opgepakt om zowel het vastgoed te inventariseren als het gaat over het achterstallig onderhoud en wat de kosten daarvan zijn, ook de scholen. Dat gaat nu een beetje een eigen leven leiden, want omdat het nu inzichtelijk is, lijkt het net of we eigenlijk veel te weinig vaart maken om dat op te pakken en ook te weinig geld hebben, terwijl we tot 3,5 jaar geleden helemaal niks wisten. Bij het coalitieakkoord is 20 miljoen beschikbaar gesteld voor onderwijshuisvesting. Vorig jaar is nog eens een keer 20 miljoen beschikbaar gesteld voor onderwijshuisvesting. Bij dezen is bij het IP 40 miljoen beschikbaar gesteld voor huisvesting. Dat betekent dus dat we bijna in drie jaar tijd 80 miljoen aan onderwijshuisvesting hebben gegenereerd. In dat meerjarige onderwijsprogramma dat we in 2022 zullen vaststellen voor de komende jaren, zullen we ook heel duidelijk praten met elkaar over het binnenklimaat, maar zoals ik in de Commissie ook al heb aangegeven is het binnenklimaat niet de directe verantwoordelijkheid van – hoe heet het – de gemeente, en heeft het Rijk daarvoor een heleboel extra subsidies beschikbaar om dat verder aan te pakken.

De voorzitter: De heer Smit wil hier nog iets over opmerken.

De heer Smit: Graag. Het Rijk stelt geld ter beschikking en wellicht nog in de toekomst meer geld. U heeft te maken met soms renovaties, nieuwbouw en de schoolbesturen met onderhoud. Wat ik heb begrepen kan – afhankelijk van de status van het pand – het binnenklimaat ook vallen onder renovatie of nieuwbouw. Dus er is niet alleen maar een rol van het schoolbestuur; is ook een rol van de gemeente. Wat ik vraag is: kunt u aangeven voor de kadernota van volgend jaar, hoe de programmering loopt van de aanpassing van het binnenklimaat? En kunt u aangeven dat het een hoge prioriteit heeft? Die twee vragen heeft u niet beantwoord.

Wethouder Botter: Nou, die ...

De voorzitter: Wethouder.

Wethouder Botter: Heb ik nog niet beantwoord. Die zal ik nu beantwoorden. Zij zullen onderdeel uitmaken van het meerjarig onderhoudsprogramma. Daarin zeg ik net: daar wordt een hele paragraaf ook gewijd aan het binnenklimaat. Vervolgens wordt gekeken hoe dat dan gefinancierd gaat worden. Of dat allemaal lukt om dat voor de kadernota-bespreking te doen, dat weet ik niet, want het is op overeenstemming gericht overleg, maar we gaan ons best doen. Dan tot slot ...

De voorzitter: Ga verder.

Wethouder Botter: Nog het laatste deel van de portefeuille die ik waarneem: sport. Nou ja, door het CDA werd al aangegeven dat er veel mooie dingen zijn gebeurd op het terrein van de sport afgelopen jaren. Door onze collega's is veel in gang gezet. Veel gedaan om bewoners te verleiden om te bewegen, en sport en de kracht van sport in te zetten voor het maatschappelijke doeleinde. Ook is er gekeken hoe dat de komende jaren nog met voldoende kwalitatieve en duurzame sportaccommodaties kan worden gerealiseerd. Dat betekent dus wel dat er ook gekeken wordt naar een nieuwe sporthal in Schalkwijk, en dat richting 2028 een nieuw zwembadarsenaal, areaal, moet komen waar nog de nodige investeringen ook beschikbaar voor moeten zijn. Dan tenslotte hebben we ook recentelijk een hele mooie gymnastiekzaal gerealiseerd in de Phoenixstraat, waarbij een hele mooie combinatie is gemaakt tussen onderwijs en sport. Die wordt ook door de sportclubs gebruikt. Hopelijk wordt de Yvonne van Gennepal in januari gebruik genomen. Nou, dit was een tour langs de verschillende beleidsterreinen. Ik hoop dat u zich net zo trots voelt als ik op hetgeen we met elkaar hebben bereikt.

De voorzitter: Dank u wel. Ik word hier ook helemaal blij van. jongens, we geven nu even het woord aan wethouder Meijs.

Wethouder Meijs: Dank u wel. Geachte leden van de raad, afgelopen jaren zijn een aantal belangrijke documenten op mijn terrein vastgesteld en met u in gezamenlijkheid vormgegeven op de drie grote terreinen binnen mijn portefeuille. Onder andere de woonvisie. We hebben ... We zijn begonnen ooit met de kaders en instrumenten in 2018, en dit jaar hebben we de woonvisie met elkaar vastgesteld. Hopelijk aan het eind van het jaar zullen wij de nieuwe huisvestingsverordening met elkaar afstemmen voor de definitieve versie. Vanaf 1 januari 2022 de opkoopbescherming zoals GroenLinks al aanhaalde. Dat doen we niet alleen hier. Dat doen we ook in gezamenlijkheid met de regio. We hebben met Haarlem en omstreken een RAP afgesproken, afgestemd met elkaar, waarin we de tekorten voor de betaalbare woonruimte afgesproken hebben. Terugkijkend over de periode van 2016 tot 2022 is er een netto groei van 35 woningen. Met de huidige plannen hopen wij – zeker ten aanzien van de plancapaciteit – nog eens 6.000 woningen toe te voegen tot 2025. Ja, ik herken – zoals velen hier al hebben opgemerkt – dat de druk hoog is op de woningmarkt. Niet

alleen op de volkshuisvesting is de druk hoog, maar ook op de schaarse ruimte hier in Haarlem. Zorgvuldig zullen we om moeten gaan met de schaarse ruimte die we hebben voor nieuwbouw. Zoals mijn collega Roduner al zei doen we er alles aan om dat met behulp van extra subsidies toch voor elkaar te krijgen. Zo ook over de toegankelijkheid, sorry. Ik sla een stukje over. De toegankelijkheid van de ChristenUnie. U vroeg mij wat de focus was daarop en wat we daar al in bereikt hebben. Zoals we de afgelopen jaren daarbinnen het sociaal domein al het één en ander over bereikt hebben, zijn we daar nu ook dit jaar met het fysieke domein mee bezig. Bij elk stukje vastgoed – wat mijn collega hier naast mij, Botter – ter hand neemt, verbeteren we ook de toegankelijkheid. Zodra er verbouwd wordt, gaat het op de toegankelijkheid aangepast worden. Mijn collega heeft ervoor zorggedragen dat de bushokjes toegankelijk zijn. Wellicht zijn het allemaal kleine stapjes op een groot dossier, maar we maken iedere keer weer de wereld wat toegankelijker. Op het sociaal domein. Er zijn vele vragen gesteld over het Wmo en de overschotten. Ik zeg het even tussen haakjes, want er zijn geen overschotten. Ik heb dat al een paar keer proberen uit te leggen. Het is een moeilijke materie. Ik ga het u nog een keer toezeggen dat ik het nog een keer zal toelichten. Wij hebben de begroting bijgesteld omdat we een enorme groei zagen in het aantal Wmo-cliënten. Die groei leek niet zo hoog als we zagen, dus we hebben dat bijgeraamd op de verwachte groei. Daar bleef dus een stukje geld over. Dat ligt niet op de plank. Dat hebben we in de algemene reserve gestopt. Dat gaan we er weer uit halen op het moment dat we dat nodig hebben. Dus er is meer groei geweest, maar minder groei dan we verwachtten. In de Berap zag u dat we die groei hadden. Dat die minder groot was, hebben we daar besproken. Dat zeggen we dan ook weer in de begroting. We stellen daarom de begroting van de Wmo in 2022 ook bij. We zien wel weer groei, maar niet misschien zo veel als we dachten. Dat wordt volgens mij ook weer toegelicht op pagina 52 waar u op doelde vanuit de ChristenUnie. Volgens mij is dat een consistent verhaal, maar ik wil het in mijn tweede termijn nogmaals toelichten als het toch onduidelijk is. over de opmerking van D66 over de oplopende wachtlijsten. Bent u volgens mij recent op de hoogte gesteld door middel van een RIB. In de komende maand zal ik u meenemen in mijn half jaarlijkse rapportage over dezelfde materie over de Wmo. We hebben directe geacteerd. Ik herken dan ook niet dat ik me overvallen voelde. We hebben direct geacteerd, en de oplossingen zijn inderdaad een mix; een mix van voldoende personeel, goede afspraken maken met organisaties die moeten leveren, zoals het medisch advies, de leveranciers et cetera. Maar alle achterstanden op elk moment helemaal weg kunnen werken, dat kan gewoon niet. Dat is een gossip. We zullen de komende maand met u wederom in discussie gaan om te kijken of het debat dat we dan met elkaar voeren, een voldoende antwoord op uw vragen geven, of we voldoende kunnen acteren. Voor elke suggestie om die Wmo-wachtlijsten te achten ... Te minimaliseren, staan we natuurlijk open. Dan over Gewoon in de Wijk; een discussie die we al een paar keer met elkaar in de commissie hebben gevoerd. Hiermee geeft de gemeente een andere invulling van de samenwerkingsafspraken met onze zorgaanbieders en welzijnspartners. Het is een spannend traject wat we met elkaar ingaan, maar we hopen daarmee dicht bij de mensen, dicht bij de wijken en ook effecten te zullen zien. Ook in onze financiën, maar ook in onze sociale stad zoals we dat zijn. OPH maakt zich zorgen over de kleinere organisaties met de vele vrijwilligers. Daarvan hebben we een tussenjaar ingepland tot eind 22 om voor een goede landing van ook die kleinere organisaties in Gewoon in de Wijk. Ik zie ...

De voorzitter: Mijnheer Smit, u heeft een interruptie.

De heer Smit: Aan mevrouw de voorzitter. Dat betekent, mevrouw de wethouder, dat u het een jaar uitstelt, maar constateert naar ons toe dat u niet van plan bent om die instellingen uit de aanbesteding te halen. Alleen, u neemt er een jaar meer de tijd voor, voor iets.

De voorzitter: Wethouder. Nee, dat heb ik u ook al in de Commissie geantwoord. Ik haal het er niet uit, maar ik zorg wel voor een goede overgang en een goede transitie in dat eerste jaar. Dat ze daar ook goed in landen.

We zijn er van afhankelijk. Dat heb ik u ook in de Commissie gezegd. We zullen ook partijen teleurstellen, maar we zorgen ervoor door een extra budget – een transitiebudget – dat we daar zorg voor zullen dragen. Over het beschermd wonen. We hebben voortdurend overleg met onze regio en onze regiogemeentes. Daarin nemen we u als Commissie ook steeds mee. Welke stappen zullen nemen in die hele transitie om op tijd klaar te zijn op 1 januari 2023. Maar er zullen ook een aantal jaren – daar heeft het Rijk ons al in meegenomen – een overgangperiode zijn, van minimaal zes jaar, waarin we gezamenlijk ook met het Rijk en de regio goede afspraken zullen maken ook juist over dat spannende deel van die financiële verevening. Dat is natuurlijk best spannend. We hebben steeds tekorten bij de maatschappelijke opvang. Daar zijn wij als regio- en centrumgemeente verantwoordelijk voor. Daar vereffenen we dan uit het overschot wat we hebben van het beschermd wonen. Dat zijn onze rijksbijdragen die we daar krijgen. ook voor de komende jaren zullen we daar met de regio goede en heldere afspraken over maken; dat de kwetsbare inwoners daar niet de dupe van zijn, en zullen kijken of we daar goede afspraken met elkaar in de regio, de individuele gemeentes, zullen maken.

De voorzitter: Ik zie nog een vraag van mevrouw Çimen, D66.

Mevrouw Çimen: Ja, dank u wel, voorzitter. Ja, wat betekent dat dan? Goede afspraken maken. Want we zien eigenlijk financiële tekorten op ons afkomen. Ik begrijp dat de doordecentralisatie beschermend wonen, dat daar overleg over moet plaatsvinden, en dat er dan een transitieperiode is, maar wat betekent dat concreet dan voor de financiën?

De voorzitter: Kunt u daar een kort antwoord op geven?

Wethouder Meijs: Ja, daar komen we ook weer op terug. We hebben in november nog weer een technische sessie met u als raad om daarin die verevening en die tekorten die we bij beschermd ... Of bij de maatschappelijke opvang zien. Hoe we die kunnen dekken, ook al kunnen we dat niet van te voren al over zes jaar voorzien. Er zal ook een verandering van de cliënten plaatsvinden, dus we zullen zien hoe we daar op een goede manier zorgdragen. Dus daar nemen we in november u ook weer in een technische sessie in mee om dat uit ... Dit is duidelijk een technische sessie. In zijn algemeen ...

De voorzitter: Gaat u verder.

Wethouder Meijs: In ... Sorry. In zijn algemeenheid – is al een paar keer genoemd – hebben we in het gehele sociale domein veel effecten gezien en gevoeld van de Covid. Zowel materiële als immateriële. Overleggen die niet door konden gaan; kwetsbare ouderen die thuiszaten. Maar desondanks zijn er toch een aantal dingen goed gegaan en ook doorgegaan. Ik wil daarbij speciale aandacht vragen voor de thuiszorg. De thuiszorgorganisaties hebben vanaf dag 1 specialistische teams in het leven geroepen die de mensen thuis, specialistische coronateams, toch de zorg konden blijven bieden die nodig was. Ik wil daar toch echt een applaus voor, want dat zijn de mensen die zich in het hart bij de mensen thuis hebben begeven, en het kwetsbaarst, en daardoor ook de hoogste risico's liepen op de besmetting. De thuiszorg is daar echt een parel, vind ik. Daarnaast zijn er ook veel initiatieven in Haarlem geweest die de ondersteuning hebben geboden. Kleinschalig wellicht, als boodschappendienst. Initiatieven op gezonde leefstijl; wandelgroepen; ondersteuning van de meest kwetsbaren. Van triple **trare**; van sport tot onverwachte initiatieven. Mijn laatste, over de cultuur. Daar is veel over gezegd vanavond over het depot. Daar ga ik inhoudelijk nog niet op in. U zult het advies woensdag schriftelijk krijgen, en dan kunnen we in mijn tweede termijn er nog over praten. Wat ik u mee wil geven is dat we in ieder geval bij deze begroting structureel 3 ton toevoegen aan de exploitatie van het Frans Hals Museum. Een structurele bijdrage die al langere tijd nodig was. Dat daarmee alle problemen

nog niet uit de wereld zijn, daar hebben we het al over gehad met de Commissie. Donderdag kom ik verder met u te spreken over het depot.

De voorzitter: Dat lijkt me een heel goed voorstel.

Wethouder Meijs: Tot zover.

De voorzitter: U bent klaar, hè? Dank u wel, voor zover. Mijnheer Berkhout, u bent de laatste.

De heer ...: Mijnheer Van den Raadt.

De voorzitter: Is er nog ... Oh, mijnheer Van den Raadt.

De heer Van den Raadt: Ik wou nog even aan wethouder Meijs vragen hoe zij het overleg over de woonwagenlocaties vindt gaan tot nu toe.

De voorzitter: Misschien kunt u er ook op terugkomen.

Wethouder Meijs: Ja.

De voorzitter: Oké, mijnheer Berkhout, gaat uw gang.

Wethouder Berkhout: Ja, dank u wel, voorzitter. Ik zal het kort houden, maar ook ik sta toch even stil bij een paar highlights van mijn portefeuille, en ga dan over op de vragen die gesteld zijn. Allereerst, duurzaamheid. Kan iets kort. Heette Duurzaam Doen. Dus we zijn ook voortvarend begonnen. Weet wel dat er nog een enorme weg te gaan is. Soms lijkt het wel: hoe meer we weten; hoe meer we weten wat we moeten doen. Maar ik wil wel nadrukkelijk zeggen dat we echt wel wat in gang gezet hebben de afgelopen jaren. Misschien alleen dit jaar nog de transitievisie warmte waarbij we ook concrete projecten hebben aangewezen waar we warmtenetten in deze stad gaan realiseren. Met bewoners; met ondernemers; met woningcorporaties. We hebben ook een eigen warmtenet opgericht – warmtenetwerkbedrijf. Om juist die betaalbaarheid, die ook hier vanavond ter sprake kwam. Die leveringszekerheid en die betaalbaarheid, om die daar een regierol in te hebben. We hebben ook recent nog een garantstelling afgegeven als eerste gemeente in Nederland voor een bewonersinitiatief in het Rambla Kwartier als het gaat om het zonnewarmtenet. Dat is uniek, en daar mogen we best trots op zijn. We hebben ook een duurzaamheidsbegroting als eerste gemeente in het land vastgesteld. Ik weet niet of er iets bij de VVD aan de hand is.

De voorzitter: Zit ik iets verkeerd te kijken?

De heer Boer: Hele reclamepraatjes. Het College heeft ook nog maar een half uurtje spreekijd voor donderdag. Wilt u misschien het College daar ook op wijzen?

De voorzitter: Nou, volgens mij zijn we al bij de laatste wethouder en zou die het kort houden, dus ...

De heer Boer: Nou, fijn.

De voorzitter: Het gaat volgens mij prima. Het is half elf.

De heer Boer: Het zal wel een oprisping zijn dan van mezelf.

De voorzitter: Volgens mij is de heer Boer van de VVD – voor de luisteraars thuis – gewoon een beetje chagrijnig. Maar het College ...

De heer Boer: Nou, ik ben niet chagrijnig. Ik heb een oprisping.

De voorzitter: Oh nou ja. Het College doet zijn uiterste best om zo snel mogelijk dit laatste ding af te ronden.

Wethouder Berkhout: Het is duidelijk dat de VVD een beetje schrikt van de successen van deze coalitie. Dat snap ik, helemaal als het om deursmijt gaat, want ergens zit er een partij in Den Haag die daar niet zo veel mee bezig is.

De voorzitter: Interruptie.

Wethouder Berkhout: Maar kunt u nog even de aandacht vasthouden? Want we gaan nog even door met de successen.

De voorzitter: Maar hij krijgt even een terug dinget van de heer Rutten.

De heer Rutten: Nou, ik wil daar graag even reageren. De VVD schrikt niet van deze coalitie. De VVD schrikt van deze makke vertoning. Dat we hier gewoon de hele avond zitten. We hebben de eerste termijn, en het College leest gewoon wat voorgekookte warme maaltijden op. We zitten er allemaal bij. We kijken ernaar en we luisteren ernaar. We gaan donderdagavond verder. Daar komt de irritatie vandaan. Daar geef ik de heer Boer van harte gelijk in.

Wethouder Berkhout: Ik neem aan dat dat dan voor eigen rekening is, want wij zijn te gast bij de raad en het is aan u om onze vragen te stellen.

 (buiten microfoon).

Wethouder Berkhout: Oké, dank u wel.

De voorzitter: Jongens, jongens. Wel via de voorzitter graag. Gaat u nou maar verder met uw verhaal.

Wethouder Berkhout: Ik kan nog pagina's over het succes van duurzaamheid van deze coalitie vullen, maar ik hoor dat de VVD het eigenlijk niet meer aankan, dus misschien moeten we daar versneld verdergaan.

De heer ...: Doe maar technisch.

Wethouder Berkhout: Doe maar technisch. Nee, er komt begin volgend jaar een routekaart duurzaamheid waar we laten zien waar we staan; wat we hebben bereikt, maar ook wat er nog te doen is. Daar kan ook de VVD nog wat van leren. Ja, ja, het is waar. We gaan nog even door naar het mobiliteitsbeleid. Ook zoiets waar we successen kunnen vieren. Een auto ...

De voorzitter: Ik zie een – sorry – interruptie van de SP. Mijnheer Bloem.

De heer Bloem: Ja, voorzitter. Ik zou het graag over een mogelijk toekomstig succes willen hebben van duurzaam beleid. Namelijk overal, bij verschillende partijen in de coalitie maar ook in de oppositie is het pleidooi om op korte termijn echt stappen te zetten als het gaat om energiearmoede. Er wordt vaak

gesproken dan over het verduurzamen van sociale huurwoningen. Er staan een aantal moties die daar liggen. Hoe staat u daar tegenover? Volgende week hebben we het er ook over in de Commissie beheer, maar voelt u ook dat er een breed draagvlak is om daar ook gewoon geld voor beschikbaar te stellen? Hoe staat het College daar tegenover?

De voorzitter: Een kort antwoord graag.

De heer Bloem: Motie ...

Wethouder Berkhout: Ja, dus wij komen woensdag met een reactie. U heeft inderdaad de nota kunnen zien wat wij doen op lokaal niveau als het gaat om energiebesparing, die volgende week in de Commissie Beheer zit, waar wij 2 miljoen euro hebben uitgeteld voor de RRE en de RREW-subsidies. U kunt ook zien volgens mij in de eerdere beantwoording dat wij ook hier het Rijk bij nodig hebben. Een eerste stap is de **verdushelling** die gedeeltelijk is afgeschaft. Dat kan iets betekenen voor de ruimte die corporaties hebben voor die woningen die het slechtst geïsoleerd zijn. Daar maken we ook prestatieafspraken over. We hebben ook het Rijk nodig als het gaat om het nationaal isolatieprogramma. Dus op dat moment – vanuit dat betreft – hebben we ook weer niet zoveel geld om al die woningen aan te pakken, maar energiearmoede staat op een ... Staat in hoog aanzien bij ons. Dat ziet u ook in de versterkers, waar wij geld ook voor inruimen. Dus ik kijk met belangstelling naar uw moties op dat vlak, maar dat kan ik er eventjes overzeggen.

De voorzitter: Vervolgt u uw betoog.

Wethouder Berkhout: Ja, dan was ik bij het mobiliteitsbeleid gebleven. Daar staat de mobiliteitstransitie neutraal. We gaan als stad naar 30 kilometer per uur. We gaan het centrum autoluw maken. Gereguleerd parkeren wordt ingevoerd, daar waar de druk hoog is of gaat worden. Ik geef de VVD volledig gelijk met motie 18, of amendement 18, want zoals u wellicht heeft kunnen zien: de begroting was vastgesteld voordat het mobiliteitsbeleid werd vastgesteld, maar het mobiliteitsbeleid en het aangenomen amendement daar is natuurlijk leidend. Dus helemaal prima. Goed dat u dat corrigeert. We staan er positief tegenover. Dan ... Ja.

De voorzitter: U krijgt gelijk een cadeau.

Wethouder Berkhout: Ja, dus zo kan het ook.

De voorzitter: Gaat u verder, wethouder. Gaat u verder.

Wethouder Berkhout: Ja, wij gaan volgend jaar de milieuzone invoeren. Volgens mij unaniem aangenomen hier in deze raad. Die stap gaan we ook zetten. We werken – collega Roduner en ik – werken hard om de mobiliteitshub nieuw zuid, die niet gratis is, samen met provincie en Rijk mogelijk te maken. Dat betekent een enorme stap voor onze HOV-bereikbaarheid. Tot slot, we hebben het aantal laadpalen in de stad verdriedubbelt de afgelopen twee jaar. Voor zover de communicatiecampagne voor deze coalitie. Dan nog ... Economisch gezien is het niet altijd voor de wind gegaan. De afgelopen anderhalf jaar heeft in het teken van corona gestaan. We zitten er mogelijk ook nu weer in. We hebben een coronaherstelplan vastgesteld. We zijn samen met de horecaondernemers voor die tijd nog met verruiming van terrassen en terugbetaling van leges aan de slag gegaan, en we hebben sinds kort ook een regionale ontwikkelmaatschappij hier in Haarlem. Het mooie is dat we niet alleen deelnemen aan die ontwikkelmaatschappij – die ook een klimaatfonds en een MKB-fonds in de MRA realiseert. Hij vindt ook daadwerkelijk plaats. Hij is ook daadwerkelijk gevestigd, moet ik zeggen, hier in de koepel in Haarlem. Dat is denk ik een hele mooie economische winst voor deze stad. Dan ga

ik denk ik eventjes razendsnel over naar de vragen. De eerste vraag van de VVD had betrekking op de reservebeheer en onderhoud. Daar moet ik u enigszins corrigeren. Hij is weliswaar vorig jaar bij de begroting is er 3 miljoen bezuinigd, maar daar wordt ook weer gefaseerd 2 miljoen aan toegevoegd. Daarnaast is dit het laatste jaar - dat is weliswaar waar – dat de precario ook daadwerkelijk daaraan wordt toegevoegd. Dat is nog eens 5,9 miljoen eind van dit jaar. Deze reserve plus de reserve kapitaallasten maatschappelijk nu, vormen samen de basis van de visiestrategie beheer en onderhoud. Die visiestrategie beheer en onderhoud hebben we voor het laatst in 2018 vastgesteld, maar die gaan we actualiseren voor de kadernota volgend jaar – dus komende maanden. Dit is een stuk waarmee we, en dan ga ik straks wat uitgebreider in op de vraag van D66, waarmee we ... Ga nu ... Volgens de voorzitter ga ik nu heel kort in op de vraag van D66, waarmee we het beleid actualiseren wat we in de loop van de tijd hebben vastgesteld en wat dat doet voor de kosten van ons beheer en onderhoud. U gaf het zelf ook aan: die kosten – bijvoorbeeld die grondkosten, die zijn er om gestegen de afgelopen tijd. Dus ook de kosten en kerngetallen zullen daarin worden geactualiseerd, dus dat wordt een belangrijk stuk. Ik wou eigenlijk al een technische sessie toezeggen, denk ik, maar er komt nog wat ... Ja.

De voorzitter: Nee, we zijn met de begroting bezig. Voordat we allerlei sessies gaan toezeggen.

Wethouder Berkhout: Ja, er waren veel vragen over het onderhoud en is dat op orde, of hoe gaan we daarmee om. Volgens mij hebben we in de vorige Commissie inderdaad daar ook bij stilgestaan afgelopen donderdag. Toen was u ook voorzitter. Moest ik het ook kort houden.

De voorzitter: De Commissie, dus u hoeft het niet te herhalen.

Wethouder Berkhout: Nee, maar ik denk dat het wel een belangrijk stuk is om ook die vragen naartoe te verwijzen. Ik ben nu in discussie met de voorzitter. Mooi. Er komt nog een raadsmarkt voor beeldkwaliteit, want ook dat is vaak een afweging voor de beleving dat wij zeggen: nou, we zakken hier door de ondergrens van dagelijks onderhoud, en hoe gaan we daarmee om. Dus ik denk dat het ontzettend goed is om dat samen met u voor het eind van het jaar te gaan hebben; die raadsmarkt. Dan kunnen we ook met elkaar kijken: hoe werkt dat nou? Daar zit ook een voorstel voor de aanbesteding voor de DDoS, komt daar ook weer bij. Dus dat zijn belangrijke stappen in het onderhoud van deze stad die ik samen met u aan wil gaan. Nou, dan gaan wij verder. Dan denk ik dat er een amendement is geweest, maar dan komen we woensdag met een reactie voor de Gedempte Oostersingelgracht. Ergens logisch. Volgens mij heeft u eerder vorig jaar een amendement ingediend en bij de Kadernota een motie. Ik denk dat het ook terecht is dat anderen zeggen: dit gaat wel ten koste van een budget, bij de beide kruispunten: noordelijk en zuidelijk kruispunt van de Schipholweg. Dus wij komen even met ons preadvies daar woensdag op terug wat voor financiële consequenties dat ook onder anderen heeft. Dan had u ook gevraagd over kunnen we nou die verduurzaming bij de lopende projecten versnellen ...

De voorzitter: Er is een interruptie van de heer Boer van de VVD.

De heer Boer: Ja, gewoon eventjes een vraagje, want volgens mij is dit nu al de derde keer dat het College gaat reageren op een voorstel om die gedempte Oostersingel te vergroenen. Elke keer zegt u weer: nou, dat gaat niet. Dat kan niet. Dat moet later in de planning staan. Dus heeft u het antwoord niet gewoon al klaarliggen?

De voorzitter: De wethouder.

Wethouder Berkhout: Nee, kijk. De nota die afgelopen donderdag is meegestuurd naar de griffie, geeft heel duidelijk een reactie op de motie van afgelopen kadernota. Die zegt: als u wenst de gedempte Oostsingelgracht – die bij ons ingeboekt is in 2025 – naar voren te halen. Dan zult u een keuze moeten maken ten koste van welk IP-project dat gaat. Die keuze hebben we donderdag voorgelegd. Nou, hebben we ook gezegd: betrek dit nou ... In een mededeling bij de Commissie beheer – betrek dit nou bij de afweging deze begroting. Nou, ik zie partijen dat doen. Die dienen een amendement daarvoor in. Lijkt mij de logische gang van zaken. Maar dan komen wij wel met een preadvies daarover. Dan denk ik dat het inderdaad ... Eens, GroenLinks, wij gaan een stelpost duurzaamheid opvoeren, omdat wij in het kader van de duurzaamheidsbegroting alle projecten eigenlijk zo duurzaam mogelijk willen realiseren. Maar een aantal staan al in het IP. Om nou verdere vertraging te voorkomen heb je die stelposten. Dan is dat uitwisselbaar. Dan ziet u oplopend. We moeten daar ook echt mee gaan werken, maar zo is hij wel opgenomen. Dan waren er wat vragen over de bomendeskundigen. Ten minste, was een vraag van GroenLinks of we voldoende expertise in huis hadden, maar er was wel een motie van Jouw Haarlem. Ik heb die motie van Jouw Haarlem niet kunnen zien eerlijk gezegd, dus daar komt een preadvies dan woensdag op. Dus ik weet niet precies wat dat behelst, anders dan de titel.

De voorzitter: Ik zie nog de vinger van de heer Hulster van de Actiepartij.

De heer Hulster: Sterker nog, er is een amendement van de Actiepartij om een bomenexpert aan te stellen.

De voorzitter: Het is een heel goed amendement, ja. Mijnheer Aynan, u wilt er ook nog wat over zeggen. Of u schaaft zich achter de heer Hulster?

De heer Aynan: Ja, nou graag een reactie erop, ja.

De voorzitter: Dat lijkt me duidelijk. Mijnheer Berkhout.

Wethouder Berkhout: Nee, dus voor de strekking van die moties en amendementen, daar komen we dus woensdag op terug, maar ik denk in algemene zin – een boomdeskundige. Afgelopen donderdag hebben we in de Commissie natuurlijk ook stilgestaan bij de boomverordening, maar eigenlijk over de uitvoering van het bomenbeleid. Wij zeggen wel dat wij voldoende expertise in huis hebben, maar dat gaat wel om een ketensamenwerking tussen afdeling beleid, afdeling beheer, technisch advies en de uitvoering door Spaarnelanden. We zien wel verbetering in die ketensamenwerking. Een aantal jaren geleden zijn we in regie gaan werken. We merken dat we daar scherper bovenop moeten zitten. Dus het vraagt ... We hebben de expertise wel in huis, maar de afstemming, dat kan beter. Ik heb u vorige week een technische sessie toegezegd met de experts binnen de gemeente en Spaarnelanden. Ik denk dat dat ook een hele goede is om met elkaar te kijken.

De voorzitter: Ik stel voor dat u verder gaat, want dit hebben we al in de Commissie behandeld.

Wethouder Berkhout: Dit hebben we al helemaal in de Commissie, maar er zijn drie ...

De voorzitter: Dit is de begroting.

Wethouder Berkhout: Zeker, maar er zijn drie vragen over gesteld.

De voorzitter: Ja, maar dat zegt niks.

Wethouder Berkhout: Dat zegt niks, oké. Dan. Nee, dan eventjes kijken. Trots heeft het over P&R. Ik gun het u. Misschien dat ik daarom al zo lang heb gewacht met stukken erover. Nee, zo moet ik het niet brengen. Ik denk aanstaande december komt er een opinienota park & ride, dus een lang gekoesterde wens. Alleen ... Ja, hij zat er toch een keer aan te komen, alleen het gaat ... Misschien gaat de inhoud, gaat u daar niet blij van worden, want het is nogal een complexe aangelegenheid, maar ik denk dat u wel volledig uw ei kwijt kan in de Commissie beheer van december. Dus ik kijk ernaar uit.

De heer Van den Raadt: Voorzitter, ja. Voorzitter, ik had nog even opgezocht. Wanneer was dat parkeerplan ook alweer met die 19 punten waar u had beloofd.

De voorzitter: Ik ...

De heer Van den Raadt: Twee van die P&R garages te bouwen. December 2016.

De voorzitter: Ik heb u nog helemaal niet het woord gegeven.

De heer Van den Raadt: Ja, nou dat is toch wel prima, voorzitter.

De voorzitter: Ja, prima inderdaad. Minuten.

Wethouder Berkhout: Ja, nou dan gaan we eventjes. D66 heeft vragen gesteld over isoleren. Kijk, generiek ... We hebben de transitievisie warmte vastgesteld, waar we zes plannen hebben uitgekozen, waaronder ook laatste collectieve warmtenet – de jaren 95 woningen; de kantoren naar label C. Ook de individuele aanpak. We zijn met een – eigenlijk in reactie op het aanbod of het verzoek van de wijkraad Planetenwijk ook met een wijkaanpak in de Planetenwijk bezig; specifiek als het gaat onder andere om isolatie. We hebben een inkoopactie isolatie die eraan zit te komen. Die hebben we net ook begin vorig jaar uitgevoerd. Maar ook hier, we wachten op dat nationale isolatieprogramma. Ik denk dat wij ook eerder hebben gezegd – en dat zult u ook straks in de routekaart terugzien – de echte meters als het gaat om duurzaamheid, kunnen we alleen maken als het kabinet ons ook, of het toekomstige kabinet, ons ook daar de middelen toe ter beschikking stelt. Dat zou voor Haarlem om gemiddeld 6 miljoen per jaar gaan. Maar met wat wij doen – volgende week ook in de Commissie Beheer de energiereductiemaatregelen; de inkoopacties, proberen we die stappen te zetten. Dan had u eigenlijk een vraag gesteld over het onderhoud. U vroeg: hoe zit dat eventjes? Hebben we nou genoeg budget? Nou, daar denk ik dat het belangrijk is dat we die actualisatie van dat visiestrategie beheer en onderhoud toe gaan passen. Dan kunnen we even met elkaar constateren dat we waarschijnlijk niet genoeg budget hebben, maar dan weten we in ieder geval hoe het ervoor staat. De scherpe contracten. Wij zijn wel van mening dat wij ...

De voorzitter: Er is ... Ik zie nog een hand van de heer Smit van Open Haarlem.

De heer Smit: Ja, mijnheer de wethouder, u lokte wat uit met uw 6 miljoen uit het nationaal programma. Heeft u een indicatie van hoeveel wooneenheden u daarmee denkt per jaar te kunnen aanpakken?

De voorzitter: Wethouder.

Wethouder Berkhout: Nee, kijk, wij kunnen ... Volgens mij kunnen wij ... In de TVW hebben we precies gezegd dat we iets van 12.000 WEQ's tot 2030 kunnen aanpakken. Dat is met de plannen. Wij moeten naar anderhalf miljoen woningen aardgasvrij, landelijk. Daar moeten wij ook onze rol in vervullen. Daar hebben we

vervolgens dus dat onafhankelijke onderzoek van de ROB. Die 1,8 miljard alla de jeugdzorg voor heel Nederland voorlopig. Dat is omgeslagen naar Haarlem, 6 miljoen. Oké.

De voorzitter: Ik zie nog een vinger van de heer Boer, VVD.

De heer Boer: Ja, dat was een goede vraag natuurlijk van D66, van hoe zit dat nou ... Hebben we genoeg geld voor het beheer en onderhoud? En ja, u bent natuurlijk de succesvolle wethouder beheer en onderhoud, alleen hebben we wel een vertraging opgelopen bij de kapitaalgoederen; het onderhoud daaraan. De vervangingen van het onderhoud hebben een vertraging opgelopen, en zelfs het dagelijks onderhoud staat nu onder druk. U geeft nu met uw eigen woorden weer dat u verwacht bij de actualisatie dat er waarschijnlijk ... Dat er niet voldoende geld is. Dan stel ik vast dat we nu samen kunnen vaststellen dat er een probleem gaande is, en dan is het nu het moment om daar geld voor te reserveren. Dus dan verwacht ik eigenlijk van u dat u nu zegt: dat lijkt me een verstandig idee om die reserve beheer en onderhoud verder te vullen, want we hebben in de toekomst een probleem, zoals we al jarenlang weten. Dus waarom hoor ik dat verhaal niet van u.

De voorzitter: Wethouder, wat is het antwoord?

Wethouder Berkhout: Nee, dat ben ik niet met u eens. We moeten eerst kijken hoe het ervoor staat. We hebben echt ruimschoots geld. We hebben twee aspecten, hè. Volgens mij heeft collega Roduner net al aangegeven: we moeten dat – die uitgave in het versnellen in het IP – hoe gaan we nou als we echt vervangingsinvesteringen doen ... Als dat opschort, dan doet het natuurlijk ook iets met het dagelijks onderhoud. Daar kunnen we op een gegeven moment ... Daar lopen we dan tegenaan. Feit is dat we vertragen bij het IP. Dus we hebben daar oplossingsrichtingen aangegeven in de collegenota van afgelopen week, maar dat is één, dus dat moeten we versnellen. Daarnaast komen we met de inventarisatie. Die moeten we herijken. Daar moet je echt wel onderzoek voor doen. Moet je echt kijken: hoe staat het met onze kapitaalgoederen. Op basis daarvan plus grondstoffenprijzen, noem maar op. Op basis daarvan kan je een inschatting maken. Nou, bij het geëigende instrument; de kadernota volgend jaar. Dat is echt de route die we moeten doen. Anders is het gewoon, ja, dan kunnen we dat niet overzien. Dus op dit moment moeten we gewoon aan de bak met het geld dat we hebben. Dit zijn de stappen hoe we bij de kadernota kunnen zeggen: zo hebben we in de smiezen hoe we ervoor staan.

De voorzitter: U wilt toch een korte reactie geven? Mijnheer De Boer.

De heer De Boer: Een korte reactie, want toen dit College aantrad in 2018, toen heb ik deze discussie gehad met wethouder Snoek over de actualisatie van het beheer en onderhoud. Toen vroeg ik aan de wethouder: weet u eigenlijk wanneer die actualisatie, wanneer die voor het laatst heeft plaatsgevonden? Toen wist de wethouder het antwoord niet. Dat was inderdaad in 2018. Inmiddels zijn we dus drieënhalf jaar verder en stelt u nu voor om die actualisatie te gaan doen. Waarom heeft u er in die drieënhalf jaar dat u er zit – zo succesvol – niet wat mee gedaan.

De voorzitter: Mijnheer Berkhout.

Wethouder Berkhout: Kijk, het hele idee van een visie strategie, beheer en onderhoud, is niet dat hij elk jaar geactualiseerd moet worden. We hebben het aan het begin van deze periode gedaan en we zien dat we het nu moeten doen en dat doen we dan ook. Dus volgens mij zijn we daar op die manier gewoon ontzettend hard mee bezig. Dan nog eventjes: ja, de scherpe contracten die D66 vroeg. Wij denken wel dat we echt in onze raamcontracten daar steeds ook op sturen. Komt ook weer nieuwe aanbesteding voor de DDoS waar we daar

ook nadrukkelijk natuurlijk naar kijken. Dus beide stappen – zowel het budget als de contracten – daar werken we hard aan. Maar eigenlijk uw collega had dat bij de commissie beheer ook al gezegd juist, dat bijvoorbeeld die halverharding maakt hij zich zorgen over. Ze hebben een hele discussie over gehad. Mag ik niks meer over zeggen van de voorzitter. Hoe daar de samenhang is tussen groot onderhoud en dagelijks onderhoud. Dan denk ik nog eventjes, ChristenUnie. Ja, collega zei het al: alle hokjes zijn het afgelopen jaar toegankelijk gemaakt. Ik denk een belangrijke stap. Geormerkt bedrag verkeersveiligheid. Hebben dat wel volledig uitgewerkt. Het is niet gelukt om dat in deze begroting op te voeren, maar we gaan dat bij de volgende wel doen. Dat is niet van ... Heeft geen effect op de provinciale subsidies. Daar werkt onze fietssubsidie ambtenaar hard om de cofinanciering binnen te halen. Heeft natuurlijk wel effect voor de rijkssubsidie, maar we proberen dat zo snel mogelijk in de begroting te verwerken. Dan ...

De voorzitter: Nou, wilt u nog wat belangrijks zeggen? Mijnheer Visser, ChristenUnie.

De heer Visser: De wethouder zegt ... Voorzitter, de wethouder zegt: het gebeurt dit jaar niet. Het heeft ons vorig jaar 2 miljoen euro gekost. Dus dat ene zinnetje van de wethouder betekent weer dat we 2 miljoen euro rijkssubsidie mislopen. Dat is echt serieus geld, dus moeten we dit dan nog alsnog amenderen, want ik vind het echt zonde dat we 2 miljoen euro mislopen.

De voorzitter: De vraag is helder. Moet er nog een amendement komen?

Wethouder Berkhout: Ik kom daar even in tweede termijn op terug. Ik heb niet het idee dat we 2 miljoen mislopen, want dat is als we ook daadwerkelijk daar projecten voor naar voren schuiven. Dat doen we dus nadrukkelijk bij de provinciale subsidies, maar ik ga dat eventjes uitzoeken voor de tweede termijn. Dan spa. Dank dat u dat nog eventjes memoreert. Dat gaat inderdaad niet ten koste van de afvalstoffenheffing. Die daalt zelfs iets volgend jaar. Maar dit is een no regret pakket voor volgend jaar, maar dan zijn we er nog niet. We zitten inmiddels alweer iets boven de 50 procent. We moeten naar 68 procent. Dat is echt iets voor de volgende coalitie om ook echt mee aan de slag te gaan. Ook omdat verbrandingsafval, verbrandingsbelasting wel op de loer ligt. Dan moet je eigenlijk dubbel betalen, en je hebt die duurzaamheid niet, en het zijn hogere kosten voor de huishoudens. Dat waren mijn vragen, voorzitter.

De voorzitter: Nou, hartstikke goed. Het College heeft nog 16 minuten en 17 seconden over voor donderdag. Ja, daar wordt nog wel even naar gekeken. Ik wil u allen ... Is er nog ... Ja, mijnheer ... CDA.

De heer Dreijer: Ja, dank u wel, voorzitter. Ja, ik heb één reactie gevraagd van de gemeente en die ene is niet beantwoord: de bomen. De gekapte bomen.

De voorzitter: Kunt u nog even vragen waar het over ...

De heer Dreijer: Had ik gevraagd: als er bomen gekapt worden, kunt u ervoor zorgen dat als een boom gekapt wordt dat die aangeboden wordt aan lokale ondernemers die er iets mee kunnen.

De voorzitter: Wethouder.

Wethouder Berkhout: Is dit niet voor Nico?

De heer ...: Nee.

De voorzitter: Het is wel economie misschien en groen. Dus de combinatie zit bij u.

Wethouder Berkhout: Komen we in tweede termijn op terug. Kan ik zo gauw niet overzien, mijnheer Dreijer.
Komen we in tweede termijn op terug.